

ဆင့်သရီတိပုဒ္ဓက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဝတေထနနာဂရိဘဏ်မြို့မြို့

ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓသာသနားအန္တရာယ်

တွေ့စွဲရေးတော်

သာသနာ-၂၅၃၃

ကောဇာ-၁၃၅၅

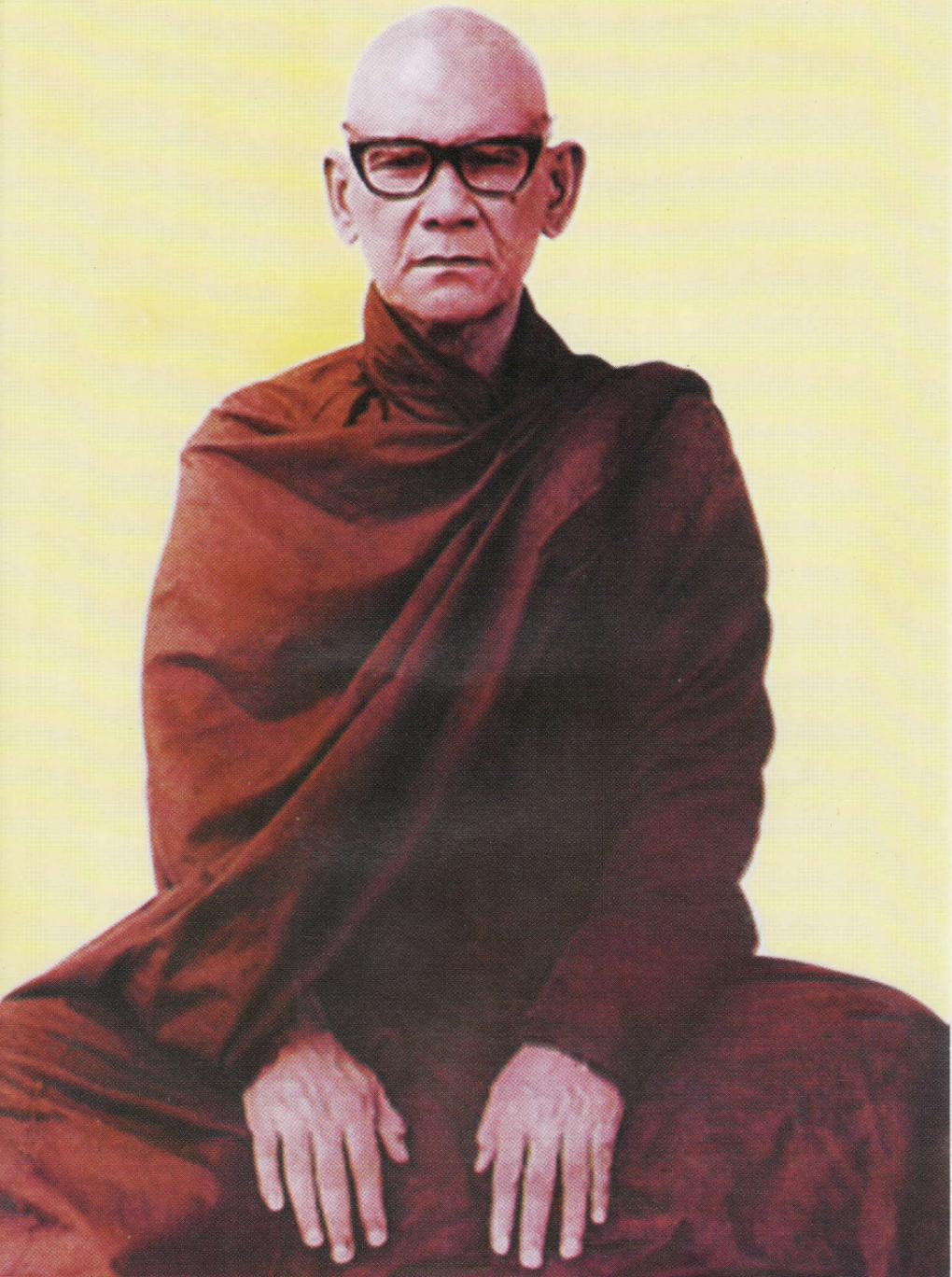
ခရစ်-၁၉၉၃

ပုဂ္ဂသဘသန္တအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်
ဆောင်ပုဒ်

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
 ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ဟူးခုံစေ၊
 မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
 ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

မြတ်စွာဘုရားကတစ်ပက်၊ ရဟန်းရှင်လူတွေနဲ့ နတ်ပြဟာတွေက တစ်ပက်၊
 ဒီလိုကွဲပြားနေရင် တပည့်တော်က ဘုရားပက်က
 နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလျှောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏
 စကားကို အထူးသတိပြုပြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
 ရပ်နာမ်နှစ်ပုံးဗီး ကြောင်းကံဗီးသံမြင်၊
 မပြီသင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွှင်၊
 အန္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

ဆင့်သံတိပုစ္စက । အဂ္ဂဟာပန္တိတ နိုင်ငံတော်မြိုင်ဒါဒရိယ । ကမ္မသဘသနပြု

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓည်သရာတော်ဘုရားဉီး

ဆန္ဒသဂီတပုဒ္ဓက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ
ကော်မူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘရားကြီး
သောကြေးတတိမူအပါသော

ဗုဒ္ဓသာသနုအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး
တရားတော်

သာသနာ-၂၅၃၃

ကောဇာ-၁၃၅၅

ခရစ်-၁၉၉၃

သာသနာရေးဆိုင်ရာ စာမျိုးနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်

၁/ ၉၃(၁)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၁/၉၃(၄)

ဆင့်မအကြိမ်

အုပ်ရေ ၂၀၀၀

၁၉၉၃

ဦးလေးမဟင်

ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်(၂၄၆)

မှန္ဒာသနာနူးနှင့်ဟာအဖွဲ့ချုပ်၊ သာသနူရိပ်သာလမ်း၊

မဟာဓည်သာသနူရိပ်သာ၊ မဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍

ဒေါ်ခင်လု(၀၁၉၇၈)

စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃၁လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့က
မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသားများပုံနှိပ်သည်။

အချို့ နိဒါန်း

အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး အလေးပြုသင့်သည်

လောကျိုး လူတို့အန္တရာယ် မဖြစ်ပေါ်ရအောင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာလျှပ်လည်း
ပြုပြုးရအောင် သက်ဆိုးရာတာထဲနောက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကာကွယ်စောင့်ရှုံးက
ကြရသည်၊ ယင်းသို့အန္တရာယ်ကာကွယ်စောင့်ရှုံးကိုသည်ကို လူတို့ငါးလူတို့
အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင်၊ ထိုသို့ အလိုရှိအပ်သည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့်
စောင့်ရှုံးကိုကာကွယ်ပေးသူတို့အား တတ်စွမ်းနိုင်သူတို့က ကူးပါရ၊ အားပေး
ကြရသည်၊ ကျော်လည်းတတ်ကြရသည်၊ ထို့အတူပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က
ဗုဒ္ဓဘာသာ တော်နှင့် စပ်လျှို့၍ အန္တရာယ် မဖြစ်ရအောင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာလျှပ်လည်း
ပြုပြုးရအောင် ကာကွယ်စောင့်ရှုံးကိုခြေားကို အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်၊
ထို့ကြောင့် ထိုသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာနှုန်းအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး စောင်ရွက်သူများ
ဖြစ်စွမ်းပေါ်ကိုလာလျှင် ထို့နိုင်လို့၏ ကာကွယ်စောင့်ရှုံးရှုံးရေးကို တတ်နှင့်သူများ
အားပေးသုံးကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။

သာသနု့အန္တရာယ် မြင်တွယ်ဖို့ အစရေးကြီးပါသည်

ယခုစေတ်အခါး အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “သစ္စာကို မသိသေးလျှင်
အလှုံးခါနကုသိလ်ကို မပြုသင့်”ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သစ္စာမသိ သေးသော
အလှုံးရှုံးတို့၏ လှုံ့ဖွယ်ပစ္စည်းများကို သူတို့ကိုယ်တိုင်က လက်မခံ” ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ “သစ္စာသိသူတို့၏ လှုံ့ဖွယ်များကိုသာ သူတို့ကိုယ်တိုင်က

(၁)

အချို့နိဒါန်း

လက်ခံသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တဖြိုးမလှု၍သင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုသို့သော အလျှောင်များက ပေးဝေသော ဒါနကုသိုလ်၏ အဖို့ဘာဂကို သာဓမ၏သင့်”ဟူ၍လည်းကောင်း “အကုသိုလ်များကို ရှောင်ရန်မလို့၊ အနိစ္စ္၊ ခုကွဲ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို သိအောင်ရှုစိုးလည်း မလို့၊ သူတို့ ပြောပြုသည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းနေရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဟောနေကြပြောနေကြသည်ကို ဤနိဒါန်းရေးသူ ကိုယ်တိုင်ပင် ကြားမာရမှုပါသည်၊ ထိုသိုးကြားမာရသောအခါ ပျားရည်ကုန်သည် ညီနောင်သုံးယောက်၏ ဝတ္ထုအကြောင်းအရာကို သတိပြု ဆင်ခြင်ဖို့ပါသည်၊ ထိုဝတ္ထုထဲမှာ ညီငယ်ဖြစ်သွားက ပစ္စကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်အား ပျားရည်ကို လှုပါသည်၊ သူ ဆုတောင်းပုံကတော့ – “တပည့်တော်သည် ဤကောင်းမှုမြတ် ဤအဗ္ဗားပြု ကေရာမ်မင်းဖြစ်၍ အထက်တစ်ယူဇာဌာ၊ အောက်တစ်ယူဇာဌာ အာထာပျုံနှင့်ရပါလိုက်”ဟု ဆုတောင်းလိုက်ပါသတဲ့၊ သူအစ်ကို နှစ်ယောက်က ထိုကောင်းမှုကို သာဓမအနုမောဒနာပြုကြပါသတဲ့၊ အဲဒီကုသိုလ်ကံကြာ့နှင့် အလျှောင်ဖြစ်သော ညီငယ်ကအဗ္ဗားပြုပို့မှု အသောက မင်းဖြစ်လာသည်၊ သာဓမ၏ကြသော အစ်ကိုနှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက် က သီဟို၌(သီရိလက်)ကျွန်း၌ အဝါနံပါယတိသောမင်း ဖြစ်လာသည်၊ အစ်ကို အကြီးဆုံးက အဗ္ဗားပြုပို့နိုင်ပေထောင် ရဟန္တာအရှင်မြတ် ဖြစ်လာပါသတဲ့။

အကယ်၍ အဲဒီခေတ်တုန်းက “သစ္စာမသီလျှင် မလျှော့ရဘူး”ဟု ပြောသူ ရှိနေပါမှ ထိုသို့ဟောပြောချက်ကိုလည်း ယုံကြည်နေခဲ့ပါမှ ထိုစဉ် ကာလက သစ္စာတရားဟောသူမရှိနေသေး၍ သစ္စာကို မသိသေးသောကြာ့နှင့်

အချိန်မြန်း

(၈)

ဟန္တကဗုဒ္ဓအရှင်ဖြတ်အား ပျေားရည်ကို မလျှော့ပေါ်နေခဲ့ပါက ထိပျေားရည်ကုန်သည် ညီနောင်သုံးဦးထဲက ညီးယ်ဖြစ်သူဟာ အသောကမင်းတောင် ဖြစ်ခွင့်ရမည် မဟုတ်ပါ၊ အစ်ကိုနှစ်ယောက်ကလည်း လူချမ်းသာကို တောင့်တာဖြီး လူသည် အလှုပြခို၍ ဝါတို့က သာစုမ၏ဘူးဟုဆိုပြီး သာစုမ၏ပဲနေခဲ့ကြပါမှ ဒေဝါနံပိယတိသောမင်းအဖြစ်၊ နိုင်ဗြာဓရဟန္တာ မထောင်အဖြစ်ကို ရကြောာ မဟုတ်ပေဘူးလို့ သတိပြုမိပါသည်။ (သာရတ္ထိကာ၊ နှ-၁၂၉)

ထိသုံး အလွန်အကျိုး တစ်ဘက်စွန်းသို့ရောက်သော အယူအဆ ပျိုးနှင့် ဟောပြောသူတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ထိသူတို့၏ ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာပြုကျင့်နေကြသူတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနတို့မြတ်နှင့် တွေ့ကြော့နေကြရတော်မှာ ရရှိနိုင်သောအကျိုးတရား တို့ဟာ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်ကြပါသည်။ လာဘအန္တရာယ်၊ သဂ္လာအန္တရာယ်၊ ပုညအန္တရာယ်၊ ဓမ္မအန္တရာယ်ဟူသော အန္တရာယ်တို့လည်း ဖြစ်နိုင်ကြပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ကြပုံးကတော့ ထိသူတို့၏ တစ်ဘက်စွန်းရောက် အလွန်အကျိုး ဟောပြောချက်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အများကဖြစ်စေ ပေးလျှော့မြှုဒ်ကို မဖြေားနေလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းရှင်တို့မှာ ရသုတေသန ရထိက်သော လာသံလာဘကိုမရအောင် အန္တရာယ်ပြုရာရောက်သည်။ ထိလာဘအန္တရာယ်ကြောင့် ပရီယ္တီ၊ ပဋိပဇ္ဇိသာသနာကို ပြုကျင့်နေသူတို့မှာ ပြည့်ပြည်စုံစုံ အားမထုတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သာသန္တအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဒါနကုသိုလ်ဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရမည် အစွမ်းအရေးကိုလည်း ပျက်စေသောကြောင့် သဂ္လာအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဖြစ်သင့်ဖြစ်

(ယ)

အချိန်ဝါဒ်

ထိုက်သော ဒါနကို မပြုသောကြောင့် ပုညအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မင်း၊ မိုလ်၊ နိုဘာန်သို့၊ ရောက်စေနိုင်သော အကျင့်လမ်းမှန်ကို မကျင့်သောကြောင့် ဓမ္မအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆရာဓကာင်း အမှိုဘမ္မ ဓကာင်းကျိုးရသည်

ကျျးဇူးရှင် မဟာသည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်ကား တရား ဓမ္မဟောပြေသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းစာကို ရေးသားသောအခါမှာ ဖြစ်စေ တိကျော်လုံးသော ကျမ်းဂန်စာသားများကို ကိုးကားဖော်ပြုလျက် အမှန်အကန်အတိအကျ ဟောပြောရေးသား ညွှန်ကြားတော်မူလေ ရှိပါသည်။ ထိုကြောင့် ဤဓမ္မသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရား ကျမ်းစာကို အသေအချာ လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြ ထားတော် မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့် သွားကြမည်ဆိုလျှင် လိုက်နာပြုကျင့်ကြ သူတိုင်းမှာ လာသာအန္တရာယ်စသော အန္တရာယ်ဟူသမျှမှ လုံးဝက်င်းလွတ်ကြ ပြီးလျှင် ဓမ္မသာသနာတော်မြတ်နှင့် တွေ့ကြောနေရစဉ်မှာ ရရှိနိုင်သည် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ မင်္ဂလာက်၊ မိုလ်ဗျာက်၊ နိုဘာန် ချမ်းသာဟူသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဟူသမျှကို မုချကော် အမှန်ရရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရတာဟာ

ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့၏ အစဉ်အလာ တာဝန်ဖြစ်ပါသည် ဘုရားရှင် ပရီနိုဘာန် စံတော်မူပြီးနောက် ၇-ရက်မြောက်နေ့မှာ သုသွေ

အချိန်မီန်

(c)

မည်သော တော့တွက်ရဟန်းအိုကြီးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်ကို
ဖြစ်စေနိုင်သည့် မသင့်လျော်သောစကားကို ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ
အရှင်မဟာကဿပ ရဟန္တာမထောင်အရှင်မြတ်က “ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်၏
အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်မှသာလျှင် ငါဟာ ဘုရားရှင်အား ကျေးဇူးဝပ်ရာရောက်
သည့်ပို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လည်း တိုကျူးမှုန်ကန္တာ အရှင်အကြာ တည်တုံးသွား
ပေလို့မည်”ဟု ယောနိသောမနသိကာပြုး ကျော်လျော်နှာ ကြောည်တော်မြို့လျှင်
အထက်ဘန်ကျေသည့် ရဟန္တာမထောင်မြတ် ရွှေ့ပါးတို့နှင့် ညီးစိုင်တို့ပေါ်၍ ပထေ
သရီယနာတင်လျှက် ဗုဒ္ဓသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးကို ပြုတော်မူနဲ့ပေးသည်။
(ပိ-ရှုံးတွေ့ပို့၊ နာ-စွေး၊ ပိ-ဌာ-ပိ-နာ-ဌာ)

ထို့နောက် ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာ စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်(၁၀၀)
ရှိသောအခါ၌လည်း ထေားလီပြည်မှာနေကြသည် ဝန္တိုင်းသားရဟန်းများက
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အရုံးအမဝိနှည်းသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သာကိုဖြစ်သော
ရွှေ့ငွေ့တို့ကို ကိုင်ခံခြင်းစသည် အကျင့်ပျက်များကို ပြုလုပ်နေကြသည်။
ထိုအကျင့်ပျက်များကို ပြုကောင်သည့်အနေဖြင့်လည်း ဟောပြောနေကြသည်။
ထိုအကျင့်ပျက် ဟောပြောချက်များကို ကြားရ၊ တွေ့ရသဖြင့် အရှင်ယသ
ရဟန္တာမထောင်မြတ်သည် “ငါလို ရဟန္တာမထောင်မြတ်ရှိနေပါလျှက် ဗုဒ္ဓသာသန္တ
အန္တရာယ်ကို မကာကွယ်ဘဲ လျှစ်လျှော့ရှုနေလျှင် မသင့်တော်ဘူး”ဟု ဆင်ခြင်တော်
မြို့လျှင် အရှင်ရေဝတာ ရဟန္တာမထောင်မြတ်နှင့်ဘက္ကာ အရှင်သဗ္ဗကာမီ ရဟန္တာ
မထောင်မြတ်ကြီးအနူးရှိသော ရဟန္တာမထောင်(ဂိုဝ)တို့ကို စုစေးစေကာ ခုတိယ
သရီယနာတင်စေလျှက် ဗုဒ္ဓသာသန္တအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးကို ဆောင်ရွက်

(၁)

အချိန်ဒီပါန်း

တော်မူခဲ့ပါသည်။ (ရုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဌီ၊ နှာ-၄၉၁၊ ၈-၉၁၊ ပ-နာ-၂၆)

ထို့နောက် ဘုရားရှင် ပရီနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း (၂၁-နှစ်ကျော်ကာလ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပု တိဋ္ဌတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အတွင်းသို့ ရှင်တဲ့၊ ရဟန်းအတုအဖြစ်ဖြင့် ထင်ကြလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန်းကျင်ဘက် မိဇ္ဈာဒယူဝါဒများကို ဟောပြောနေကြပါသည်။ ထိုအခါ ပိဋ္ဌကတ်တော်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြသည့် ဘုရားတပည့်သားတော်အစ် ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တို့က ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အစ်အမှန်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးပ ကြသော်လည်း ယင်းတိဋ္ဌ ရဟန်းတုတို့သည် ဓမ္မဝိနယအားလျှော်သော အကျင့်မှန်၌မတည်ကြဘဲ အယူဝါဒအမှားတွေကို ဖြန့်ချိဟောပြောနေကြ လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက သီရိဝမ္မာသောက ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးအား အရှင်ဟောဂူလိပုတ္တာတိသု ရဟန်းမထောရှိမြတ်ကြီးက ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုင်ရာ တရားစစ်တရားမှန်ကို သင်ပြောပြီးလျှင် အာဏာစက်ဖြင့် မိဇ္ဈာဝါဒဆိုင်ရာ သာသနအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စေခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်တော်တိုင်လည်း ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကိုဟောကြား၍ မိဇ္ဈာဝါဒသာသနာအန္တရာယ်တို့ကို ဓမ္မစက်ဖြင့်ပုယ်ဖျက် ကာကွယ်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် ရဟန်းမထောရှိမြတ် (၁၀၀၀) ခန့်နှင့်တကွ တတိယအကြိမ် သရိပါယနာတင်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ဤအချက် များသည်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးများပင် ဖြစ်ပါသည်။ (၈-၉၁-ပ-နာ-၂၆-၂၇)

ထို့နောက်လည်း ပိဋ္ဌကတ်ကျမ်းကန်တို့၏ ကျွမ်းကျင်၍ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုတော်မူသော ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်

အချိန်ဒီဒါန်း

(၈)

ထေရ်အရှင်တို့သည် ဆရာတဗ္ဗာ အဆက်ဆက်ပဲ မှုဒ္ဓ သာသနူအန္တရာယ်ကို
ကာကွယ်စောင့်ရောက်တော် မူခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုစော် ယခုအခါတိအောင်
ထေရဝါဒအစဉ်အလာဖြင့် မှုဒ္ဓသာသနာတော်အစစ် မပျက်စီးဘဲ တည်ဖြတည်
တုံလျက်ရှိနေပေသည်။

သာသနူဓား ကင်းဝေဇ္ဇန် မြတ်ကျမ်းဂန်

မှုဒ္ဓသာသနူအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရောက် ချီးမြှောက်တော်
မူသွားကြသော ပထမသရီတိပုစ္စက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ရေဝတာရဟန္တ
မထေရ်မြတ်ကြီးတို့နှင့် အရှင်မဟာယသ၊ အရှင်မဟာမေဂ္ဂလိပုတိသော
မထေရ်မြတ်ကြီးတို့ကဲ့သို့၊ ဆဋ္ဌသရီတိပုစ္စက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတိ ကျေးဇူးရှင်
မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်လည်း ယခုအခါ မြန်မာပြည်အတွင်း၌
မှုဒ္ဓအလိုတော်နှင့် ဆန်.ကျင်သော ပြောဟောမူတွေ ရှိနေသည်အတွက်
မှုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်ဟူသမျှတို့၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော်လည်းကောင် ပါတီမောက်
တရားတော်ကို မှုဒ္ဓသာသနူအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားတော်ဟူသော
အမည်ဖြင့် သံယာတော် (၆၀၀)ကျော် သီတင်သုံးလျက်ရှိနေသော ကြောက်ထပ်ကြီး
ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် မဟာသိမ်တော်ကြီး၌ ရဟန်း,ရှင်,လူတို့အား
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာကြရကုန်သော
ရဟန်း,ရှင်,လူတို့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်က အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူခဲ့သည့် ထိုတရားတော်ကို
တိပိဋက္ခမှ လက်ရေးစလုံးများဖြင့် ကူးယူပြီးနောက် တရားစာအုပ်အဖြစ်ဖြင့်

(c)

အချိန်ပါ်

ထုတ်ဝေဖြန့်ချီရန် တောင်းပန်လျောက်ထားခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းသို့ တောင်းပန်လျောက်ထားချက်အရ စာမူချောပြုလုပ်ပြီးလျင် ဤဒီဒါန်းတကို ရေးသားရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန့်ကြေားထတ်နှုန္တပါသည်။ ထို့နောက်ကို လက်ခံကာ အလေးဂရပြုလျက် ဤအချိန်ဒီဒါန်းကို ဗုဒ္ဓသာသနားအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး အားပေးသောအားဖြင့် စွမ်းနိုင်သူမျှ ရေးသားပြုစုစွဲပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုသူတိုင်း အဆွဲဟာပဏ္ဍာတာ ဆဋ္ဌသီဟီပွဲနှင့်က ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဗုဒ္ဓသာသနားအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်စာအုပ်ကို အရိုအသေ အလေးအမြတ် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုကြလျက် ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ အကုလိုဏ်ဟုသူမျှကို မပြုဘဲ ကြည့်ရှုပြုခြင်း၊ ဒါန်၊သီလစာသော ကုလိုဏ်ဟုသူမျှကို စွမ်းနိုင်သူမျှ ပြည့်စုံအောင်ပြုကျင့်အားထုတ်ခြင်း၊ မိမိ၏စိတ်ဓာတ်၌ ကိုလေသာ အညှစ်အကြေးကင်းဝေးစင်ကြယ်အောင် စွမ်းနိုင်သူမျှ အားထုတ်ခြင်းဟူသော ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အစိအသိ(၃)ပါးကို နိုဒ်သွားလိုက်နာကုလိုဏ်ခြင်းဖြင့် ဆင်ခဲ့ပေါ်ထိုး ပြီးစာဖြစ်သော နိုဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မောက် ပြန်ကြပါစေသော်။

၁၃၄၁-၉၃၅။

မီတ္တသုခ အရှင်ပါသဝ

တော်သလင်းလဆုတ်(၇)ရက်

ကဏဝါစက

(၁၂-၉-၇၉)

မြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီးတိုက်

ရန်ကုန်ဖြူ။။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

ဘမျက်နှာ

တရားပလ္လင်ခံ	၁
ညီဝါဒပါတီမောက်ဂါထာ	၃
ထိဂါထာ၏ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်	၄
မဟာနာမ်မင်း၏ စိတ်နေစိတ်ထား	၁၁
သာဓာန့်မောဒနာအကျိုး	၂၀
ဒီဇိုပယ်ရှင်လဲ ဝါဒကွဲပဲ	၂၃
ဂိဇ္ဇာ ဒါနံ ဒီတဗ္ဗိဂါထာ	၂၈
ကံနှင့်ကံအကျိုးကို သီပြီးလျှောင်	၂၉
တရားထူးရနိုင်ကြောင်း	၃၁
ဥပါဒါနက္ခနာတီပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး	၃၅
ဘုရားရဟနာ စသည်ဖြစ်ကြောင်း	၃၆
ပြည်စွဲရမည့် ကုသိလ်ပြဿနာက်	၃၇
အရဟာတ္တာဖိုလ်ရောက်မှ စိတ်စင်ကြယ်ကြောင်း	၄၁
ဂိပသာမြှုည့်စုံမှ မ်းဖိုလ်ရောက်နိုင်ကြောင်း	၄၅
တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံပုံ	၄၆
သမထလဲ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်	၄၈
ဂိပသာမြာဆိုတာ ဘာလဲ	၅၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	ဘမျက်နှာ
ဒိပသုနာရူပုံ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ ဆောင်ပုဒ်	၅၁
ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒီနက္ခနာကိုရူပုံ	၅၂
နာမရူပ ပရီဇ္ဈာဒ္ဓယ်နှင့် ဉာဏ်ပရီဉာဏ်	၅၃
ပစ္စယ်ပရီဂ္ဂာဉာယ်နှင့် ဉာဏ်ပရီဉာဏ်	၅၄
သွားဆဲ စသည်မှာ သွားတယ် စသည်ဖြင့်	
ရူမှတ်ရပုံ ပြဆိုချက်များ	၆၀
ဖောင်းတာပိန်တာစသည်ကို ရူမှတ်နေရင်း	
အဖြစ်အပျက်သီပုံ၊ ဉာဏ်ပစ္စယ်ဖြစ်ပုံ	
ပြဆိုထားချက်	၆၃
သတိပြာန်နည်းအရ ရူမှတ်ခြင်းသည်	၆၄
မာလုကျပ္တ္တာ စသည်နှင့်ညီညွတ်ကြောင်း	၆၆
မြင်မှစသည်ကို မရှုလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်ဝေးကြောင်း	၆၈
မြင်မှစသည်ကို ရူလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်နီးကြောင်း	၇၂
အရဟတ္တုဖိုလ်ရောက်ပြီး စိတ်စင်ကြယ်ပုံ	၇၇

ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ်

ကာဂျိမ်ရေးတရားထောက်

ဘရားပလ္လင်ခဲ့

ဒီကနေ့၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၄)ရက်နေ့၊
ဖြစ်တယ်၊ မြောက်ထပ်ကြီးပေတီတော်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ပဋိန်းပူဇော်ပွဲ
ကျင်းပရာမှာ ဘုန်းကြီးတို့က အားပေးတဲ့အားနေဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တရားဟော
လာခဲ့ပါတယ်၊ ယခု(၁)ကြိမ်မြောက်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဟောလာခဲ့တာ
(၁၀)ကြိမ် ရှုံးပြီ၊ ယခုနဲ့ဆို (၁၁)ကြိမ်မြောက်ပေါ့၊ တို့ကြိမ်ကတော့ အကြောင်း
မညီညာတို့လို့၊ ကိုယ်တိုင်မဟောဘဲနဲ့၊ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ပါးကို ဟောခဲ့ရ
ပါတယ်၊ အဲဒါဝါဆိုရင် (၁၂)ကြိမ်မြောက်ပေါ့။

ဒီကနေ့၊ ဟောမည့်တရားကိုတော့ ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
တရားလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုအမည်ပေးပြီး ဟောရသလဲ
ဆိုတော့ ယခုနေအခါမှာ ဗုဒ္ဓသာသနတော်၏အန္တရာယ်တွေက ပေါ်နေတယ်၊
အဲဒီလို အန္တရာယ်တွေဟာ ဘယ်တော့ကစြိုးပေါ်လာသလဲဆိုတော့ ဘုရား
ပရီနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တစ်ရာလောက်ကတည်းက ပေါ်လာခဲ့တယ်၊
အဲဒီတိုင်းက ဝေသာလီမြို့နယ်က ဝိဇ္ဇာတိုင်းရင်းသား ရဟန်းများဟာ အလှုံးခွဲကို
ထဲမှာ ရွှေငွေကိုတတ်နိုင်သမျှထည်ပြီးလှု၍ကုနိုးရာ အလှုံးခွဲပြီး အဲဒီရွှေငွေကို
သံယာတော်များက ခွဲပေါ်ပြီး သုံးခွဲကြပါသတဲ့၊ ဒီပြိုင်လဲ ဝိနည်းတော်နှင့်
ဆန့်ကျင်သည့် (၉)ခုကိုလဲ ပြုလုပ်ကြပါသတဲ့၊ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး

J

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ဒုတိယသာရီယနာ တင်ခဲ့ရပါတယ်၊ အဲဒီကစပြီးတော့ သံယာတော်တွေဟာ ကွဲပြားလာခဲ့ပါတယ်။

သီရိဝဓာသောကမ်းကြီးလေကိုထက် တတိယသာရီယနာ ဆောင်ကျတော့ ပိဋကတ်တော်နှင့် ဆန့်ကျော်ကို အယူဝါဒတွေ အမျှကြီး ပျော်ပေါက်လာခဲ့တယ်၊ အဲဒီအကြောင်းအရာတွေကတော့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းမှာ ဖော်စိစ်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီကနောက်တော့ ဂိဏ်းကွဲတွေ အယူကွဲတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေဖြစ်ပွားလာခဲ့တယ်၊ အဲဒီအကြောင်းအရာတွေကို သီချင်ရင်တော့ အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျားရေးတဲ့ မြောက်ပိုင်းမှုဒ္ဓဘာသာ မဟာယာနရှိနှင့်ဆိုတဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ကိုကြည့်ရင် တော်တော်ကျပ်ကျယ်ပြန်ပြန်၊ သီနိုင်ပါတယ်။

ယခုနေအခါ မြန်ဟာပြည်တွင်းမှာလဲ အနှစ်လေးပါးမြောက်ဆယ် ခုနှစ်ဆယ်လောက်ကစပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော် သာသနာတော်ကို တစ်မျိုးတစ်မည် အနေဖြင့် ဟောပြောနေကြတာဟာ လေးပါးမျိုးမကရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်မညြှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေပဲ၊ ဘုရား အလိုတော်တွေနှင့်မညြှင်တဲ့ ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်လိုက်နာပြီး ဟောပြောပြီ လုပ်နေရင် အဲဒီလုပ်ရှိလိုလိုတွေမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စိုင်တဲ့ အကျိုးတွေလဲ ဆုတ်ယုတ်ဆုံးရှုံးတယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လည်း မတည်တုဖို့ဖြစ်လာတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်လည်း ကင်းသင့်သမျှ ကင်းသွားအောင် အများပို့ဆိုလိုတွေမှာလည်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စိုင်တဲ့ အကျိုး မဆုတ်ယုတ်မဆုံးရှုံးဘဲ အကျိုးရှိအောင် မေတ္တာ၊ ကရာဇာရှုံးသွားပြီး ဟောမည့်တရားပါပဲ၊ မည်သူကိုမျှ အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် မရည်ရွယ်ပါဘူး၊

ବ୍ୟାପିତିକାରୀଙ୍କ ଦିଲ୍ଲୀ

2

မှန်သာသနာတော် တည့်မြှုတည်ပဲ့အောင် အန္တရာယ်ကော်သင့်သမျှ ကိုအောင်
ဟောမည့်တရားပါပဲ၊ အဲဒါကြောင့် မှန်သာသနူအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
တရားတော်လို့ အမည်ပေးထားတာပါပဲ။

ဒီအနားက ဒကာဟာ ဘယ်လူတဲ့၊ (ထွန်းကော်ပါဘုရား)၊ အ ဒကာ
ထွန်းကော်တဲ့လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ယခု ဘုန်းကြီးဟောမည်တရားက ဘာတဲ့လဲ၊
(မှန္ဒာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားပါဘုရား)၊ အဲမှန္ဒာသနာအန္တရာယ်
ကာကွယ်ရေးတရားတော်တဲ့၊ ဘုရားဟော ပါ၌ရိုက်တာတစ်ပုဒ်ကို အရင်ဆုံးပြုဖို့
ဟောရမယ်၊ ဒီမှာခြောက်ထပ်ကြီး ဆရာတော်ဘုရားချားကဗောဓိုး တုနိုတ္ထားပြည့်စုံ
ဟောနေဂျာဖြစ်တဲ့ ဉာဏ်ဝါတီမာက်ဂါတာတစ်ပုဒ်ထဲက ခုတိယရိုက်တဲ့၊ ယခု
အဲရိုက်တဲ့ ရွှေတို့ဟောတော့မယ်။

ପ୍ରେସିଡେସନ୍ କାନ୍ଟର୍ ଗିର୍ଲ୍ସ

သုဇ္ဈပါပသု အကာရဏံ၊ ကသလသု ဉာပသမ္မဒီ။

သတိတွေပရီယောဒပန်၊ တော် ဗုဒ္ဓန သာသန။

သုဇပါပသု-အလုံးစွဲသော မကောင်းမှ အကုသိုလ်ဟန်သမျက်။
အကရဏ်-မပြုမလုပ်ရခြင်းက တစ်ပါးတဲ့၊ အကုသိုလ်ဟန်သမျက် မပြုရဘူးတဲ့
အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသြတ် တစ်ပါးပဲ၊ မှန္ဒမြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော်တစ်ပါးပဲ။ (၁)

ଗୁରୁତବୀ-ଗୁରୁତବୀରୁଷାନ୍ତି ଉପବିଷ୍ଟି-ପ୍ରମ୍ଭ ଦେଇଣିଃ ଗା
ତକ୍ଷପିଃ ତୁ । ଗୁରୁତବୀରୁଷାନ୍ତିରେ ପ୍ରମ୍ଭ ଦେଇଣିଯିତୁ । ଵାଯି ଗୁରୁତବୀରୁ

ဂိုဏ်ပုဂ္ဂများ၊ မဖျက်ရဘူး နားလည်ခဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါ၊ နားလည်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါက မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်တစ်ပါးပဲ။ (၂)

အကုသိုလ်ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတာက အဆုံးအမသာသနာတော်တစ်ပါး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှ ပြုရမယ်ဆိုတာ သာသနာတော်တစ်ပါး၊ အဲဒီ (၂)ပါးလုံးဟာ ဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော်ချည်းပဲ။

နောက်ပြီးတော့ -

သစ်တွေပရီယောဒပန်-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါးတဲ့၊ ဘယ်နှစ်ပါးရှိသွားပြီတဲ့၊ (သုံးပါးပါဘုရား)၊ အဲ သုံးပါးရှိသွားပြီ။(၃)

တော်-ဤသုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓနှင့်-တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင်သိမြင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသန်-အဆုံးအမတော်ပါပေတည်းတဲ့၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြုရမယ်၊ ပြည်စုံစေရမယ်၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပဲတဲ့။

အဲဒီဟာ ဂါတမဘုရားရှင် တစ်ဆူတည်း၏ အဆုံးအမသာသနာမဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတွေဟူသမျှ ဘုရားတိုင်းဘုရားတိုင်း၏ အဆုံးအမဉာဏ်ဝါဒ သာသနာတော် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ ဘုရားရှင်တွေဟာ တစ်ဆူနှင့်တစ်ဆူ အဆုံးအမဉာဏ်ဝါဒချင်း မကွဲပြားပဲ တူညီကြတယ် မဟုတ်လား၊ (တူညီကြပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီကို ဘုန်းကြီးက တိုဝင့်နဲ့ မှတ်ယားထားရအောင် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊ ကုသိုလ်တရားမြစ်ပွားစုံစေ၊ မိမိစိတ်တတ် ဆွတ်စွာတို့ပြောစေ၊ ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ” တဲ့၊

ବ୍ୟାପିତିକେନ୍ଦ୍ରିୟ

9

ଓৰু কথা আছে যে

အကုသိလ်များ ရောင်ရားပယ်လေ၊

ကုသိလ်တရား ဖြစ်ပွားခံစေ၏

ପିଲିପିଲିଟିକ୍ ରାଜ୍ ଶ୍ଵତ୍ସତ୍ତ୍ଵତ୍ତିଷ୍ଠାନୀ

ଶ୍ରୀଯୁଃପିଃ ବୃଦ୍ଧଃଶୁଃମତେ॥

ပါ၌ဂါတာက သွေပါဟသု-ပုဇ္ဈိကို အမြှကထာမှာ သွား-ကုသလသု-
အလုံးစံသော အကုသိုလ်ကို-လို့ ဖွဲ့ပြတားတယ်၊ အဲဒီ ဖွဲ့ပြချက်အရ ပါပ-
မကောင်းမူအိတာကို အကုသလ-အကုသိုလ်လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိတားတာပါပဲ၊
မကောင်းမူနဲ့ အကုသိုလ်ဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ၊ ဒါကြောင့်
သွေပါဟသု အကရဏ်-အလုံးစံသော မကောင်းမူအကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးဆိတဲ့
ဉာဏ်ဝစကားကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ
ဆိတားတာပါပဲ၊ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊ ဖြစ်စေရဘူး၊ ရှောင်ရမယ်၊
ယယ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ဘုရားအစုံးအမပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊
ဒီတော့ “အကုသိုလ်ကို ရှောင့်ဗို့ယယ့် မလိုဘူး၊ ဒါ ပြောတဲ့အတိုင်းသာ နှစုံးသွေး
နေရင် ကိုစွဲပြီးတယ်”လို့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကပြောရင် အဲဒါဟာ ဘုရား
အစုံးအမပဲ၊ မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒီကို
အထူးသတိပြုကြရမယ်။

အကုသိုလ်ဆိတာ ဘယ်လိုဟာတွေတဲ့ ဆိတိရှိရင် အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနိတဲ့ ဒီသုံးခုကို အရင်းခံပြီးဖြစ်တဲ့ တရားထွေဟာ အကုသိုလ်တွေပဲ၊ (ဖုန်ပါဘုရား)၊ လောဘက လိုချင်တယ်၊

၆

ဗုဒ္ဓသာသနူအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

နှစ်သက်တယ်၊ သာယာတယ်၊ ဒေါသ-က စိတ်ဆိုးတယ်၊ ပြိုများတယ်၊ မူန်းတယ်၊ မောဟ-က တွေ့ဝေတာ၊ မသိတာတဲ့ ဒီသုံးပါးထဲမှာ လောဘ-က လိုချင်တာဆိုတာ ထင်ရှားတယ်၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ ဘူများက မသိတောင်မှ ကိုယ်ဟာကိုယ်တော့ သိနေတာပဲ၊ ငါမှာ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘတွေ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားသိနေတာပဲ၊ (မုန်ပါဘုရား)၊ စိတ်ဆိုးပြီး ဒေါသဖြစ်နေရင်တော့ ဘေးကလူတွေ့ဝေတောင် ထင်ရှားသိတော့ တာပဲ၊ ဟ-ဒီလူဟာ ဒေါသဖြစ်ပြီး စိတ်ဆိုးနေလို့ မျက်နှာပျက်နေပြီ၊ စကားကြမ်းတွေကို ပြောနေပြီလို့၊ အခြားလူတွေကလဲ ထင်ရှားသိနေတာပဲ၊ အဲဒီလို ဒေါသဖြစ်ပုံ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် မောဟဆိုတာကတော့ အသိခက်တယ်၊ မောဟကို တွေ့ဝေတယ်လို့၊ မြန်မာပြန်ဆိုထားကြတယ်၊ တွေ့ဝေတယ်ဆိုပေမယ့် မူးမေ့နေတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသိတာပါပဲ၊ မသိဆိုတာကလဲ လုံးလုံး မသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ သဘောတရားအမှန်ကို မသိတာပါပဲ၊ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ ခထမခဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့၊ မမြတ်တော့ချည်းပဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆိုသေနိုင်လို့၊ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲတွေချည်းပဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့ရုပ်နာမ်တွေကို အထည် ကိုယ်လုပ်နေရတာဟာ ကြောက်စရာမကောင်းဘူးလား၊ (ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း အကောင်းချည်းဖြစ်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ မပျက်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အစိုးပရတဲ့ အန္တနတရား တွေချည်းပဲ၊ အဲဒီ မမြတ်၊ ဆင်းရဲတာ၊ အပိုးမရတာတွေဟာ အမှန်တရား

ဉာဏ်ပါတီမောက်ဂါထာ

၇

တွေပဲ၊ အဲဒီ အမှန်တရားတွေကို မသိဘဲ မြတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အစိုးရတဲ့ အတွက်ခေါင်အနေဖြင့် ထင်မြင်နေတာဟာ အလွှဲအမှားကို သိနေတာပဲ၊ အဲဒီလို အလွှဲအမှားတွေကို အဟုတ်အမှန်ထင်နေတာဟာ အမှန်မသိတာပဲ၊ အဲဒါကို တွေဝဝနေတယ်လို့ ဆိုတာပဲ။

ပိပသုနာအလုပ်ကို ပြည့်ပြည့်စုစု အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေမှာ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား တွေကို “ခဏမစံဖြစ်ပျက်နေတယ်၊ မမြှေား”လို့ ကိုယ်ပိုင်ညှက်ဖြင့် မသိနိုင်ကြရား၊ သိနိုင်ကြပါမလား၊ (မသိနိုင်ကြပါဘုရား)၊ မြင်ရ၊ ကြားရတာ စသည်တွေလဲ အမြှော်တည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ မြင်တာ၊ ကြားတာ စသည်တွေလဲ အမြှော်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြရတယ်၊ အဲဒါဟာ အမှန်သိတာ ဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)၊ အမှန်သိတာ မဟုတ်တော့ အလွှဲသိတာပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)၊ အဲဒီလို အမှန်မသိဘဲ အလွှဲသိတာကို ဟော- အပိုဇ္ဇာလို့ ဆိုတာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီမြှင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှားတွေနေရတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေတာလဲ အလွှဲအမှားသိတဲ့ ဟောပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို ပါပဲ၊ သူပဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတွက်ခေါင်ပဲလို့ ထင်မှတ်နေတယ်၊ အဲဒီလဲ အလွှဲအမှားသိနေတဲ့ ဟောပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ အဲဒီဟောက မြတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အတွက်ခေါင်အနေဖြင့် အလွှဲအမှားကို သိနေတော့ အဲဒီဟောနောက်က လိုက်ပြီးဖြစ်နေတဲ့ စိတ်တွေကလဲ မြတဲ့အနေစသည်ဖြင့် အလွှဲအမှားတွေကို သိနေတာပဲ၊ အဲဒါဟာ အမှားသိရှို့ ဟောက အမွှေပေးနေ

ဗုဒ္ဓသာသနူအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

သလို ဖြစ်နေတာပဲ၊ (မှန်ပါဘူရား)၊ အဲဒါကို မောဟ-အဝိဇ္ဇာက အမှန်မသိ ရအောင် ဖုဒ္ဓ့ထေးလို့ အလွှာအမှားကိုသိနေတယ်လို့ ဆိုတာပဲ (မှန်ပါဘူရား)။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်စုက အခန်းထဲမှာ ထိုင်နေကြတယ် ဆိုပါတော့၊ လူတစ်ယောက်က ပြတင်းပေါက်က ကြည့်နေပြီး အဲဒီလူစုအား သူမြှင့်ရတာ တွေကို ပြောနေတယ် ဆိုပါတော့၊ အရှေ့ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေလာတယ်၊ အနောက်ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေသွားတယ်စသည်ဖြင့် ပြောနေရင် ထိုင်နေတဲ့လူစုက အဲဒီလူပြောတာကိုပဲ နားမောင်ပြီး ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ အဲဒီလူက ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ အသိအမှတ်ပြုနေကြရင် မဟုတ်တာတွေလဲ အဟုတ်အမှန်လို့ အသိအမှတ် ပြုနေကြရမှာပဲ၊ အဲဒီလိုပါပဲ၊ မြှင့်နိုက်၊ ကြားနိုက် စသည့် မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ သူတွေမှာ မြင်တာ၊ ကြားတာ စသည်တွေကို မြှုတဲ့အနေစသည်ဖြင့် မောဟက လက်ပြီးသိသိသွားတယ်၊ အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်တွေကဲ အဲဒီမောဟကသိခဲ့သည် အတိုင်းပင် မြှုတဲ့အနေစသည်ဖြင့်ပင် အလွှာကိုသာ သိသိသွားတယ်၊ အဲဒီဟာ ပြတင်းပေါက်မှလူက အလွှာပြောတာကို ထိုင်နေတဲ့လူစုက အဟုတ်အမှန် အနေဖြင့် အလွှာသိနေတာမျိုးပါပဲ၊ အဲဒီဟာ အဝိဇ္ဇာ-မောဟက အလွှာအမှား ကိုသိပြီး အမှန်မသိရအောင် ဖုံးလွှမ်းတာပါပဲ၊ အဲဒီလို အမှန်မသိဘဲ အလွှာသိတာကို တွေဝေတဲ့မောဟ၊ မသိတဲ့မောဟလို့ ဆိုရတာပါပဲ၊ (မှန်ပါဘူရား)၊ အဲဒီဟာ တရားသဘောအနေဖြင့် အလွှာသိတယ်လို့၊ ဆိုရပေမယ့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၏ သိရှိးသိစဉ်အနေအားဖြင့်တော့ အမှန် သိတွေလို့ပဲ ထင်နေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ

ବ୍ୟାପିତପିତିଷ୍ଠାନିକୀ

6

မြတ္တေအန, ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့အန, မိန်းမ, ယောကုံး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
အနေဖြင့် ထင်မြောင်နေတာ, သိနေတာဟာ မောဟ-အပိုစွာပဲ၊ အဲဒါကို မောဟပဲလို့
သိဖို့ရာ မလွယ်ဘူး၊ (မှန်ပါဘူး)၊ လောဘဒီသတ္တဝါ သိဖို့မလွယ်ဘူး
အသိခက်တယ်။

အဲဒီ ထင်ရှားသိလွယ်တဲ့ လောဘနဲ့အေါသကို မြိုပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အသိခက်တဲ့မောဟာကိုရှိပြီးတော့ဖြစ်စေ စိတ်ကူးကြစည်တာ၊ ပြောဆိုတာတွေ ဟူသမျှဟာ အကုသိုလ်တရားတွေကျဉ်းပဲ၊ အဲဒီ အကုသိုလ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ သဗ္ဗာပါးပသု-အလုံးခုံးသာမဂောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ အကာရဏံ-မပြုမလုပ် ရခြင်းကတစ်ပါး-လို့ ပောတော်မူတာပဲ၊ အဲဒီအကုသိုလ်ကို ထင်ရှားဖော်ပြရရင် သတ္တဝါကိုသတ်တာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ ညွှန်းဆဲတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ သူတစ်ပါး ညွှန်ကို တိတ်တာဆိတ်နှိမ်ယူတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ အတော်လုပ်ယူတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမြှေဖြစ်အောင် လိမ့်ပြောတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ ဆဲဆိုတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ အရွင်ချင်ချုပ်ကြသိုည့် တဲ့သူတွေကို မချုပ်ခဲ့မကြသိုည့်တော့ဘဲ ကျွဲ့ပြားကုန်အောင် ကုန်းတိုက်စကား ပြောတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရရင်တော့ သူတစ်ပါး အကျိုးမြှေဖြစ်အောင် ကိုယ်စိတ်ဆင်းရေအောင် ပြုလုပ်တာ၊ ပြောဆိုတာ၊ ကြော်တာ ဟူသမျှဟာ အကုသိုလ်ချုပ်ပဲ၊ သူတစ်ပါးနဲ့ မဆိုပေမယ့် လောဘအလုံးလိုက်ဖြော် ကိုယ်အလုံးလိုက်ပြုလုပ်ကြတည် နေတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ၊ အဲဒီ အကုသိုလ် ဟူသမျှတွေကိုမပြုဖို့ ကြိုးရောင်ဖို့ ညွှန်ကြားတဲ့ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပါပဲ၊ အဲဒီကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒီကို ဆီကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရရှိခြင်ရှားပယ်စလ

အကုသိုလ်ကို ဘာကြောင့် ရှောင်ရပယ်ရသလဲဆိုတော့ အကုသိုလ်ဟာ သာဝဇ္ဇာဂွိပါကလကွဏာ-အပြစ်ရှိခြင်း၊ ဆင်းရဲသော မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်ခြင်း သဘောရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ရှောင်ဖို့၊ ပယ်ဖို့ ဉာဏ်ကြားတော်မူ တာပါပဲ၊ အပြစ်ရှိပုံကတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကခေါင်းဆောင်ပြီ ပြုလုပ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ဟာ ပြုလုပ်နေတုန်းကလဲ ကဲ့ရဲ့စရာအပြစ်ရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ အရသာမကောင်းတဲ့အစာကို စားရတဲ့အပါ စားနေတုန်းလဲ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသလိုပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအကုသိုလ်က မျှကိုမောက်မှာလဲ မကောင်းကျိုးပေးတတ်တယ်၊ ရာဇဝတ်မူမှားကျွုးလွှန်ရင် မကောင်းကျိုးပေးတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား)၊ နောက်နောင် ဘဝသံသရာ တစ်လျောက်လုံးမှာလဲ အပါယ်ဆင်းရဲစသော မကောင်းကျိုး တွေ့ကို ပေးတတ်တယ်၊ အဲဒီဟာ မသင့်တဲ့အစာကိုစားမိရင် ရောဂါဖြစ်တာ မျိုးနဲ့တူပါတယ်။ (မှန်လှပါဘုရား)၊ အဲဒီလို ပြုလုပ်နေဆဲမှာလဲ အပြစ်ရှိတဲ့ အပြင် နောင်အပါ၍လည်း မကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်သောကြောင့် အရသာ လည်းမကောင်း၊ ပြီးတော့ မသင့်တဲ့အစာကို ရှောင်သင့်သလိုပင် ရှောင်သင့် သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ရှောင်ဖို့ပယ်ဖို့ ဉာဏ်ကြားဆုံးမတတ်မူတာပါပဲ၊ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အဆုံးအမပဲ၊ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်တယ်မဟုတ်လား၊ (လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်ပါတယ်ဘုရား)။

မဟာနာမ်မင်း၏ ဓါတ်နေသဘာထား

၁၁

ဒါပေမယ့် အထူးအဆန်းထွင်ပြီးဟောပြောနေတာလ ရှိတယ်၊ “မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြည့်နေစို့ရာ မလိုတဲ့၊ သူတို့ပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာနေရနိုင်၊ ကိစ္စပြီးတယ်”တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမန္တ် မဆန့်ကျင်ပော့ဗျားလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် သူ့ဆိုစရိတာပည့်တွေကတော့ သိပ်ထောကာ ကျေနေတာပဲ၊ သူတို့ဆရာကကြောဏ်ထူးလို့ အထူးတွေကိုဟောတယ်လို့ ထင်နေ ကြတယ်၊ အသံလို့ ယုံကြည့်သောကျတဲ့ သူတွေကလည်း ဘုရားအခုံအမန္တ်၊ မဆန့်ကျင်ပော့ဗျားလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကိုအပြုရ ဘူးဆိုတဲ့ ဘုရားသာသနာတော်ကို ပစ်ပယ်ရာမရောက်ပော့ဗျားလား၊ (ပစ်ပယ်ရာ ရောက်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားသာသနာတော်ကိုပစ်ပယ်ရင် ဘုရားဒေါသုဒေဝံတဲ့ ဘုရားဘယည် ဟုတ်ပါးဆည်လား၊ အဲဒါဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီလို အရေးကြီးလို့ သိနားလည်သုတေသနကို သိနားလည်ထားကြရန်အတွက် ဘုန်းကြီးက ဖွံ့ဖြိုးသာသန္တအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးဆိုတဲ့ ဒီတရားတော်ကို ဟောတာပါပဲ။

ဘုရားအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တာကို ဟောပြောနေတာကြားရရင် ဘုရားတပည့်တိုင်းဟာ ဘုရားဘက်ကနေစို့၊ အရေးကြီးတယ်၊ အရေးမကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက မဟာနာမ်ဆိုတဲ့ သာကိုဝင်မင်းဟာ ရှိခဲ့တယ်။

မဟာနာမ်မင်း၏ ဓါတ်ဓနသဓာာထား

အဲဒီ မဟာနာမ်မင်းက ဘုရားနဲ့စဉ်ပြီး သူ့ဓါတ်နေသဘာထားကို မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဒီလို ဖော်ပြသလျောက်ထားပါတယ်။

၁၂

ဗုဒ္ဓသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

အကြောင်းတစ်စုတစ်ခုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကတစ်ဘက်
ရဟန်းသံယာတော်တွေကတစ်ဘက်ဖြစ်ပြီး ကဲပြားနေရင် တယည့်
တော်က မြတ်စွာဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရား၊ ရဟန်းသံယာအတော်
များဘက်က မနေပါဘူးတဲ့။
ဒီလိုလျောက်တယ်၊ အဲဒီလို လျောက်ပုံယာ မကောင်းဘူးလား၊
(ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။

ဘုရားကိုးကွယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ယာ ဘုရားဘက်က နေပါမယပဲ့၊ ဒါမှ
ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဘုရားတယည့်ဖြစ်တာ၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ သံယာဆိတာ
အရိယာသံယာလဲရှိတယ်၊ အဲဒီအရိယာသံယာကတော့ ဘုရားနဲ့အယူမကွဲ
ပြားပါဘူး၊ အရိယာမဟုတ်ရင်တော့ ဘုရားအလိုနဲ့ကွဲပြီး ပြောဟောနေတာလဲ
ရှိနိုင်တယ်၊ (မှန်ပါ၊ ကဲတတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားအဆုံးအမကို မလိုက်နာဘဲနဲ့
ကိုယ်ထင်ရာ ပြောဟောကျင့်သုံး နေတာတွေရှိတယ်၊ (မှန်ပါ)၊ အဲဒီလို
ပြောဟောပုံတွေကို တော်တော်ကြောမှ ထုတ်ချေးသင့်သူမျှ ထုတ်ချေးပြီး ပြောရမှာပဲ၊
နောက်ပြီးတော့-

မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဘက်၊ ရဟန်းသံယာနဲ့ပိန်းပ
တွေကတစ်ဘက် ဒီလိုကွဲနေရင် တယည့်တော်က ဘုရားဘက်က
နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလဲ မဟာနာမ်မင်းက လျောက်တယ်၊
နောက်ပြီးတော့-

မြတ်စွာဘုရားကတစ်ဘက် အမျိုးသားအမျိုးသမီး
သံယာတွေနဲ့ လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသားအမျိုးသမီး ဥပါသကာ

မဟာနာမ်မင်း၏ ဓိတ်နေသဘာထား

၁၃

ဥပါသီကာမတွေကတစ်ဘက် ဒီလိုကွဲနေရင်လဲ တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ အဲဒီလိုလဲလျောက်တယ်။ လျောက်ပုံမကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ လောကမှာ တစ်ချို့လူတွေကတော့ စီးပွားရေးတို့၊ အခြေအရုံပြည့်စုံရေးတို့၊ ဒီလို ဘာတွေကိုင့်ပြီးတော့ အမှန်ဘက်ကိုမလိုက်ဘဲ အမှားဘက်ကိုလိုက်နေတာလဲ ရှိကြတယ်၊ အဲဒါ သတိပြုစရာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့—

မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဘက်၊ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတွေနဲ့
နတ်ပြဟာတွေက တစ်ဘက်၊ ဒီလိုကွဲနေရင် တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလဲ လျောက်တယ်။

အဲဒါကတော့ သုတေသနတွေအာဆုံးက တစ်ဘက်၊ ဘုရားတစ်ပါး တည်းက တစ်ဘက် အဲဒီလို ကွဲပြားနေရင်လဲ အမှားဘက် မလိုက်ဘဲ ဘုရားတစ်ပါး တည်းဘက်မှာသာ နေပါမယ်လို့ဆိုတာပါပဲ၊ အဲဒါဟာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ အေး-ဒကာ ထွန်းကျော်ဟာ “ဘုရားဘက်ကသာ နေမယ်”လို့ လျောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏စကားကို အထူးသတိပြုပြီး မှတ်ထားရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဟိုဘက်မသွားနဲ့၊ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အယူဝါဒအဟောအပြောတွေကို လက်မခံနဲ့၊ အဲဒီလိုဟာတွေ လက်ခံသင့်ပဲမလား၊ (လက်မခံသင့်ပါဘုရား)။

အခုဘုန်းကြီး ဟောပြောနေတဲ့ “သုဇ္ဈိပါပသာ အကရထံ” အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖပြုရဘူး၊ ကြိုးလျောင်ရမယ်၊ ပယ်ရမယ်ဆိုတာဟာ ဘုရားစကားတော်ပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ တစ်စုံတစ်ဖယာက်က

အကုသိုလ်ကို ကြည့်ရှောင်ဖို့မလိုဘူးလို့。 ပြောဟောရင် အဲဒါဟာ အကုသိုလ် ဟူသွေ့ မပြုရဘူးဆိတဲ့ ဘုရားစကားတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင် ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားစကားတော်နှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ အဲဒီလိုစကားကို လက်ခံသင့်ပါမလား၊ (လက်မခံသင့်ပါဘုရား)၊ ဘုရားစကားနှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ အဲဒီလို စကားမျိုးကိုလက်မခံမှ ဘုရားဘက်က နေရာရောက်တယ်၊ ဘုရားဘက်ကသာနေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊

ဒကာထွန်းကျော်တို့ဟာ ဘုရားအဆုံးအမတော်နှင့်အညီ တိုးပါး သိလကို ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်သုံးနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ကျင့်သုံး နေကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီပါးပါးသိလထဲမှာ ပါတာတိပါတာ-သတ္တဝါ၏ အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏီသိကွာပဒ်-ကြည့်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိကွာပုဒ်ကို၊ သမာနိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏လို့ဆိုပြီး ဆောက်တည် ရတာပါတယ်မဟုတ်လား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ဆောက်တည်ပြီးတော့ သတ္တဝါကိုသတ်ခြင်းမှ ကြည့်ရှောင်တာဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့် ညီတယ်မဟုတ်လား၊ (ညီပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် ဘုရားအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင့်ပြီး နည်းသစ်ထွင်ဟောတဲ့ သူတွေကတော့ သတ်ခြင်းမှ ကြည့်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးဖို့ မလိုဘူးလို့。 ပြောဟောနေကြတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-မသတ်ဘဲ ကြည့်ရှောင်နေတာက မခက်ဘူး၊ သတ်ဖို့ရာက ခက်တယ်၊ ဒါကြောင့် ခက်တဲ့အလုပ်မှ ကြည့်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေဖို့ မလိုပါဘူးတဲ့၊ ဒါက ဆန့်ကျင်ဘက် တိထွင် ပြောဆိုနေတဲ့ သူတွေရဲ့ အဆိုပဲ။

မဟာနှစ်မင်း၏ စိတ်နေသဘာထား

၁၅

သူတိ.ဆိုလိုတာကတော့ တောထဲကဆင်တိ.ကျားတိ. အဲဒီလို အကောင်တွေကို သတ်ဖို့ခက်တယ်၊ လူတွေကို သတ်ဖို့ခက်တယ်၊ ဒီလို ခက်တာတွေကို ရည်ရွယ်ပြီး သတ်မှုမရှောင်ကြည့်ဖို့မလိုကြောင်း ပြောဆိုကြ တာပါပဲ၊ သူတိ.စကားကို ယုံကြည်တဲ့သူတွေကလဲ အဲဒီလို ပြောဆိုချက်ကို တကယ်မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ အဲဒီလို ဟာတွေလဲ စွမ်းနိုင်တဲ့သူတွေက သတ်နေကြတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် ဘုရား အလိုတော်ကတော့ သတ်ဖို့ခက်တဲ့ သတ္တုဝါတွေလဲမသတ်ဖို့ ဆောက်တည်ပြီး ရှောင်ကြည့်စေလိုတာပဲ။

ဖြစ်လွယ်တဲ့ သတ်မှုတွေကတော့ အလွန်များပါတယ်၊ ခြင်ကိုက် နေတဲ့အပါ အဲဒီခြင်ကိုသတ်ဖို့ရာ မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကြမ်းပိုးတို့၊ ယင်ကောင်တို့ ဒီလိုဟာတွေလဲ သတ်ဖို့မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကြော်ဥားညာတို့၊ ကြော်တို့ဘဲတို့ ဆိုတာတွေလဲ သတ်ဖို့ မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သတ်ဖို့လွယ်တာတွေက ပဲများပြီးတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ သတ်နေကြတာပဲ များပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မသတ်ဘဲနေတာထက် သတ်ရတာက ပိုပြီးခက်တဲ့အတွက် သတ်မှုမ ကြည့်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ဖို့ မလိုဘူးဆိုတာဟာ မှန်ကန်ပဲမလား၊ (မှန်ကန်ပါ ဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ သတ်ဖို့ခက်သည်ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ဘယ်လိုသတ္တုဝါကိုနှုံး မသတ်ဘဲ ကြည့်ရှောင်ရန် သီလဆောက် တည်ပြီးကျင့်ဖို့ ဗျားဆုံးမထားတာပဲ၊ မှန်တယ်မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။

၁၆

မှန္ဒာသသမဂ္ဂအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ထိုအတူပင် နီးမှာ၊ ထို့မှ သသည်တွေမှာလဲ ကျိုးလွန်ရန် ခက်သည် ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ရှောင်ကြုံရန် ဆောက်တည်ပြီးကျင့်သုံးပါ။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဉာဏ်ကြားတော်မူပါတယ်၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ သတ်မှု၊ နီးမှာ သသည်မှ ကြုံရှောင်စိုး မလိုတူးလိုး ပြောဆိုတာဟာ ဘုရားအခုံအမန်င့် မဆန့်ကျင်ဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ဆန့်ကျင်ဘက်ကို မလိုက်ဘဲ ဘုရားသာက်ဘန်စိုး အဆုံးကြိုးပါတယ်၊ အရေး မကြုံဘူးလား၊ (အရေးကြိုးပါတယ်ဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရား အခုံအမက “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”တဲ့ အဲဒီကို မြတ်စွာ မှတ်သားထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ကာယက်၊ ထိုက်၊ မနောက် ဒီသုံးပါးလုံးပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် မနောက်အကုသိုလ်ဆိုတာကတော့ သမထပ်ပသုနာနဲ့ပယ်နိုင်မှ ကင်းရှင်းတယ်၊ ဒါကြောင့် သာမန်လူတွေမှာ ကြုံရှောင်စိုး အထူးလိုတာကတော့ ကာယက်အကုသိုလ်နဲ့ ထိုက်အကုသိုလ် တွေပါပဲ၊ သူတစ်ပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပြောဆိုတဲ့ ကိုယ်အမှာ၊ နှုတ်အမှာတွေပါပဲ၊ ကာယက်အကုသိုလ်ဆိုတာက (၁)ကြုံကို၊ ဘဲဗျာ၊ သန်းတို့မှာပြီး သတ္တဝါတွေကို သတ်မှုပဲ၊ အဲဒီသတ်မှု အကုသိုလ်ကို ကြုံရှောင်ရမယ်၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဒီအခုံးအမစကားတော်အရကတော့ သေအောင်မသတ်ပေမယ့် နာကျင်အောင်၊ ဆင်းရဲအောင် နိုးစက်နှုံးရှိလဲ မပြုရဘူး၊ ကြုံရှောင်ရမှာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ (၂)သူတစ်ပါးဘွားကို လုယ်ကိုးယူတာလဲ ကာယက်အကုသိုလ်ပဲ၊ အဲဒီလဲ ကြုံရှောင်ရမယ်၊ နောက်ပြီးတော့ (၃)တရားမဝင် မပိုင်ဆိုင်တဲ့ မေတ္တန်မှုကျိုးလွန်တာလဲ ကာယက်အကုသိုလ်ပဲ၊

မဟာနာမ်၏ စိတ်နေသဘောထား

၁၇

အဲဒါကိုလဲ ရှောင်ကြည့်ရမယ်၊ ဒီကာယကံ(၃)ခုမှ ကြည့်ရှောင်ပုံကတော့
ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက် တည်ရာမှာ (၁)ပါထာတိပါတာ ဝေရမထိ၊
(၂)အဒီန္ဒာဒါနာ ဝေရမထိ၊ (၃)ကာမေသုမြို့ဆာရာ ဝေရမထိသိက္ခာပုံ
သမာဒီယာမိ-လို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက ပါဝင်သွားပါပြီ၊ ပါဝင်တယ်
မဟုတ်လား၊ (ပါဝင်ပါတယ်ဘူရား)။

နှုတ်ဖြင့် မပြောသင့်တာကိုပြောတဲ့ ဝနီကံအကုသိုလ်ကတော့
(၁)မှသာဝါဒ-သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာတစ်ခု၊ အဲဒီလို
သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာက အပြစ်ကြီးတယ်၊
အပါယ်လေးပါးလဲ ကျရောက်စေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝနီကံကို
ကြည့်ရှောင်ရမယ်၊ အကုသိုလ်ဟူသွေ့ မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဒီညြတ်ဒစားတော်အရ
အားဖြင့်တော့ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ရယ်စရာလိမ်ပြောခြင်းကိုလဲ
ရှောင်ကြည့်ရမှာပဲ၊ အဲဒါကတော့ ငါးပါးသီလဆောက်တည်ရာမှာ မှသာဝါဒ
ဝေရမထိသိက္ခာပုံ သမာဒီယာမိ-လို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက
ပါဝင်သွားပါပြီ၊ ပါဝင်တယ်မဟုတ်လား၊ (ပါဝင်ပါတယ်ဘူရား)၊ အဲဒါက
ငါးပါးသီလထဲမှာ တိုက်နိုက်ပါဝင်ထဲဟာပဲ၊ တိုက်နိုက်မပါတဲ့ အကုသိုလ်ဝနီကံကဲ့
သုံးခုရှိသေးတယ်၊ (၂) ပိဿာတို့-ကုန်းတိုက်ခြင်းဆိုတာက တစ်ခုပဲ၊
ချစ်ခင်ယုံကြည် ရင်းနှီးနေတဲ့သူတွေကို ချစ်ခင်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ရင်းနှီးမှု
ပျက်စီးကွဲပြားကုန်အောင် တစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ကိုပြောတာဟာ
ကုန်းတိုက်တာပါပဲ၊ နောက်ဖြေတော့ (၃) ဖုန်းတို့-ကြုံးတမ်းသော စကားကို
ပြောဆိုခြင်းတဲ့၊ အဲဒါကတော့ တစ်ဘက်သား နားမခံသာအောင် ဆဲဆိုတာ,

မြိမ်းပြောကိုတာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ (၄)သမ္မပ္ပလာပ-အနှစ်မဲ့ အပြန်
အဖျင့်းသကားတွေကို ပြောခြင်းတဲ့၊ အဲဒါကတော့ တကယ်မဟုတ်တဲ့ အကြောင်း
အရာတွေကို တကယ်ဟုတ်သလိုလုပ်ပြီး ပြောတာပါပဲ၊ ယခုကာလမှာ ထုတ်ဝေ
နေတဲ့ ဆောင်ပေါ်ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ပြောဆိုတာမျိုးပါပဲ၊ ငါးပါးသီလဆောက်တည်
ကျင့်သုံးနေတဲ့သူဟာ မှသာဝါဒကို ကြည့်ရှောင်သလို ပိဿာရေး၊ ဖရာသရေး၊
သမ္မပ္ပလာပတို့ကိုလဲ ကြည့်ရှောင်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ မှတ်ထားကြရမယ်၊
(မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီ အကုသိုလ်ကာယကံ (၃)ပါး အကုသိုလ်ဝစ်ကံ (၄)ပါး၊
အားလုံးပေါင်း အကုသိုလ် (၇)ပါးကို သီလဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ခြင်းဖြင့်
ရှောင်ကြည့်ဖို့ ပယ်ဖို့ပါပဲ၊ အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက
သမ္မပါပသု အကာရဏံ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖပြုရဘူးလို့
ဟောတော်မူတယ်၊ အဲဒါကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” လို့
ဆောင်ပုဒ်စိတားတယ်၊ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရှုံးမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ

အဲဒါဟာ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တဲ့၊ ပြောဆိုတဲ့
ဖကောင်းမူတွေကို ကြည့်ရှောင်ဖို့၊ ပယ်ဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပဲ၊ ဆောင်ပုဒ်က
ဒီအန်ဂါး ထင်ရှားပေါ်လွှင်စေရဲ့ မဟုတ်လား၊ (ပေါ်လွှင်ပေါ့တယ်ဘုရား)၊
“အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” ဆိုတာကို ကလေးတွေတောင် နားလည်
နိုင်ပါတယ်၊ လောဘ ဒေါသအလိုလိုကိုပြီး ဖတ်ယောင့် ကြောည့်တဲ့

အကုသိုလ်များရှောင်ရှားပယ်လေ

၁၆

မနောက်အကုသိုလ် ပယ်ပုံကိုတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပြောတဲ့အခါကျမှ
ပြောရမယ်၊ နောက်ပြီးတော့—

(ကုသာလသု ဥယာမ္မဒါဒီ) ကုသာလသု—ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဥယာမ္မဒါ-
ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့၊ ကုသိုလ်ဆိုတာ အနေဝါဒသုခရိပါက—လက္ခဏာလို့。
ပြခိုထားတဲ့အတိုင်း အပြစ်ကောင်းခြင်းလက္ခဏာ၊ ချမ်းသာဆိုတဲ့ကောင်းကိုးကို
ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိတယ်တဲ့၊ ဒါနကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊
ဘာဝနာကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် သူဖြစ်နေခဲ့မှာ လောဘ ဒေါသ မောဟနိတဲ့
တရားဆိုတွေမပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ပညာရှိသုတေသနကောင်းဟို့၏ အမြင်အားဖြင့်
ဘာအပြစ်မှုမရှိဘူး၊ အပြစ်ကောင်းနေတယ်၊ ဘာလို့တုံးဆိုရင် အရသာကောင်းကို
ဓားနေရတဲ့အခါ အပြစ်တင်စရာမရှိဘာလိုပါပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
ကုသိုလ်တွေဖြစ်နေတဲ့အခါ အနေဝါဒ—အပြစ်ကောင်းတယ်တဲ့၊ အပြစ်မရှိကြောင်း
ထင်ရှားရဲ့မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘူရား)၊ အကြောင်းသို့သွာတို့၊ အကျိုး
ပေးတဲ့အခါကျမှတ်တော့လဲ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်က ဖိမိတို့အလိုရှိတဲ့ ကောင်း
ကျိုးကိုသာ ပေးတာတ်တယ်၊ ပေးကမ်းလျှော့ဒိန်းတဲ့တူကို အရေးအကြောင်းရှိလျှင်
အလျှော့မျှရှိတွေက တတ်နိုင်သမျှ အားပေးကြည့်ကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ကြည့်
ပါတယ်ဘူရား)၊ ယဉ်ကျော်မှုကိုယ်ကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံနေတဲ့သူကို အခြားသူတွေက
ကြည့်ဘို့ကြ၊ ချို့မွှေ့ဗြိတယ်မဟုတ်လား၊ (ကြည့်ဘို့ကြ၊ ချို့မွှေ့ဗြိပါတယ်ဘူရား)၊
ဘာဝနာအလုပ်အားထုတ်နေတဲ့သူတွေကိုလဲ သူတေသနကောင်းတွေက ချီးမွမ်းကြ၊
အားပေးကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ချီးမွမ်းကြ၊ အားပေးကြပါတယ်ဘူရား)၊ အဲဒေါဘာ
မျက်မောက်ဘာဝနှာပင် ကုသိုလ်ကကောင်းကျိုးပေးတာ တစ်စီတ်တစ်ဒေသပဲ၊

၂၀

မုန္ဒသဘသနာ့အဆွဲရာ၏ ကာကွယ်ရန်တရားတော်

(မှန်ပါဘုရား)။

လျှိုဒ်နိုင်တဲ့ ဒီနက္ခတ္ထပ်ပြုနေဆဲ့ဘာ ဘယ်သူ့ကိုမှ အကျိုးမှု မဖြစ်စေဘူး
မဟုတ်လား၊ (အကျိုးမှုမဖြစ်စေပါဘုံဘုရား)၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မထိနိုက်ဘူး
မဟုတ်လား၊ (မထိနိုက်ပါဘုရား)၊ အဲဒါဟာ ကဲ့ရဲ့ဖွေ့အပြစ်ကင်းဝာပဲ၊ ခုတင်က
ဒကာ-ဒကာမတွေ့၏ အလျှောင်းရင်းကို တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်က ကြေညာတယ်
မဟုတ်လား၊ (ကြေညာပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီအလျှောင်းရင်းတွေကို အများက
သာစုခေါ်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ (သာစုခေါ်ကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို
သာစုခေါ်တော့ သာစုခေါ်တဲ့သူမှတွေမှာလဲ ကိုယ်တိုင်လျှိုဒ်သာလိုပင် ကုသိုလ်
အထူးတွေကို ရကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ရကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သာစုခေါ်တဲ့
ကုသိုလ်ကလဲ နောင်တစ်ချိန်မှာ အကြီးအကျယ် အကျိုးပေးမှာပဲ၊ အဲဒါဟာ
ကုသိုလ်က ကောင်းကိုးကိုပေးတဲ့ သဘောပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

သာစု စာနှုန်းမှာ အကျိုး

ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက ဂိသာခါဆိုတဲ့ ဒီယိုကာမဟာ
သာဝတ္ထိမြို့၏ အရှေ့တောင်သက်အရပ်၌ ပုံဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့ကျောင်းတော်ကို
ဆောက်လုပ်ပြီး ဘုရားအမျှော့ရှိသော သံယာတော်အား လျှိုဒ်နိုင်းပါတယ်၊
ပြောသာမ်ကျောင်းမကြီးက အောက်ကပ်အခန်း တစ်ရာ၊ အထက်ထပ်အခန်း
တစ်ရာရှိတယ်၊ အမြိုအရုပြောသာမ်တွေကလဲ တစ်ထောင်ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ
ကိုးကုဇ္ဈာအကုန်အကျခံပြီး ဆောက်လုပ်တဲ့ ကျောင်းဖြစ်တဲ့အတွက်
အလွန်ပင်အချို့ကျ လှပတင့်တယ်ပြီး ကောင်းမွန်တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်၊

သာဓရအန္မမောဒနာအကျိုး

၂၃

ဟုတ်မှာပါ၊ ကိုးကုဋ္ဌတန်တယ်ဆိုတော့ သိန်းပေါင်းကိုးရာတန်ပဲ၊ ယခုနေ အခါမှာ ဒါလောက်အဖိုးတန်တဲ့ကျောင်း ရှိပုံမရပါဘူး။

အဲဒီကျောင်းတော်ကြီးကို အောက်လုပ်လျှိုဒ်တဲ့အခါမှာ စိသာခါက သူ့မိတ်ဆွဲပါးရာကိုခေါ်သွားပြီး အဲဒီကျောင်းမှာ ကြည်ညိုဖွယ်တွေကို လျှောက်ပြတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ သူ့မိတ်ဆွဲ အဖိုးသမီးတွေက သိမ်းသောကျိုး ရှိမှုမ်းကြတယ်၊ အဲဒီတော့ စိသာခါက အဲဒီကျောင်း အလျှိုဒ်ကုသိုလ်ကို သူ့မိတ်ဆွဲများအား အမျှပေးဝေတယ်၊ အားလုံးပဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သာဓရအန္မမောဒနာ ခေါ်ကြပါတယ်၊ အဲဒီ သူ့မိတ်ဆွဲတွေထဲမှာ ဒကာမတစ်ယောက် ကတော့ အထူးသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာနဲ့ သာဓရအန္မမောဒနာပြုပါသတဲ့၊ အဲဒီလို သာဓရချို့ပြီး အန္မမောဒနာပြုတဲ့ကုသိုလ်ကြောင့် ဓာသည်၏အခြားများ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ တာဝတီသာနတ်ပြည်၌ အလျားအနံ(၁၆)ယူဇာနာစီရှိတဲ့ နတ်ပိမာန်ကြီးမှာ နတ်သမီးဖြစ်ရတယ်၊ တ်ယူဇာ(၈)နိုင်ကျထားပြီးတွေက်ရင် အဲဒီနတ်ပိမာန်ကြီးဟာ အလျားအနံ(၁၂၈)နိုင်စီရှိတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ၊ အဲဒီ နတ်ပိမာန်ကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပြောသာဖော်အခြားရုတွေရော၊ တံတိုင်းဥယျာဉ် တွေရော၊ ရေကန်စလာည်တွေရော ပြည့်စုံလျက် ရှိနေပါသတဲ့၊ အခြေအရံနတ်သမီး တွေကလဲ တစ်ထော်ရှုပါသတဲ့၊ အဲဒီဟာ ပိုက်ဆံတဲ့ပြားမှုအကုန်ဘဲ သာဓရချို့ရှုံးနဲ့ ရသွားတဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေပဲ၊ အားရုစရာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်ပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီဟာ နိုဗ္ဗာန်ကို ရည်သနပြီးလျှို့တာကို အကြောင်းပြုပြီး သာဓရခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝမ်းခမ်းနားနား ကျောင်းအလျှိုက် အရုပြပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သာဓရခေါ်တာပါပဲ၊ အဲဒီသာဓရခေါ်တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့်

နတ်ပြည့်ရောက်ပြီး ခမ်းခမ်းနားနား အဆောက်အအုံ အခြေအရုံ စသည်နင့်
ပြည့်စုံသွားရတာပါပဲ၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ အရှင်အနုရှိစသော
ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေကလ ချီးကျူးပြီး ဟောကြားဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ချို့ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရည်သနပြုတဲ့ ကောင်းမှုကိုမှ
သာစုံခေါ်ရမယ်တဲ့၊ တစ်ခါက အဲဒီလို ဟောတဲ့ဟာရားကို သဘောကျိုးတော့
အေားကုသိလ်တွေ သာစုံတောင် မခေါ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို
သူ့မိတ်ဆွေတွေက ဘုန်းကြီးထံခေါ်လာပြီးတော့ သာမန်ကုသိလ်တွေကို
သာစုံခေါ်သင့်၊ မခေါ်သင့် ဖြေရှင်းဟောကြားပေးဖို့ လျှောက်ကြပါတယ်၊
ဘုန်းကြီးရှင်းပြလိုက်ပုံကတော့ “မည့်သည့် ကုသိလ်မဆို သာစုံခေါ်သင့်တယ်၊
သာစုံရင် ကိုလေသာ မကင်းသေးလို့ သံသရာဘဝထဲ ဖြစ်ရပေမယ့်
ချမ်းသာတဲ့ ဘဝကောင်းဘဝမြတ်မှာ ဖြစ်ရတယ်၊ သာစုံတဲ့ ကုသိလ်တောင်
မရှိရင်တော့ ကိုလေသာမကင်းသေးတဲ့သူမှာ ယုတေသုံးတဲ့ ဘဝတွေချည်း
ဖြစ်သွားမှာပဲ၊ သာမန်ကုသိလ်တွေကို သာစုံမခေါ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့၊ အရိယ်ဇန်နှင့်လဲ
မရောက်နိုင်ဘူး၊ ကိုလေသာလဲ မကင်းနိုင်ဘူး၊ မကင်းရင် ဘဝအသစ်ကတော့
ဖြစ်ရမှာပဲ၊ အဲဒီလိုဘဝအသစ် ဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ်တိုင်ပြထားတဲ့ ကုသိလ်ကလ
နိုင်နိုင်မာမရှိ၊ သာစုံတဲ့ ကုသိလ် ကလဲ မရှိရင် ယုတေသုံးတဲ့ ဘဝတွေများချည်း
ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသွားဖို့သာ ရှိတာပဲ၊ ဒါကြောင့် သာစုံမခေါ်ရှုနဲ့၊ ဆင်းခြှေဥ်း
လိမ့်မယ်လို့ မထင်မှတ်ပါနဲ့” ရှင်းပြလိုက်ရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ “ဘုတ်ပါးက ပြထားတဲ့ကုသိလ်ကို အမှုပေးဝေရင် သာစုံ
ခေါ်ပြီး အနုဟောဒုက္ခသိလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပွားစေရင်

ဒါနပယ်ရင်လည်း ဝါဒကွဲပဲ

၂၃

အောင်ကောင်းမှုမြတ်ကြောင့်လဲ မြတ်မြတ်တဲ့ဘဝကို ရောက်နိုင်တယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရား ရဟန္တာတို့၏ ဟောပြောချက်နဲ့ “နိဗ္ဗာန်ကို မရည်သန်တဲ့ကူသိုလ် သာဓ မခေါ်ရဘူး”ဆိုတဲ့ ဝါဒဟာ ကွဲပြားမနေဘူးလား၊ (ကွဲပြားနေပါတယ် ဘုရား)၊ အောင်လို ကွဲပြားနေတဲ့ အခြားဝါဒဘက်ကို လိုက်သင့်ပါမလား၊ (မလိုက်သင့် ပါဘုရား)၊ ဘုရားဘက်ကသာ နေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ အောင်လိုအများက ဘုရားဘက်ကချည်းနေကြမယ်ဆိုရင် ဘုရား သာသနာတော်ဟာ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ တည်တဲ့နေမယ်မဟုတ်ပါလား၊ (မဖုန်ပါဘုရား)၊ အောင်လိုသာသနာတော် တည်တဲ့အောင်လို ဒီကာကွုံးရေးတရားကို ဟောရတာပဲ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊

ဒါနပယ်ရင်လဲ ဝါဒကွဲပဲ

ပေးလျှော်မယ်တဲ့ ဒိန်းမအလျှော်၊ စွားအလျှော်၊ သေရည်သောရှင် အလျှော်၊ လက်နက်အလျှော်၊ ပွဲသာ၍အလျှော်ဆိုတဲ့ အောင်အလျှော်မျိုးကိုတော့ ဘုရားအလိုတော်အရ မလျှော်သုတေသနဗူးလို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒီမှတ်စီး အပြစ်မရှိတဲ့ ပစ္စည်းအလျှော်ဟုသမျှကိုတော့ လျှော်တာချည်းပါပဲ၊ လောက်ချမ်းသာအတွက်ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္ထာရာချမ်းသာ အတွက်ဖြစ်စေ ရည်ရွယ်ပြီလျှော်တာချည်းပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဒီနအကျိုး ကြိုးပုံအတွက် ဒိုးကျွေးမျိုးပေါ်ပြထားတာဟာ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ လောက်ချမ်းသာ အကျိုးတွေကိုရည်ရွယ်ပြီး ဒေါ်ပြဟောကြားထားတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဘုရားအလိုတော် အရဆိုရင် ဘယ်ဒါနကိုဖျော် မယ်သုတေသနဗူး၊ ဓမ္မဒါယာအသုတ်မှာကတော့ ဒါန၊ သီလစသောကုသိုလ်ဖြစ်း မင်း၊ ဖိုင်း၊ နိဗ္ဗာန် တရားအမွှံခံယူဖို့ ဟောထားတာရှိ

ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် လောကီချမ်းသာကို တောင့်တြိုး မပြုရဘူးလို့တော့ မပယ်မြစ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ်ဟူသမှုကို ပြည့်စုစေခဲယ်၊ ပြုရမယ်လို့သာ ဟောတော်မှပါတယ်၊ ဘယ်လိုကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးလို့တော့ ပယ်မြစ်တာ မရှိပါဘူး၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် ဒါနကုသိုလ် မပြုရဘူး၊ သီလလဲ စောင့်ဖို့မလိုဘူး၊ ကုနိုလ်ပြုရင် ပို့ပန်းနံပါတို့ ဒီလို ဟောပြောနေတာလဲ ရှိတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒါနကုသိုလ်ပြုရင် လူဖြစ်မယ်၊ နတ်ဖြစ်မယ်၊ ဖြောရာ ဘဝါး၊ ဒုရာမယ်၊ သေခုမယ်၊ သံသရာ ရှည်လျားပြီးတော့ ဒုက္ခလည်းရောက်ရမယ်၊ ဒါကြောင့် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တြိုး ဒါန၊ သီလကုသိုလ် မပြုတော်ဘူးလို့ ဟောနေကြတာ ရှိတယ်၊ ဘုန်းကြီးအသက် (၁၂)နှစ်လောက်က ငယ်စဉ်ကျောင်းသား ဘဝတုန်းကတော့ လူကြီးတွေ ဟောပြောနေကြတာကို ကြားရဖူးတယ်၊ အဲဒီတုန်းကတော့ စာပေးပေးတဲ့အတွက် ဘူတို့ပြောတာကို ဖုန်းမယို့ခဲ့ပါဘူး၊ စာပေးပေးတဲ့အတွက် ဘူတို့ ပြောနေကြတာတွေဟာ ဘုရားအလိုတော်ကျ မဟုတ်ကြောင်း သိရတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

လူဘဝ၊ နတ်ဘဝဖြစ်ပြီး အိုရဲ၊ နာရ၊ သေခုတာက ကုသိုလ် သက်သက်ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး၊ အရိုယ်မဂ်မရသေးလို့၊ ကိုလေသာ မကင်းသေးလို့၊ ဘဝသို့ဖြစ်ရတာက အရင်းခံပဲ၊ ကိုလေသာမကင်း သေးတဲ့သူဟာ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်မရှိရင် ငရဲ့၊ တိရဇ္ဇာန်၊ ပြဋ္ဌာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံမှာချည်း ဖြစ်ပြီး အကြီးအကျယ်

ဒီနံပယ်ရင်လည်း ဝါဒကွဲပဲ

၂၅

ဆင်းခဲ့သွားဖို့သာ ရှိတာပဲ၊ အဲဒီတော့ လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ၌ဖြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရင် အပါယ်လေးပါး၌သာ ဖြစ်ပြီး အကြီးအကျယ် ဆင်းခဲ့ဖို့သာ ရှိတာပဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါနဲ့ သီလ စသောကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရုံဖြင့် ဘဝအသစ်မဖြစ်ဘဲ ဆင်းခဲ့ပြုပါ့ မလား၊ (မပြုပါဘုရား)၊ ဘယ်လိမ့်မြှုပ်းတုန်းဆိုတော့ သမထ ဝိပဿနာ တရားကို နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်ပြီး အရိယမဂ်ရောက်မှ ကိုလေသာက ကင်းပြုပါတာ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါဘယ်ဘုရား)၊ ကိုလေသာတွေ လုံးဝကင်း ပြုပါသွားမှ ဘဝအသစ်မဖြစ်ဘဲ ဆင်းခဲ့ပြုပါတာ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ပြီးဖြစ်ပြီး သံသရာရရည်တာဟာ ဒါနဲ့ သီလစသော ကုသိုလ်ကြောင့် ဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)၊ လောဘ, ဒေါသ စသောကိုလေသာတွေကြောင့် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး သံသရာရရည်တာ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားအလောင်း၊ ရဟန္တာအလောင်းတွေမှာ ဒါနဲ့ သီလစသော ကုသိုလ် ကျွေအများကြီးရှိတယ် မဟုတ်လား၊ (အများကြီးရှိပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံးဘဝမှာ အရဟတ္ထမဂ်ရောက်တော့ ကိုလေသာတွေဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းပြုပါသွားတယ်၊ အဲဒီလို ကိုလေသာတွေ အကုန်ကင်းပြုပါသွားအောင် အကျိုးမပေးရသေးတဲ့ ဒါနဲ့စသော ကုသိုလ်တွေများစွာကလဲ ဘဝသစ်အကျိုးကို မပေးနိုင်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပရီနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်လိုဘဝ အသစ်မှ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဆင်းခဲ့ခိုးသိမ်း အကုန်ပြုပါသွားတယ်၊ အဲဒီဟာ ဒါနဲ့

၂၆

ဗုဒ္ဓသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

သီလ စသောကုသိုလ်တွေ မပြုခဲ့လို့ ဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊ အရဟတ္ထမင်ရောက်ပြီး ကိုလေသာကင်းငြိမ်းလို့ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း၊ အိမြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားတာ မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ သုသရာတိုန်ဆင်ရဲ ကင်းငြိမ်းစေချင်ရင် ကိုလေသာကို ပြုခဲ့ခေါ်၏
တဲ့ စိသုနာကုသိုလ်၊ အရိယ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားစေရို့က လိုရင်းမဟုတ်ပါလား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါနဲ့ သီလစသောကုသိုလ်ကို မပြုဘဲအနုက္ခဖြင့် သုသရာ
တိုန်ဆင်းရဲမလွတ်မြောက်နိုင်ပါမလား၊ (မလွတ်မြောက်နိုင်ပါဘုရား)၊ ဒါကြောင့်
ဒါန်စသော ကုသိုလ်တွေကိုပြုနေရင် သုသရာရည်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါမလား၊ (မှန်ပါ
ဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား အလို့တော်နှင့် ညီညွှတ်ပါမလား၊ (မညီညွှတ်ပါဘုရား)၊
ကုသိုလ်ပြုနေရင် ဆင်းရဲရုပ်ဆိုတာကတော့ ဘုရားအလို့တော်နှင့် ညီညွှတ်ပါမလား၊
(မညီညွှတ်ပါဘုရား)၊ ဘာကြောင့် မညီသလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက
“ကုသလသု-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဉာဏ်မွှဒ်-ပြည့်စုံစေရမယ်”လို့ ဟောထား
တယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီ ဘုရားမကားတော်ကို တို့တို့
အမြှမှတ်ထား ကြရအောင် ဘုရားကို “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားခို့စေ”လို့
ဆောင်ဗုဒ္ဓဘိသားတယ်၊ အဲဒီကို ဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားခို့စေ

ဘုရားရှိခိုးတာလဲ ကုသိုလ်ပဲ၊ ရဟန်းသံယာတော်ကို ရှိခိုးတာ၊
အရိအသေပြုတာလဲ ကုသိုလ်ပဲ၊ သစ်သီးတစ်လုံး ပန်းတစ်ပွဲင့်လူပြုတာလဲ

ကုသိလ်တရား ဖြစ်ပွားစုစွဲ

၂၇

ကုသိလ်ပဲ၊ ဒီလိုကုသိလ်ကို ပြုရမယ်ဆိတာ ငယ်ငယ်ကလေးဘဝကတည်းက မိဘများထံမှ ကြားနာဖြူ နာဆည်လာကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒါဟာ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့တရားအဖွဲ့ကို မိဘများထံမှ စပြီးရလာတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် မိဘများကိုလဲ အင်မတန် ကျွန်ုတ္တတ်စရာ ကောင်းပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ကုသိလ်တွေပြုနေတာ ဆင်းရဲရုပ် မပြုသင့်ဘူးလို့ ဟောပြောနေကြတာကို ယုံကြည်ပြီး အဲဒီလိုကုသိလ်တွေကို မပြုဘဲနေရင် မိဘများထံမှရလာတဲ့ အဖိုးတန်အဖွဲ့တွေ ဆုံးဖွေားဆွေားလား၊ (ဆုံးရှုံးဆွေားပါတယ် ဘုရား)။

ကုသိလ်ဆိတာ ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗာတရား မဟုတ်ဘူး၊ မိုးပါရမည့်၊ ဖြစ်ပွားစေရမည့် သေဝိတဗ္ဗာတရားသာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအတိုင်း မှန်၊ မမှန်ကို သေသေချာချာ သိချင်ရင် ဒီကခြောက်ထပ်ကြီးဆရာတော်ကိုလဲ မေးလျောက် ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ ဒီတိုက်က စာချွောယက ဆရာတော်များကိုလဲ မေးလျောက် ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ကုသိလ်ကောင်းမှုကို ပြုသင့်တာချည်းပဲ၊ မပြုသင့်တာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ တတ်နိုင်ရင်တော့ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တိုးတက်ပြီး ပြုသင့်တဲ့ ကုသိလ်တွေ ချည်းပါပဲ၊ ဒါနကုသိလ်ဆိုရင် အသေးအများ အနည်းငယ်မျှ ပေးလျှော့တဲ့ ဒါနကုသိလ်က ပိုပြီးကောင်းတယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ အဲဒီဒါနကိုပြုရာမှာ အကျိုးကြီးသည်ထက်ကြီးအောင် အလျှော့ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လျှော့သင့်ကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

ଧିନେବୁ ତିକ୍ଟ ତିତପ୍ତ, ଯାତ୍ରା ତିକ୍ଷ୍ଣ ମହାପୁଲି ।
ଧିନେବୁ ତିକ୍ଟ ଅନ୍ତାକ, ବସ୍ତ୍ର ଜୀଳି ତିଯଗା

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သီလစသည်နှင့် ဖြည့်စုံ၍ အကျိုးကြီးစေနိုင်သည့်
အလူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီးနောက် အဲဒီအလူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို
ရွေးချယ်ပြီး လူ၏သင့်တယ်၊ လူ၏ရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဉာဏ်ကြားတော်
မူတာပါပဲ၊ အဲဒီလို အကျိုးကြီးတယ်ဆိုတာဟာ မင်္ဂလာလိုနိဗ္ဗာန် ရစေနိုင်တာကို
ရည်ရွယ်တာလား၊ သုဂတ်ချမ်းသာကို ရည်ရွယ်တာလားလို့ ဆိုရင် အဲဒီကိုလဲ
ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သိနားလည်စေတာကတော့ “သိလစသည်နှင့် ပြည့်စုတဲ့ ပူရှိလ်ကို စိစစ်ချေးချယ်ပြီး လူ၏ရင်အကျိုးကြီးထာယ်၊ အဲဒီလို

ကုသိလိတရားဖြစ်မှားစုံစေ

၂၃

ဒါနကုသိလ် အကျိုးကြီးအောင် စိစစ်ရွှေးချယ်ပြီး လူ၏ရမယ်ဆိုတာဟာ နတ်ချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကိချမ်းသာအကျိုးကို ရည်ရွယ်၍ တိုက်တွန်းဟောပြတော်မှခြင်း ဖြစ်ကြောင်း” သိနားလည်စေတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် “လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တြို့ ဒါနကုသိလ် မပြုကောင်းဘူး၊ အဲဒီလိုဒါနကုသိလ်ကို သာဓမ၏ကောင်းဘူး”လို့ ဟောပြောရင် “အဲဒီဟော ပြောချက်ဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့် မကိုက်ညီဘူး”လို့ ဆိုရပှာပဲ၊ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ လောကိချမ်းသာထက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာက ပိုပြီးမြင့်မြတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရည်သန်တောင့်တြို့ ဒါနကုသိလ်ကို ပြုသုတေသန၊ ဒါနပြုတဲ့အခါဖြစ်စေ၊ အေားကုသိလ်ကို ပြုတဲ့အခါဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်တောင့်တြို့ ပြုတာက ပိုပြီးကောင်းတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရည်သန်တောင့်တြို့ ဒါနစသော ကုသိလ်ကို ပြုရမယ်လို့ ဒီလိုဟောတာကတော့ ဘုရား အလိုတော်နဲ့လဲ ညီညာတိပါတယ်၊ အထူးလဲ ကောင်းပါတယ်၊ အဲဒီကိုလဲ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါနကုသိလ်ဟာ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြှင့်ပြီး လူ၏အိန်းရင် ညာ၏နဲ့ယူဉ်တဲ့ ညာထားမွဲယုတ် ကုသိလ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ ကုသိလ်ကြောင့် သူဂါတီဘဝမှာ တိဟိတ်ပဋိသောဇ္ဈိုင်း ဘဝအသစ်ဖြစ်ပြီးတော့ အဲဒီဘဝမှာ ဂိပသနာတရားကို အားထုတ်ရင် စျောန်ကိုလဲ ရနိုင်တယ်၊ မင်္ဂလာတ်၊ နိုင်ညာတ်ကိုလဲ ရနိုင်တယ်၊ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကိုမသိ နားမလည်ဘဲ ဖေတ္တာ၊

ကရာဏာ၊ စေတနာသက်သက်ဖြင့် လူ။ရှင်တော့ ဉာဏ်နှင့်မယူဉြိတဲ့ ဉာဏ်ပွဲယုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီကုသိုလ်ကြောင့် သုဂတ္တဘဝမှာ ခွဲ့ဟိတ်ပဋိသန္တဖြင့် ဘဝအသစ်ဖြစ်ပြီးတော့ သုဂတ္တဘဝဆိုင်ရာ ချမ်းသာကိုတော့ ရပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ခွဲ့ဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တဲ့အတွက် သမထပ်ပသုနာ ဘဝနာတရားကို အားထုတ်သော်လည်း ရှာန်မဂ်ဖိုလ်တော့ မရနိုင်ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဒါနပြုစဉ်က ဉာဏ်နှင့် မယူဉြိခဲ့တဲ့အတွက် တိဟိတ်မဟုတ်တဲ့ ဉာဏ်ပွဲယုတ် ပဋိသန္တအသစ်ဖြင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့်ပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် ကံနှင့်ကံးအကျိုးကို မသိတဲ့ မလူ။ရဘူး လို့တော့ မပိတ်ပင် မတားမြစ်ကောင်းပါဘူး၊ အဲဒါလဲ မှတ်ထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘူား)၊ ကံနှင့် ကံးအကျိုးကို သိပြီးလူ။ရင် လူ။စဉ်က သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးပေမယ့် နောက်ဘဝ၌ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပြီးတော့ ဝိပသုနာတရား အားထုတ်ရင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို့ တရားထူးရနိုင် ကြောင်းကို သာသနာပက ပြုခဲ့တဲ့ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် သာသနာတော်တွင်းမှာ လူဖြစ်နတ်ဖြစ်ပြီး တရားထူးရာဘွားကြတဲ့ သက်သေသာဓကတွေ များစွာပင် ရှိပါတယ်၊ အဲဒီတော့ သစ္စာမသိရင် ဒါနကုသိုလ် မပြုကောင်းဘူးလို့၊ ပြောတာဟာ သဘာဝကျပ်မလား၊ (မကျပါဘူးဘူား)၊ ဘုရားအလိုတော် နှင့်လည်း ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)။

သစ္စာလေးပါးကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့သိတာဟာ သောတာပန်ဖြစ်မှ ပြည့်စုတယ်၊ ပုထုဇွဲဆိုရင် သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီး သိတာမရှိသေးဘူး၊ အဲဒီတော့ သစ္စာလေးပါးကိုသီးမှ ဒါန ပြုရတယ်လို့。

ကုသိုလ်တရား မြစ်ဘူးစုံစွဲ

၃၁

ပြောဟောရင် ပုထုဇ္ဇာမှာ ဒါနမပြုကောင်းဘူးလို့ ဆိုရာ ရောက်တယ်၊ (မှန်ပါဘူး)၊ နောက်ဖြိုးတော့ သစ္စာလေးပါးကို ကြားနာဖြီး သုတေသနပြုဖို့ သိမှ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုရတယ်ဆိုရင်လဲ လူတွေ အများထဲချာ သစ္စာလေးပါးကို ကြားနာဖြီး သုတေသနပြုဖို့ သိတဲ့ လူများကလဲ မများလှပါဘူး၊ အဲဒီတော့ သစ္စာကိုထိမှ လျှောမယ်လို့ ဟောပြောရင် လျှော်ရတဲ့လူက အလွန်နည်းနေမှာပါပဲ၊ ယခုအခါမှာ ဆွမ်းခံကြလာတဲ့ သံယာတော်များအား ဆွမ်းလောင်းခွင့်ရတဲ့ လူတွေလဲ အလွန်နည်းနေမှာပါပဲ၊ အဲဒီလူတွေ သစ္စာမသိလို့ မလျှောမရင် သံယာတော်များမှာ ဆွမ်းလျှောနည်း၍ ဆွမ်းမပြုည်စုံသောကြာ့င့် ဟောဒီ ပရီယတ္ထီစာသင်တိုက်က သံယာတော်တွေလည်း စာပေသင်ကြားမှုမှာ ဓုတ်ယုတ်သွားဖွယ်ရှုပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ပရီယတ္ထီသာသနာတော်လဲ ဓုတ်ယုတ်သွားနိုင်တယ်၊ ဓုတ်ယုတ်မသွားနိုင်ပေဘူးလား၊ (ဓုတ်ယုတ်သွားနိုင်ပါတယ်ဘူး)။

ဒါကြာ့င့် သစ္စာမသိရင် ဒါနမပြုကောင်းဘူးလို့ ဟောတာဟာ သာသနာတိုးတက်ကြာ့င့် မဟုတ်ဘဲ ဓုတ်ယုတ်ကြာ့င့်သာဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီလို့ သာသနာဓုတ်ယုတ်ကြာ့င့်တရားကို ဟောသင့်ပါမလား၊ (မဟော သင့်ပါဘူးဘူး)၊ အဲဒီတော့ သစ္စာမသိရင် မလျှော့နဲ့လို့ ပြောဆိုတာဟာ ဘုရားအခုံအမ သာသနာတော်နဲ့ ညီပါမလား၊ (မညီပါဘူး)၊ အဲဒီအပြော အဆိုကို ယုံကြည်နေရင် ဘုရားသာကိုကနေရာ ရောက်မလား၊ (မရောက်ပါဘူး)၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုရင် ဘုရားသာကိုကနေမှုပဲ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘူး)။

၂

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

နောက်ပြီးတော့ ကုသိလ်ပြုနေဖို့ မလိုတူး၊ ဘုတ္ထိညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အပြိုများနေရင် ပြီးတယ်လို့ ဒီလိုပြောဟောနေရင်လဲ (ကုသလသု ဥပသမ္မဒါ- ကုသိလ်ဟုသမျက်ကို ပြည့်စုစေရမယ်)လို့ ဟောထားတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမတော်နှင့် ဂိုဏ်ညီပါမလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)၊ ပေးလျှော့နေရင် လျှော့စာပစ္စည်းတွေကို ဤရတာလဲ ဆင်းရဲတယ်၊ ပေးလျှော့ဖို့ရာ ပြုလုပ်တာလဲ ဆင်းရဲတယ်၊ အဲဒီပေးလျှော့တဲ့ ကုသိလ်ကြားင့် လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝအဖြစ်ပြီး အိုရ၊ အာရ၊ သေရတာလဲ ဆင်းရဲတယ်။ ဒါကြားင့် ဒါနကုသိလ်လဲ ပြုဖို့မလိုဘူး၊ ဒါညွှန်ကြားတဲ့ ဘတိုင်းသာနေရင် ကိုစွဲပြီးတယ်လို့ ဒီလို ပြောဆိုတာကတော့ ဘုရား ဘဆုံးအမတော်နှင့် ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ အဲဒီလို ဟောပြောချက်ကို အုပ်ကြည်ပြီး ဒါနကုသိလ် ဖပြုဘဲနေရုံနဲ့ ကိုလေသာကင်းပြိုးတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်နိုင် ဒါမလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီလိုဝါဒကို လိုက်နာနေတဲ့သူမှာ ဒါနကုသိလ် အတောင်မရှိတော့ နောက်ကာလ နောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနကုသိလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ သူဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်နိုင်ပါမလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ မလျှော့ဘဲနေရုံပြု့င့် ကိုလေသာခံပိုး ကုန်ပြု့အဲတဲ့ရဟန္တာလဲ မဖြစ်နိုင်သေးဆော့ နောက်ဘဝတွေမှာ အကန့်အသတ်မရှိ ဘဝများစွာဖြစ်သွားရှိုးမယ်၊ အဲဒီနောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနနဲ့ဆိုင်တဲ့ ချမ်းသာတွေကို ရရှိနိုင်ပါမလား၊ (မရရှိနိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဒါနမပြုဘဲ သက်သက်သာသာနေတာဟာ ယခုမျှက်နွောက်မှာသာသက်သာပြီး နောင်သံသရာတစ်လျှောက်လုံး၌ ဆင်းရဲ သွားဖို့သာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကိုရည်ပြီး ရှေးကဆရာတော် ဘုရားကြီး တစ်ပါးက (ယခုချောင် နောင်ကျပ်၊ ယခုကျပ်မှ နောင်ချောင်တယ်လို့) ညီဝါဒ

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်များနံစေ

၃၃

ပေးသွားခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမန္တု ညီညာတယ် မဟုတ်လား၊ (ညီညာတယ်ဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ သီဓောက်တည်ပြီး ကျင့်နေတာလည်း ဆင်းရဲတယ်၊ ဒါကြောင့် “သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ သူဟောတဲ့အတိုင်း အငြိမ်းစားနေရမယ်”လို့ ဆိုရင်ကော အဲဒီအဆိုဟာ မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမန္တု ကိုက်ညီပါမလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား သီလကျင့်ဖို့ တိုက်တွန်းရာမှာ—

အထူးမတွေ့သု ဝဇ္ဇာသု ဘယဒသောရီ သမဏဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု—

လို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်၊ အဏုပြုလောက်သေးငယ်တဲ့ အပြစ်များ ၌ အပါယ်ကျေစေနိုင်တဲ့ဘေးကြီးလို့ ထင်မြင်ပြီး အကျင့်သီကွာဟူသမျှကို အကြိုးမဲ့ အောက်တည်ပြီး ကျင့်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မျှပါတယ်၊ အဲဒီတော့ “သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ ဆင်းရဲရမျှပဲ”လို့ ပြောဆိုရင် အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပေါဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်နေပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို့ သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူးလို့ ပြောဆိုတဲ့ ဖုန်းလိုဟာ သူကိုယ်တိုင်လဲ သီလကို မကျင့်ဘူးလို့ ထင်မြင်စရာ နိုနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ဘုရားအဆုံးအမသာသနာတော်နှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ စကားမျိုးကို ပြောလဲမပြောသုတူဘူး၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ သူတစ်ပါးက ပြောတာကိုလဲ မယုံကြည် မလိုက်နာသင့်ဘူး၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ယခုမျက်မောက်ဘဝမှာပင် မဂ်ဖိလ်နိဗ္ဗာန်ရအောင်ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သီလဝိသူဒ္ဓဆိုတဲ့ သီလစင်ကြယ်ခြင်းရှုပါမှ သမဂ္ဂညာ၏ဆင့်ဆင့်ပြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မောက်ဖြုနိုင်တယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒီတော့ သီလ ကုသိလ်တောင်မပြုမကျင့်ရင် သမဂ္ဂနှင့်ညာ၏ထူးတွေ ဖြစ်နိုင်ပါမလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘူးဘုရား)၊ နိဗ္ဗာန်ကိုကော ရနိုင်ပါမလား၊ (မရနိုင်ပါဘူး)၊ အဲဒီတော့ သီလကုသိလ်ကို ပြုကျင့်စိုး၊ မလိုဘူးဆိုတဲ့ပါဒါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင် နိဗ္ဗာန် နှင့်ဝေးကွာမနေပေဘူးလား၊ (ဝေးကွာနေပါတယ်ဘုရား)၊ နောက်ပြီးတော့ သီလအကျဉ်းပျက်နေရင် သေသည်အော်အော်း မွှေ့ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်တယ် တယ်ဆိုတာကော မကြားဖူးဘူးလား၊ (ကြားဖူးပါတယ်ဘုရား)၊ ဒီလိုဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်နှင့်သာ ဝေးတာမဟုတ်ဘူး၊ အပါယ်လေးပါးကျရောက်ပြီး ဆင်းရဲဘွားစို့ရာ နီးနေတယ်ဆိုတာလဲ ထင်ရှား တယ်မဟုတ်လား (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါကြောင့် အပါယ်ဆင်းရဲမှ လွှတ်ကင်းအောင် သီလကုသိလ်ကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်သင့်တယ်လို့လဲ ကိုနဲ့သေမှတ်ထားရှိုးမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ မဂ်၊ ဖိလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကျင့်တဲ့သူမှာ သီလဝိသူဒ္ဓပြည့်စုံအောင် ကျင့်သင့်တယ် ဆိုတာကိုလည်း ကိုနဲ့သေမှတ်ထားရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ ယခုမျက်မောက်ဘဝမှာ မဂ်၊ ဖိလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကျင့်သူမှာ စိတ္တိဝိသူဒ္ဓ(စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း)ဖြစ်အောင် သမဂ္ဂဘဝနာကို ဖြစ်ဗျားစေရမယ် ဆိုတာကိုကော ကြားဖူးကြရဲ မဟုတ်လား၊ (ကြားဖူးကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ “သမဂ္ဂကုသိလ်ဖြစ်အောင် သမထ ဘဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး”လို့ဟောရင် အဲဒီဟာ

ဘုသိလ်တရားဖြစ်ပွာစံစေ

၃၂

ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နဲ့ ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ ဘုရားအလောင်းတော်များဟာ ဥပါဒါနက္ခနာဝါးပါးဆုံးတဲ့ ရှင်နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြတယ်၊ အဲဒါကို အတိချိပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရရင်-

ပွဲသူ ဥပါဒါနက္ခနာစွဲသူ-ဝါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခနာတို့၌၊ ဥဒ္ဓယဗ္ဗယာနုပသိနော-အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရတော်-နေ့စဉ်၊ တသု-တိဘုရားအလောင်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရသောဝ-မကြာမိ ပင်လျင်၊ အနုပါဒါယ-စွဲလမ်းခြင်းကင်းလျက်၊ အာသဝေဟိ စိမ့်စိ-အာသဝေတို့မှ လွန်မြောက်၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်တဲ့။

အဲဒိမ္မာ ဥပါဒါနက္ခနာ (၉)ပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ရှုတယ်ဆိုတာ ဂိပသုနာရှုတာပဲ၊ ဂိပသုနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေတာပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခနာ ဆိုတာတွေကလဲ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရှုပ်တရားနာမ်တရားတွေပဲ၊ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည်မှာ အဲဒီ ရှုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဂိပသုနာညာတွေ အဆင့်ဆင့် အပြည့်အစုံဖြစ်ပြီးတော့ သောတာပတ္တီမင်္ဂလာပြီး အရဟာတ္တိနိုလ်အထိ ရောက်သွားတဲ့အခါ တရားအလုံးစုံ ကို အကုန်သိတဲ့ ဘုရားဖြစ်တော်မူသွား ပုံကို အတိအကျ ပြထားတဲ့တရားတော် ပါပဲ၊ အရှင်ကောဏ္ဍာညာအစရှိသော ပဋိဝင်ရဟန်းတော်တွေလဲ အဲဒီလိပင် ရှုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ပထမအစမှာ သောတာပန်ဖြစ်တော်မူကြတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ ရဟန်းဖြစ်တော်မူကြတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင် မဟာမဏဂ္ဂလာန်တို့လဲ နည်းတူပင် ဂိပသုနာရှုပြီး အရိယာဖြစ်တော်မူကြတာပဲ၊

၃၆

ဗုဒ္ဓသာသနုအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တက္က ဘုရားတပည့် အရိယာသာဝကတိုင်း၏ နိုဗုန် ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းမှန်ပဲ။

အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်က “ရပ်နှမ်အဖြစ်အပျက်ကို ရှိခြီး ဂိပသာနာဉာဏ် ဖြစ်ပွားစေစို့မလိုဘူး၊ သူ့ပြောတဲ့အတိုင်း နေရုံများဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်”လို့ ပြောဟောရင် အဲဒါဟာ ဘုရားဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဒါနကုသိုလ် သံလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေစို့ ဟောပြောတဲ့ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံရင် ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)၊ ဘုရားဘက်က မနေရင် ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်ညီပြီး ရသင့်ရထိကိုတဲ့ လောကီလောကုတွေရာ ကောင်းကိုးချမ်းသာကို ရရှိပို့လေး၊ (မရရှိပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ မဟာနာမ်သာကိုဝင်မင်းလို ဘုရား ဘက်ကသာ နေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ဗုဒ္ဓသာသာဝင် ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားဘာသာဝင်ဖြစ်ဖြစ် သူ့ဆိုင်ရာ ဘာသာတရားအတိုင်း လိုက်နာနေမှ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာဝင် အစ် ဖြစ်တယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ဥပမာအားဖြင့် ထုတ်ပြရလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက မြာဟွာတော်သာသာဆိုတာ ထင်ရှားရှိခဲ့တယ်၊ အဲဒီဘာသာဝင်တွေဟာ အဲဒီမြာဟွာတော်ဘာသာတရား အတိုင်း ကျင့်သုံးနေမှ အဲဒီမြာဟွာတော်ဘာသာဝင်အစစ် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဘာသာတရားကို မနာဟုံသဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးတော့ ကိုယ့်ထင်မြင်ချက်ကို သဘောကျတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးပြောဟောနေရင် အဲဒီလို ကျင့်သုံးပြောဟော

ကုသိလ်တရားဖြစ်ပွားစုစေ

၃၇

နေတဲ့လူကို ဗြာဟွာဏာဘသာဝင် အစစ်လို့ မဆိုရဘူး၊ ယခုနေအခါ ထင်းရားရှိနေတဲ့ ဘာသာထိုင်တွေပျောလ ထို့အတူပါပဲ၊ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာတရားကို နားမထောင်ဘဲ ထင်းရာမြှင်းရာ ကျင့်သုံးဟောပြောနေရင် ဘူဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာဝင်အစစ် မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ၊ ဒီအတိုင်း မှန်တယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)၊ ယခုအခါမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည်ခံပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို နာယူခြင်း၊ လေ့လာခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ်ဟာကိုယ် ကြံးစည်စဉ်းစားတွေ့သိလာတာကို တရားမှန်လို့ ဒီလိုဟော ပြောတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာရိယ်းအတူး ရှိတယ်၊ အဲဒီဘာသာဝင်လူစုဟာ ဘုရား၏ တရားကိုမနာယူဘဲ သူတို့၏သောအတိုင်းကြံးစည်ပြီး သဘောကျုတဲ့ အတိုင်း ကျင့်သုံးနေတယ်ဆိုရင် ဘုရားစကားကို လိုက်နာပြီး ကျင့်တဲ့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ်ဟုတ်ပဲမလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရားက ‘အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဒိမ္စ္စ-အာသဝေတရားတို့မှ စိတ်လွှတ်မြောက်သည်’ စသည်ဖြင့် အရိယမဂ်၊ ဒိုလ်ရောက်အောင်ကျင့်မှ စိတ်ဟာ အာသဝေကိုလေသာအနောင်အဖွဲ့မှ လွှတ်မြောက်ကြောင်း ဟောထားတယ်၊ ဒါပေမယ့် တစ်ချို့က စိတ်မှာ ဘယ်သူကမှ ချဉ်နောင် ထားတာ မရှိဘူး၊ ကိုယ်ဟာကိုယ် စိတ်ကူးပြီး ကိုလေသာတွေ့ ဖြစ်နေတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ကိုလေသာအနောင်အဖွဲ့မှ လွှတ်မြောက်အောင် ကျင့်နေစို့၊ မလိုဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုလေသာ ပျောက်ကင်းသွားအောင် ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် ကိုစွဲပြီးတယ်လို့ ဟောပြောနေတာရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်တာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာသူ ကြံးဆပြီး ကျင့်တာပဲ၊ အဲဒီလို ကိုယ်သော

အတိုင်း ကြံးဆပြီးကျင့်နေရင် ဘုရားအဆုံးအမကိုလိုက်ပြီးကျင့်တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသာဝင်အစစ် ဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊

ဘုရားအဆုံးအမတော်က ကုသလသု—ကုသိလ်တရားဟူသမျှကို၊ ဥပယာမျိုး—ပြည့်စုံစေရမယ်၊ ရုရမစေမယ်တဲ့၊ အဲဒေါကို အဋ္ဌကထာက စတုတူနိုက်—ကုသလသု ပဋိလာဘော—ဘုံလေးပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သော ကုသိလ်ဆိုတာက (၁)ကာမောင်းနှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ ကာမာစစရကုသိလ်ကတစ်ပါး၊ အဲဒေါက ဒါနကုသိလ်၊ သီလကုသိလ်၊ ရှုပုဂ္ဂန်၊ အရှုပုဂ္ဂန်တို့၏ ရွှေသွားကုသိလ်၊ အရိယမင်၏ ရွှေသွားပိပသနာကုသိလ်စသည်တွေပါပဲ၊ ဒီအထဲတွေလဲ စသည်အရအားဖြင့် “အဟစာယန်—နိသာစိုက်သူကို နိသာဖြင့်၊ သေယျာတွေ—သူတော်ပါး၏ ကိုဗြိုက်ခိုင်ယို့ တောင်ရှုက်ပေးခြင်း၊ ပတ္တိဒါန—အမျှပေးဝေခြင်း၊ ပတ္တာနှုတောဒန—သူတော်ပါးက အမျှဝေရှု၍ သာစုံ၏၍ အနုမောဒနာပြုခြင်း”ဆိုတာတွေပါပဲ၊ ဒီကာမကုသိလ် တွေထဲက အသတော်လေသာ အနောင်အဖွဲ့မှ လွှတ်ပြောက်အောင်ကျင့်ဖို့ အရေးကြိုးဘူး၊ ကုသိလ်တွေကတော့ သီလကုသိလ်ရယ်၊ ရှာန်၏ရွှေသွားကုသိလ်ရယ်၊ ပိပသနာကုသိလ်ရယ်—ဒီသုံးဖို့ကို ဖြစ်သွားစေခို့ဟာ အရေးကြိုးဆုံးပါပဲ၊ နောက်ပြီတော့ (၂)ပိပသနာ၏အူလ အခြားဖြစ်တဲ့ ရူပါဝစရကုသိလ်က တစ်ပါး၊ (၃)အရှုပါဝစရ ရှာန်ကုသိလ်ကတစ်ပါး၊ (၄)အရိယမင်ကုသိလ်ကတစ်ပါး၊ ဒီရှုပုဂ္ဂန်ကုသိလ်၊ အရှုပုဂ္ဂန်ကုသိလ်၊ အရိယမင်ကုသိလ်ဆိုတဲ့ ကုသိလ်(၅)ပါးကတော့ ရူပါဝံ၊ အရှုပုဂ္ဂန်ကုသိလ်ရာဘုံတို့နှင့် အသီးသီးဆိုင်တဲ့ ကုသိလ် (၆)ပါးပါပဲ၊ ဒီမှာလည်း လောကုတွေရာဘုံဆိုတာကတော့ မင်း၊ မိန့်လ်၊ နိမ္မာန်ဆိုတဲ့ လောကုတွေရာ သဘောတရားမျှပါပဲ၊ ကာမဘုံ၊ ရှုပုဂ္ဂန်းကတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

ကုသိလ်တရားဖြစ်ပွားခံစေ

၃၉

အဲဒီကုသိလ် (၄)ပါးထဲမှာ သီလကုသိလ်နှင့် ချာန်ကုသိလ်ကို အမြဲအဖြစ်ဖြင့် ပွားစေပြီးတော့ ဝိယသနာကုသိလ်ကို ပုံမ္မဘာဂါအဖြစ်ဖြင့် ပွားစေသောအားဖြင့် အရိယမဂ်ကုသိလ်ကို ဖြစ်စေရန် ညွှန်ကြားတော် မူလိုင်းပါပဲ၊ အဲဒီအရိယမဂ်မှာလဲ အရဟတ္တုမဂ်ကုသိလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ကုသလသု ဥပသမ္မဒါ-ကုသိလ်ဟူသမျှကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ ရုရမယ်လို့ သိလေလိုတာပါပဲ။ အဲဒီကို “ကုသိလ်တရား ဖြစ်ပွားခံစေ”လို့ အတိချိပ် ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ၊ အဲဒီကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

ကုသိလ်တရား ဖြစ်ပွားခံစေ

အဲဒီ အရဟတ္တုမဂ်ကုသိလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေပါမှ အာသဝေါ ကိုလေသာအနောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွှတ်ခြားက်သွားနိုင်တယ်၊ ဆုတ္တိပြီး အကုသိလ် ကိုလေသာကို ပြိုးစေတယ်ဆိုတာကတော့ အနိက်အတန်၊ မျှသာ ပြိုးစေနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဆုတ္တိပြီးလိုက်လို့၊ ယခုပြိုးသွားပေမယ့် နောင်လဲ ထပ်ကာထပ်ကာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ဖြစ်နေပြီးမှာပဲ၊ အရဟတ္တုမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိုလေသာပြိုးတာ ကတော့ ဘယ်တော့မှ ကိုလေသာမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အစဉ်ထာဝရ ကုန်ပြိုးသွားတယ်၊ အဲဒီ အရဟတ္တုမဂ်၏အားဖြွဲ့ အရဟတ္တုနိုင်စာများပြီးတော့ ကိုလေသာတွေ အစဉ်ထာဝရကုန်ပြိုးပြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒီတော့ စိတ်ဓာတ်မှာ ဘယ်အခါမှ ကိုလေသာအညွှန်အကြေး မဝင်ရောက်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒီဟာ စိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြုစ်စာ သန့်ရှင်သွားတာပဲ၊ အဲဒီလို့ အရဟတ္တုနိုင်ရောက်ပြီး စိတ်ဓာတ် အစဉ်ထာဝရစင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ရမယ် ဆိုတာကို

မြတ်စွာဘုရားက သစိတ္ထပရီယောဒပန်-မိမိမိတ်ကို ဖြူစင် စေခြင်းက တစ်ပါးလို ဒီလို ဟောထားတာပါပဲ၊ အဲဒါကို “မိမိမိတ်တာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူဗျာ”လို ဆောင်ပုဒ်စိထားပါတယ်၊ အဲဒါကို ထပ်ဆုံးကြရမယ်။

မိမိမိတ်ပါတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူဗျာ။

အဲဒီလို အရဟာတ္ထပိလ်ရောက်အောင်လို့ သီလနှင့်သမာမိကို အခြေခံပြီး အရိယမဂ်၏ရှေ့သွား ပုံးမွှေ့သွေ့မဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပသုနာကုသိုလ်ကို အရဟာတ္ထမဂ် ရောက်သည်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် မြတ်စွာဘုရားက ဆွန်ကြား ဆုံးမတော်မူပါတယ်၊ အဲဒီလို သီလ သမာမိ ဝိပသုနာကုသိုလ် အရိယမဂ် ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားအောင် ပြည်စုံအောင် ကျင့်စိုးလိုပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ “အဲဒီလို ကျင့်စိုးမလိုဘူး၊ ဆင်ခြင်ရုံမျှနဲ့ ကိစ္စ ပြီးတယ်”လို့ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်နှင့် ကိုက်ညီပါမလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)၊ အဲဒီလို ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင် ဘုရားဘက်က နေတာဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”ဆိုတဲ့ အမှတ်(၁) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ လိမ့်မှုစတဲ့ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ကြည့်ရှောင်စိုးရာ မလိုဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)၊ “ကုသိုလ်ဘုရား ပြစ်ပွားခဲ့စေ”ဆိုတဲ့ အမှတ်(၂) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ သီလ, သမာမိ, ဝိပသုနာဟည်ာကုသိုလ်နှင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်တွေ ပြည်စုံအောင် ဖြစ်ပွားစေစိုးရာလဲ မလိုအော်လား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)၊ “မိမိမိတ်ပါတ်

မိမိမိတ်ကတ် ဆွဲတ်ဆွဲတ်ဖြူဇေ

၄၁

ဆွဲတ်ဆွဲတ်ဖြူဇေ” ဆိုတဲ့ အမှတ်(၃) ဘုရားဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ အရဟတ္ထဖိလ်ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ရာလဲ မလိုပေါ်လား၊ (လိုပါတယ် ဘုရား)။

အရဟတ္ထဖိလ်ရောက်အောင် အားထုတ်တယ်ဆိုတာကတော့ သီသန့်၊ အားထုတ်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အရဟတ္ထမဂ်ရောက်ရင် အရဟတ္ထဖိလ်ရောက်တော့တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် စိတ်မှာ ကိုလေသာ အည်းအကြေး မဝင်ရောက်ဘဲ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်တယ်ဆိုတာဟာ အရဟတ္ထဖိလ်ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်၊ ဒါကြောင့် (သမီတ္ထပရိယောဒပန်) မိမိမိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါးလို့ ဉာဏ်ဒတ်ခုအနေဖြင့် သီးသန့်၊ ပြန်ဆိုထားတာပါပဲ၊ အဲဒါကို အငြကာထားမှာ “သမီတ္ထပရိယောဒပန္တိ-မိမိမိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း ဟူသည်မှာ၊ အတွေ့နော-မိမိ၏၊ စိတ္ထအောက်နံ-စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းပေတည်း၊ တံပန့်-ထိုစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းသည်ကား၊ အရဟတ္ထဖလေန-အရဟတ္ထဖိလ်ဖြင့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်”လို့ ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်၊ အဲဒါကာနောက် အဆုံးအမသြတ်ဒေါ် သုံးပါးလုံးကို ပေါင်းပြီးတော့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။

ဗုတ္တိ-ဉာဏ်ပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း၊ သီလသံဝရေန-သီလ ဟူသော ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းမှုဖြင့်၊ သုဓမ္မပါပဲ ပဟာယ-အလုံးခုံသော အကုသိုလ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်၊ (ဒီစကားဖြင့် “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”ဆိုတဲ့ ဉာဏ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ပုံကို ပြတာပါပဲ)၊ သမထဝိပသာဟိ-သမထနှင့်ဝိပသာတို့ဖြင့်၊ ကုသလံ သမ္မာဒေတွာ-ကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေ၍၊ (ဒီစကားဖြင့်

“ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားခံစွဲ”ဆိုတဲ့ ဉာဏ်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ပုံကို ပြတာပါပဲ၊ အဲဒီမှာ ဝိပသနာကုသိုလ်ဆိုတဲ့ စကားရပ် ဖြင့် မဟုကုသိုလ်ကိုလဲ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်နို့ပြတာပါပဲ)၊ အရဟာတ္ထာဖလေန-အရဟာတ္ထာဖိုလ်ဖြင့်၊ စိတ္တာ ပရိယောဒါပေတ္တာ- စိတ်ကို ကိုလေသာအညွစ်အကြော်မှ ဖြူစင်စေအပ်၏၊ ကူတိ-ဤသို့၊ တော်-ဤသို့ပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-သာသနာတော်ပေတည်း၊ ဉာဏ်ဒေါ်-ဉာဏ်ဒေါ်ပေတည်း၊ အနုသိမ္ပို-အဆုံးအမတော်ပေတည်း တဲ့။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓကို ပြည့်စုံစေပြီးတော့ စိတ္တာစိသုဒ္ဓဆိုတဲ့ အခြေခံသမဂ္ဂကို ပြည့်စုံစေရမယ်။ အဲဒီ သမဂ္ဂကို အခြေခံပြုပြီးတော့ ဝိပသနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ ဝိပသနာဖြင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ အဲဒီလို အရဟာတ္ထာမေးအထိ ပွားစေခြင်းဖြင့် အရဟာတ္ထာဖိုလ်ကို ရောက်ပြီး စိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်လို့ ပြဆိုတာပါပဲ၊ ဝိပသနာကုသိုလ် ဖြစ်ပွားပါမှ အရိယမဂ်နံလ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပုံမှန်းပါမြို့တော်မှာ ဒီလို အတိအကျ ထင်ရှားပြထားပါတယ်။

အနုလောမ-အနုလောမ ဝိပသနာသည်၊ ဂါဌာဘုသာ-
ဂါဌာဘူးအား၊ အနုအိပ္စာယေန-အခြားမဲ့၌ ဖြစ်စေသော
အနုအိပ္စာယေသူးဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျော်းမူးပြု၏။ ဂါဌာဘု-
ဂါဌာဘူးသည်၊ မဂ္ဂသာ-အရိယမဂ်အား၊ အနုအိပ္စာယေန-
အနုအိပ္စာယေသူးဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျော်းမူးပြု၏။ မဂ္ဂါဌာ-

မိမိစိတ်ဓာတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၄၃

အရိယမဂ်သည်၊ ဖလသု-အရိယဖိုလ်အား၊ အနှစ်ရပံ့စွဲယေန-
အနှစ်ရပံ့ယာသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယာ-ကျေးဇူးပြု၏တဲ့။

အနဲ့လောမ ဝိပသုနာက အခြားမဲ့၌ ဂါဌာဘူးကိုဖြစ်စေတယ်၊ အနိစ္စ^၁
စသည်ဖြင့် ရှုသိတဲ့ အနဲ့လောမ ဝိပသုနာ၏ အခြားမဲ့၌ ဂါဌာဘူး ဖြစ်တယ်၊
ဂါဌာဘူး၏ အခြားမဲ့၌ အရိယမဂ်ဖြစ်တယ်၊ အရိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌
အရိယဖိုလ်ဖြစ်တယ်လို့၊ အတိအကျ ပြထားတာပါပဲ၊ အနဲ့လောမ^၂
· ဝိပသုနာဘူး၏ဆိုတာကလဲ သဒ္ဓရပေကွာ ဝိပသုနာဘူး၏ဖြင့်ပြီးမှ ဖြစ်တာ၊
သဒ္ဓရပေကွာ ဆိုတာကလဲ နာမ်ရှုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရှုပ် ပရီဇ္ဈာဒ္ဓဘူး၏
အကြောင်းအကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂုဟဘူး၏၊ အဖြစ်အယျက်ကို
တွေ့ပြီး အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်တဲ့ သမ္မသနဘူး၏၊ ဥဒုယ္ဗုယ္ဗုက်
စသည်တွေ ဖြစ်ပြီးမှ ပြုစ်တာပဲ၊ အဲဒီတော့ “ရှုပ်နာမ် အကြောင်းအကျိုး^၃
အဖြစ်အယျက် အနိစ္စစသည်ကို ကိုယ်ပိုင်းဘူး၏ဖြင့်သိရအောင် ဝိပသုနာမရှုဘဲနဲ့
ကိုလေသာက်ငါးပြိုးတဲ့ကိုစွဲ ပြီးတယ်၊ ကိုလေသာစစ်ကြယ်တဲ့ကိုစွဲ ပြီးတယ်”လို့
ပြောဟောရင် ပဋိန်းတရားဗော်တော်နဲ့ ညီညွတ်ပါမလဲး၊ (မညီညွတ်ပါဘုရား)၊
အဲဒီလို့ ဘုရားဟောတရားနဲ့ မညီတဲ့ ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင်
ဘုရားဘက်က နေရာရောက်ပါမလဲး၊ (မရောက်ပါဘုရား)၊ ဘုရား၏တရား
တော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဝါဒရှင်ဘက်ဘန်ရာ မရောက်ဟေားလဲး၊ (ရောက်နေပါ
တယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို့ ဘုရားအလိုနဲ့ မညီတဲ့ ဝါဒကို ဟောပြောနေရင်
ဗုဒ္ဓသာသနပြုရာ ရောက်ပါမလဲး၊ (မရောက်ပါဘုရား)၊ ဟုတ်တယ်၊ ဘုရား၏
အဆုံးအမတရားတော်နဲ့ မညီညွတ်ဘဲ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်တဲ့ ဝါဒကို

၄၄

ဗုဒ္ဓသာသန့်အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ဟောပြောနေရင် ဓမ္မသာသနာပြုရာ မရောက်ဘူး၊ သာသနာဖျက်ရာ ရောက်နေတယ်။ အဲဒါကို အထူးသတိ ပြုဖို့လိပါတယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်တစ်ခု အထူးသတိပြုစရာကတော့ ဝိပဿနာရှုမည်သူမှာ ဟောစောကတည်းက ခဲ့စာ၊ အာယတန်၊ ခါတ်၊ သစ္စာ၊ လူမြှို့၊ ပဋိစ္စသမျှမျိုးကို သိတဲ့ သုတမယဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓမဂ်၌ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဆရာမရှိဘဲ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်မည် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပြဆိုထားတာပါပဲ၊ ညွှန်ကြားပြသမည် ဆရာရှိရင်တော့ ယုံမှားမှု စသည်ဖြစ်တိုင်း ဆရာက ညွှန်ပြပေးမှာမို့ အဲဒါလောက် ကျယ်ပြန့်တဲ့ သုတမယဉာဏ် မရှိပေါ်မယ်လို့ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဆန္ဒမထောင်၏ တရားထူးရပုံဖြင့်လဲ ထင်ရှားပါတယ်၊ အရှင်ဆန္ဒဟာ ဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကတော့ ဘယ်သူစကားမှ သူက နားမထောင်ဘူး၊ တရားကိုလဲ အားထုတ်ပုံမရဘူး၊ ပရီနိုဒ္ဓနစ်ခါနီးမှ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်ဆန္ဒအား မြှုပွှဒဏ်ပေးမို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်၊ မြှုပွှဒဏ်ဆိုတာ “အရှင်ဆန္ဒက ပြောလိုရာပြောပါစေ၊ သူကိုတော့ ဘယ်သူ ကမျှ ဆုံးမညွှန်ကြားပြောဆိုခြင်း မပြုရဘူးလို့”လို့ လျှော်လျှော်စားရတဲ့ ဒဏ်ပါပဲ၊ ဘုရားပရီနိုဒ္ဓနစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် အဲဒီမြှုပွှဒဏ် အပေးခံရ သောကြောင့် အရှင်ဆန္ဒဟာ အားကိုးစရာမရှိတဲ့အတွက် သံဆောင်း တရား အားထုတ်ပါသတဲ့၊ သူအားထုတ်ပုံကဲလဲ တကယ်ဖြစ်ပျက်တဲ့တရားကို ရှုပြီး အားထုတ်တာ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္ထဆိုတာကို ဆင်ခြင်ပြီး ရှုတာနဲ့ တူပါတယ်၊ တကယ်ဖြစ်ပျက်တဲ့ တရားကိုရှုရင်တော့ အကြောင်း

ဒိမိနိတ်ဘတ်ဆွတ်ပြုစေ

၄၅

နဲ့အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေပြီးသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂုဟည် ဖြစ်ရမှာပဲ၊ အဲဒီလို အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို သိရင် ပဋိစ္စသမျိုးကိုလဲ သူ့ပါရမီအားလျှော်စွာ သိရမှာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် သူက အကြောင်းနဲ့အကျိုးမှာသာ ရှိတယ်၊ အတွက်ခေါင် မရှိဘူးဆိုတာကို မသိသောကြောင့် အနတ္ထဆိုတာကို သဘောမပေါက်သဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာထံ လာရောက်ပြီး သူမှာယုံမှားဖြစ်နေပုံကို လျှောက်တယ်၊ အဲဒီတော့ အရှင်အာနန္ဒာက ပဋိစ္စသမျိုးကို ဟောပြုလိုက်တဲ့အခါ သံသယက်းပြီး ရှုလိုက်သဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားပါသတဲ့၊ အဲဒါဟာ စောစောက ပဋိစ္စသမျိုးကို မသိလို့ သံသယဖြစ်နေပေမယ့်လို့ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ညွှန်ပြချက်ကို ကြားနာရပြီးတော့ သံသယက်းပြီး တရားတူးရသွားတာပါပဲ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စောစောက သုတမယည်၏ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန့်၊ မပြည့်စုံပေမယ်လို့ ကမ္မဏာန်းပြတဲ့ဆရာတ်မှာ ကြားနာပြီး သုတမယည်၏လဲ ပြည့်စုံသင့်သူမျှ ပြည့်စုံသွားနိုင်ပါတယ်၊ ယဉ်ဗျားသံသယ ရှိနေရင်လဲ အဲဒီသံသယ က်းသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာ,အာယတန ပါတ်, ပဋိစ္စသမျိုးကို စသည်၍ သုတမယည်၏ မပြည့်စုံသော်လဲ ပရိယတ်, ပဋိပတ်, ဗဟိသုတန်း ပြည့်စုံတဲ့ ကမ္မဏာန်းဆရာတ်မှာ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်၊ တရားအလုပ်ဝင်ခါစကတည်းက သိသင့်သိတိကိုသွေ့ ကမ္မဏာန်းဆရာက ညာနိကြားပေးခြင်းဖြင့် တရားကျမ်းကန် နှင့်အညီ ကျကျနာ အားထုတ်နိုင်ပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘူးရား)၊ ဒါကြောင့် ခန္ဓာပါးပါး နားမလည်ရင် တရားအားမတုတ်ကောင်းဘူး၊ ပဋိစ္စသမျိုးကိုသိရင် အားမထုတ်ကောင်းဘူး စသည်ဖြင့် ဖောက်ပင် မတားမြစ်သင့်ပါဘူး၊

၄၆

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

အားထုတ်ချင်ပါလျက်နဲ့ အဲဒီလို ပိတ်ပင်တားမြစ်လို့ အားမထုတ်ဘဲနေလျှင် အဲဒီလိုလူတွေမှာ ရသင့်တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကိုမရဘဲ ဆုံးရှုံးနေကြရှာမှာပဲ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိပွဲသာသနာတော်လ တိုးတက်သင့်သမျှ မတိုးတက်ဘဲ ဆုတ်ယုတ်စရာ ရှိနေမှာပဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ် ပြည့်စုံပဲ

“အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အသာယ်မှုလောက်ဆိုလျှင် တဏ္ဍာကုန်ရာ နိမ္မာန်ရောက်ပြီး လွတ်မြောက်ပါသလဲ၊ အကျဉ်းချုပ်ကျင့်စည်ကို ဟောကြား တော်မှုပါ”လို့ သိကြားမင်းက မေးလျောက်သောကြာ့မှု မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတော်မှုပါတယ်။

လူဝ ဒေဝနမိန္ဒ သိကျွေဇ္ဈာ သုတံ ဟောတီ “သမ္မ ဓမ္မ နာလ် အဘိနိဝေသာယာ”တဲ့၊ သော သမ္မ ဓမ္မ အဘိဇာနာတီ၊ သမ္မ ဓမ္မ အဘိဉာယ သမ္မ ဓမ္မ ပရီဇာနာတီ- စသည်ဖြင့် ဟောတော်မှုပါတယ်။(မူလပတ်-၃၁)

ဒေဝနမိန္ဒ-သိကြားမင်း၊ လူဝ-ကြုသာသနာတော်မြှုံး၊ သိကျွေဇ္ဈာ-ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကိုရှုမြင်၍ လွတ်မြောက်ဒေဝန အားထုတ် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္မ ဓမ္မ-မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၍ ထင်ရှားဖော်လာသော ရုပ်,နာမ်တရား အားလုံးတို့သည်၊ နာလ် အဘိနိဝေသာယာတီ- မြှုသည်, ချမ်းသာသည်, အတွက်ကောင်ဟု နှလုံးသွင်းစွဲလမ်းရန် မသင့်ကုန်ဟူ၍၊ သုတံ ဟောတီ-ကြားဖူးပေသည်။

၄၈

ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ဟောတော်မူပါတယ်။

သော-ထိရဟန်း ထိုဟိန္ဒိယည်၊ သုံး စုံ အသိညာယ-ထင်ရှား
တွေ့နှုန်း ထိုရှုပ်နာမ်အလုံးစုံကို ရှေးခြားထုတ်လျက် သီပြီး၍၊ သုံး စုံ-ထို
ရှုပ်နာမ်အလုံးစုံကို၊ ပရီဇာတိ-မဖြဲ့ ဆင်ရဲ အထွေမဟုတ် သဘောတရားမျှဟု
ပိုင်းခြား၍သီ၏တဲ့။

ဒီစကားရပ်နှစ်ခုဖြင့် ဉာဏ်ပရီညာ၊ တိရက္ခာပရီညာတို့အရ သီပုံကို
ဖြစ်ပြုခြင်းကြောင်း သီလဝန္တသုတ် တရားတော် ဒုတိယပိုင်းအစ (နှာ-၅၇-
စသည်)၌လဲ ဝိသုဒ္ဓမာဂ္ဒကာအဖွင့်များနှင့်တကွ ရှင်းပြထားတာရှိပါတယ်။

ယခုဖော်ပြသည် ဘုရားစကားတော်ဖြင့် ရှုပ်နာမ်ဟူသမျာဟာ အနိစ္စ၊
ခုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပဲလို့ ဒါလောက် ကြားနာမှတ်သားမူးရင် ဝိပသုနာရှာ
ကောင်းကြောင်း အလွန်ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါလောက် ကြားမူးရုံး
မူဖြင့် ဝိပသုနာ မရှုကောင်းဘူးလို့ ပယ်မြစ်ပြီး ပြောဟောရင် ဘုရားစကား
တော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပေါ်ရှုံးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီဆန့်ကျင်
တဲ့ အပြောအဆိုကို ယုံကြည်လက်ခံရင် ဘုရားဘက်ကနေသူ ဟုတ်ပါမလား၊
(မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဘုရားစကားတော်နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်
သုံးစိုးရာ အထူးသတိပြုကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

သမထလဲ အားထွေတ်ကောင်းပါတယ်

အချို့က ဝိပသုနာကိုသာ အလေးပြုပြီးတော့ သမထကမ္မာန်း
ကို အားမထုတ်ကောင်ဆလိုလို ရှုတ်ချပြီး ပြောဆိုတတ်ကြတယ်၊ အဲဒီလိုလဲ

တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံပုံ

٦٩

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သုတမယဉ်ထဲ ပြည့်စုံကို ပြတာပါပဲ၊ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှားတွေ့ရတဲ့ ရှုပ်၊ နာမ်ဟူသမျှတွေကို မြတ်ထဲ၊ ရွှေမြို့သာတယ် အတွက်ကောင်ပလို့ မြှုမြို့မှာ မထင်မှတ် မစွဲလမ်းကောင်းဘူး၊ မမြတ်ချည်းဘဲ၊ ဆင်းရချည်းပဲ၊ အတွက်ကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှ ချည်းပလို့ ဒီလိုကြားဖူးရမယ်တဲ့၊ ဒါလောက်ကြားဖူးရင် ဝိပဿနာရှုဖို့၊ သုတမယဉ်ဟာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြည့်စုံပါပြီတဲ့၊ အဲဒီလိုကြားဖူးတဲ့ သူဟာ ဝိပဿနာ ရှုနိုင်ပါပြီ၊ “ဘယ်တရားကို မကြားဖူးသေးလို့ ဝိပဿနာ မရှုကောင်းဘူး”လို့ ဒီလိုမတားမြစ်သင့်ပါဘူး၊ အဲဒီလို ရှုကောင်းတဲ့အတွက် နာမရှုပပရှိန္တော်စသည်ဖြစ်အောင် ရှုပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီးဟောတော် မူပါတယ်။

သေ-ထိနို. ကြားမူးသောရဟန်းသည်၊ သုပ္ပါ-မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တရား အလုံးခိုက်၊ အဘိဓာတ်-ရှေးရုပြု၏ သိက်တဲ့၊ အဲဒီဟာ သတိပုံးနယ့်တစသည်နှင့်အညီ ထင်ရှားပေါ်လာသော သွားမူ၊ ရပ်မူ၊ ထိုင်မှုစသော ကိုယ်အမူအရာ ရပ်တရား၊ အကောင်း၊ အဆိုး၊ အလယ်အလတ် ခံစားမူဝေဒနာတရား၊ ကြီးသိမူ စိတ်တရား၊ မြင်မူ ကြားမူစသော သဘောတရားတို့ကို သတိဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရုပြု၏ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နှင့်နာမ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုင်းပြားသိတဲ့ နာမရုပပရီဇ္ဈာဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စယပရီဂ္ဂာ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ပြတာပါပဲ၊ အဲဒီလိုသိတာကို ဉာဏပရီဉားလို့ခေါ်တယ်၊ အဲဒီဉာဏပရီဉားပြည့်စုတဲ့အခါ တိရကာပရီဉားစသည်ဖြစ်ပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး

သမထလည်း အားထုတ်ကောင်းပါတယ်

၄၉

မရှုတ်ချကောင်းပါဘူး၊ တတ်နိုင်ရင် ရွှေနှစ်ရသည်တိုင်အောင် သမထက္ခာမြာန်းကို အားထုတ်ပြီးတော့ ဝိပသုနာရှုရင် ဝိပသုနာဉာဏ်တူး မဟု, ဖိုလ် တရားထူးများကို အလွယ်တကူ လျင်မြန်စွာရနိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပိဿာမြန်မှု အဲဒီ သမထက္ခာမြာန်းတွေကို အပြည့်အစုံ ထုတ်ပြ ထားတာပါပဲ။

ပထမိကာသိုက်းစသော ကသိုက်းက (၁၀)ပါး၊ ဗုံးဖူးရောင်တဲ့ သူ့သော ကောင်းစသော အသုဘာက္ခာမြာန်းက (၁၀)ပါး၊ ဒီ သမထက္ခာမြာန်း (၂၀)ကတော့ ရှိခိုးလဲဆလွယ်ဘူး၊ ယခုလို အချိန်တိုကာလအတွင်းမှာ ပြောလို့လဲ မပြုနေနိုင်ပါဘူး၊ ဇော်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓိနှင့်သုတေသနအား အနုသုတော် (၁၀)ပါး၊ ဒီက(၁၀)ပါးထဲကောဇာတဲ့ ဘုရားဂုဏ်တိုင်းလဲ ဗုဒ္ဓိနှင့်သုတေသနအတွင်းက ဖြစ်တန် သလောက် ဖြစ်နေတာပါပဲ၊ တရားဂုဏ် သံယျာဂုဏ်ကို အာရုံပြုတိုင်း ဇွာနှင့်သုတေ သံယျာနှင့်သုတေပဲ၊ မိမိလျှို့တဲ့ ဒါန်းဂုဏ်ကို အာရုံပြုတာက စာရိနှင့်သုတေပဲ မိမိမှာနတ်ဖြစ်ကြောင်း သွှဲ့၊ သီးလစသည် ပြည့်စုတာကို ဆင်ခြင်တာက အဝတောနသုတေပဲ၊ နိုဗ္ဗာန်းဂုဏ်ကို ဆင်ခြင်တာက ဥပသာမာနှင့်သုတေပဲ၊ အသက်တရှုတရှုကိုအတွင်းလဲ သေနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တာက မရအောနသုတေပဲ၊ ဆံပင်, မွေးညွှဲးစသော (၃၂)ကော်မြာသကို စက်ဆုပ်ဖွဲ့ ဆင်ခြင်တာက ကာယ်ကောသတိပဲ၊ အသက်ရှုံးလေကို ရှုံးတိုင်း ရှုံးကိုတိုင်း ရှုံးတယ် ရှိကိုတယ် တွေ့လို့ ဖြစ်စေ, ဝင်တယ် ထွက်တယ် လို့ဖြစ်စေ မပြတ် ရှုံးနေတာက အာနာပါနသုတေပဲ၊ ဒီ အာနာပါန- သုတေက္ခာမြာန်းကတော့ ရှုံးလို့ လွယ်ပါတယ်၊ ရှုံးတဲ့သူတွေလဲ တော်တော်များများ ရှိပါတယ်၊ အပြည့်အစုံ ရှုံးနေရင် ရှုပါဝစရွှောန်လေးပါး၊ ပါးပါးကို ရနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီရွှောန်ကို အခြေခံပြီး

၂၀ ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ဂိဟသုန္တရှုပိတ္ထလဲ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြခိုထားပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ သမထကမ္မာန်း (၄၀)ရှိသွားပြီ၊ နောက်ပြီး တော့ “မေတ္တာ၊ ကရာဏာ၊ မှန်တာ၊ ဉာဏ်တာ”ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာရိဟာရ ကမ္မာန်းက (၄)ပါးရှိတယ်၊ အဲဒီကမ္မာန်း (၄)ပါးအကြောင်းကိုတော့ ဗြဟ္မာရိဟာရ တရားတော် ဆိုတဲ့ဟာအပ်ထဲမှာ တော်တော်ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြထားပြီးရှုပါတယ်၊ အရှုပစ္စာန်လေးပါးကိုရစေနိုင်တဲ့ အရှုပကမ္မာန်းကလဲ (၄)ပါးရှုပါတယ်၊ အဲဒီတွေကတော့ ရှုပစ္စာန်လေးပါး၊ ငါးပါးကိုပြပြီးမှ အားထုတ်ရတဲ့ ကမ္မာန်းတွေပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ စားသောက်ရတဲ့အစာကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်တာက အာဟာရေး ပဋိကူလသညာပဲ၊ နောက်ဆုံး(၄၀)မြောက် ကမ္မာန်းကတော့ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနကမ္မာန်းတဲ့၊ ရပ်ကိုယ်ထဲက ခက်မှ ကြမ်းတဲ့ နဲ့ညံ့တဲ့ ပထဝိကတ်၊ အရေအစိုး သဘောဖြစ်တဲ့ အာဖေါကတ်၊ အပူအန္တး အအေး သဘောဖြစ်တဲ့ တေဇာခာတ်၊ တောင့်တ်းထောက်ကန် လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောဆိုတဲ့ ငါယောကတ်၊ ဒီကတ်(၄)ပါးကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ရှုလို့ရတယ်၊ တွေ့ထိရာက သဘောအမှန်ကို အသိဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ပြီးတော့လဲ ရှုလို့ရတယ်၊ ဆင်ခြင်ပြီးရှုရင် ဉာဏ်ရသမဂ္ဂ ဖြစ်တယ်၊ တကယ်ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အတွေ့ကို ရှုမှတ်ပြီး သိရင် ခဏိကသမဂ္ဂနှင့် ပိဟသုနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီကို သတိပြာန်ပါ၌တော်မှာ ကတုမန်သိကာရလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်၊ ယခုပြောခဲ့တာဟာ သမထကမ္မာန်း (၄၀)စုံသွားပါပြီ။

အဲဒီ သမထကမ္မာန်း လေးဆယ်ဟာ အားထုတ်ကောင်းထာ ချုည်းပါပဲ၊ အဲဒီလေးဆယ်ထဲက စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ဆိုတဲ့ ကမ္မာန်းကတော့

ဝိပဿနာဆိုတာဘာလ

၅၁

ဥပစာရသမာဓိ၏တဲ့ ဝိပဿနာခဏီကသမာဓိကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ဝိပဿနာကမ္မာန်းလို့ ဆိုရပါတယ်၊ ယခု ဝိပဿနာကမ္မာန်းနဲ့ ဝိပဿနာရှုပုံ ညာ၏ဖြစ်ပုံများကို အတိချိပ် ဟောရမယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလ

ဝိပဿနာဆိုတာ ဥပါဒါနက္ခနာဂါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြုး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္ထလို့ သိတဲ့ ညာ၏ပါပဲ၊ ဒါကြာင့် အရှင်မဟာကောဒ္ဓက မထောင်က-

အာရုံသော သာရိပုဇ္ဈာ - င့်ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ သီလဝတာ-သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သုတဝတာ-အကြားအမြင် သုတနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သီက္ခနာ-သံသရာဘေးကို ရှုဖြင့်၍ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျွင့်ကြုံအား ထုတ်လို့သော ရဟန်းသည်၊ ကတမ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့ကို၊ ယောနိသော-သင့်သောအကြာင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်၊ မန်သိကာတဗ္ဗာ- နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ပါကုန်သနည်းလို့၊ မေးတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောင်က ဒီလိုဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အာရုံသော ကောဒ္ဓက- င့်ရှင် ကောဒ္ဓက၊ သီလဝတာ-သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဒီစကားဖြင့် တရားအားထုတ်သူမှ သီလနှင့်ပြည့်စုံ ရသောအကြာင့် ယင်းသီလနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ဖော်ပြတာပါပဲ)၊ သုတဝတာ-သုတနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဤပုဒ်ဖြင့် ပြည့်စုံသင့်သော အကြားအမြင်နှင့်လဲ ပြည့်စုံရအကြာင်း ဖော်ပြထားတာပါပဲ၊ ပြည့်စုံသင့်သည် သုတဆိုတာက ဆရာမရှိဘဲ

၁၂ မွန်သာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတာရားတော်

ကိုယ့်ဟာကိုယ် အားထုတ်မည့်သူမျှာဆိုရင် ခွဲ့၊ အာယတန်၊ ဓတ်၊
ပဋိစ္စသမျှို့မြင်စသည်တွေ နာကြားပြီး သိတေးတာပဲ၊ ဆရာတံ့မှာ အားထုတ်
ရင်တော့ သတ္တဝါတိုင်းကျော်မှာ ရုပ်နှင့်နာမ် အကြောင်းနှင့် အကျိုးပေးမျှသာ
နိုတယ်၊ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေဟာ အနိစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပဲလို့၊ အော်အက
ဖြစ်စေ ဆရာတံ့ရာက်မှုဖြစ်စေ ကြားဖူးတဲ့ သုတန္တ့ ပြည့်စုစုပါပဲ)၊ သိက္ခာနာ-
ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာတေးကို ရူမြင်၍ သံသရာမှ လွှတ်ပြောက်ရန့်
ကျို့ကြံးအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပွဲ ဥပါဒါနက္ခနာ-ဝါးပါးကုန်သော
ဥပါဒါနက္ခနာတို့ကို၊ အနိစ္စတော့-ဖမြေဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ခုက္ခတော့-
ဆင်းခဲ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနတ္တတော့-အတ္တမဟုတ် သဘောတရားများဟူ၍
လည်းကောင်း၊ (ရောဂတော့-မှ သုညာတော့-အထိ ရှစ်ပုဒ်ကို ချိန်ထားသည်)၊
ယောန်သော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်၊
မန်သိကာတ္ထာ-နှစ်စုစုပွဲးအပ် ရှာအပ်ကုန်၏စသည်ဖြင့် ပြောရှင်းပြထားပါတယ်။

အဲဒီဖြေရှင်းပြထားတဲ့ ရူပုံရာနည်းမှာ ရှေ့နားက (နှာ-၃၉)မှာ
ပြထားခဲ့တဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်များ၏ ဘုရားဖြစ်အောင် ရှုနည်းနှင့်
ထပ်တူပါပဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ စသည်ဗုံး
ရုပ်နာမ်တွေဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေကြတယ်၊ မြင်ဆဲမှာ မျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ်
ထင်ရှားရှိလို့၊ မြင်သိမှု ဖြစ်တယ်၊ မျက်စိမရှိရင် မြင်ပဲ့မလား၊ (မြင်ပါဘုရား)၊
မြင်စရာအဆင်း မရှိယင်ကော့ မြင်ပဲ့မလား၊ (မြင်ပါဘုရား) အဲဒီတော့
မြင်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်
ဘုရား)၊ အဲဒီမျက်စိနဲ့ အဆင်းဟာ အာရုံကိုမသိတဲ့ ရှုပဲ့၊ ဟုတ်လား၊

(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ မြင်တာကတော့ အာရုံကို သိတတ်တဲ့နာမ်ဘဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီမျက်စီရှုပိနဲ့ အဆင်းရှုပ်လဲ ဖြစ်ဆဲမှာ သာရှိတာ၊ မမြတူး၊ မြင်သိတာလဲ မြင်ဆဲ၍သာ ရှိတာ၊ မြင်သိပြီး ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာပဲ၊ မမြတူး (မှန်ပါဘုရား)၊ ဒါပေမယ့်လို့ မြင်ဆဲမှာ မရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိရင် အဲဒီမျက်စီနဲ့ အဆင်းကိုလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ မြင်သိတာကိုလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ အဲဒီလို့ မြဲတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာဟာ တဏ္ဍာဥပါဒါနှင့် ဒီမြို့ညပါဒါနှင့်ပဲ၊ အဲဒီလို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းခံစရာ ဖြစ်သောကြောင့် အဲဒီမျက်စီနဲ့ အဆင်းရှုပ်ကို ရှုပ်ညပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ပေါ်တယ်။ မြင်သိတာကို နာမ်ညပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ပေါ်တယ်၊ အဲဒီ နာမ်ညပါဒါနက္ခန္ဓာထဲမှာ မြင်လို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာဆိုတဲ့ ဝေဒနာလဲပါတယ်၊ မြင်ရတာကို မှတ်သားတဲ့သညာလဲပါတယ်၊ မြင်မှုကိစ္စ ပြီးအောင် ကြောင့်ကြုံကိုတဲ့ နှလုံးသွင်းတဲ့ သပါရလဲပါတယ်၊ မြင်သိရုံမျှ စိတ်ဝိညာဉ်လဲပါတယ်၊ အဲဒီ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သပါရ၊ ဝိညာဉ် ဆိုတာတွေကို နာမ်ညပါဒါနက္ခန္ဓာ (၄)ပါးပဲ။

မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း အဲဒီ ညပါဒါနက္ခန္ဓာ ပါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား တွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရမှတ်ရတယ်၊ သမဂ္ဂညာတ်အား ကောင်းတဲ့ အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီရှုပ်နာမဲ့ (၂)ပါးကိုလည်း ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်၊ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ့အကျိုး ဆက်စပ်ဖြစ်နေတာကိုလဲ သိရတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားတာ၊ ပျက်သွားတာကိုလဲ သိရတယ်၊ အဲဒီလို့ လျှင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို တွေ့ရတော့ အနိစ္စ-မမြတူးလို့လဲ သိရတယ်၊ ဒုက္ခ-

ဆင်ရဲလို့လဲ သီရတယ်၊ အနတ္ထ-အနိမပရတဲ့ အတ္ထမဟ္မတိတဲ့ သဘောတရားနှုန်းလဲ သီရတယ်၊ ကြားဆဲ၊ နှဲဆဲ၊ စားသီဆဲ၊ ထိသီဆဲ၊ ကြီးသီဆဲများမှာလဲ ဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါး ထင်ရှားပဲ့၊ ရူမှတ်ပြီး ရပ်နာမ်အကြောင်းအကျိုး အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ခုက္ခ အနတ္ထဟု သိပုံတွေဟာ နည်းတူပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးဆိုတဲ့ ရပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ခုက္ခ အနတ္ထဟု ရူသီပြီး ပုထိုးအဖြစ်က သောတာပထိုးမင်၊ ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွား ကြောင်းကိုလည်း အဲဒီ သီလဝန္တသုတ္ထန်မှာ ဖြေရှင်းဟောကြားထားတယ်၊ သောတာပန်ကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးဆိုတဲ့ ရပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရူသီပြီး သကဒါဂါမိမင်၊ ဖိုလ်ရောက်လျှက် သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွား ကြောင်းကိုလဲ အဲဒီသုတ်မှာ ဖြေရှင်းဟောကြားထားတယ်၊ သကဒါဂါမိကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးဆိုတဲ့ ရပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရူသီပြီး အနာဂတ်မင်၊ ဖိုလ်ရောက်လျှက် အနာဂတ်မိ ဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားတယ်၊ အနာဂတ်မင်ကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးဆိုတဲ့ ရပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရူသီပြီး အနာဂတ်မင်၊ ဖိုလ်ရောက်လျှက် အနာဂတ်မိ ဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားတယ်၊ အနာဂတ်မင်ကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးဆိုတဲ့ ရပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရူသီပြီး အရဟတ္ထမင်၊ ဖိုလ်ရောက်လျှက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ မျက်မျောက်ပြု ဖလသမာပတ်ဝင်စားခြင်း စသည်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရအောင်၊ သတိသမ္မတ် ဖြစ်အောင် အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္တာဝါးပါးကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရူအပ်ကြောင်းကို အဲဒီသီလဝန္တသုတ္ထန်မှာ အတိအကျ ဖြေရှင်းဟောကြား ထားပါတယ်၊ (ကျယ်ပြန်စွာ အပြည့်အစုံသီချင်လျှင် သီလဝန္တသုတ္ထန် တရားတော်စာအုပ်မှာ ကြည့်ရှုပါ)။

ဂိပသုနာဆိုတာဘာလ

၅၂

အဲဒီတော့ မင်း၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားထူးများကို ရချင်ရင် မြင်ဆဲ
 ကြားဆဲစသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသည့် ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း
 သိရအောင် ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ အလွန်ပင်ထင်ရှားနေပါတယ်၊ မထင်ဘူးလား၊
 (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီဥပါဒါနက္ခနာတီးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို
 ကိုယ်တိုင်တွေ့သိရအောင်ရှုတာဟု ဘုရားအလောင်းတော်များ ဘုရား
 ဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပုံနဲ့လဲ ထပ်တူပင်ဖြစ်တယ်၊ သတိပြာနသုတိ၌ သွားဆဲမှာ
 သွားရှုပ်သိအောင် ရှုပုံ၊ ခံစားရဆဲဝေအနာကို သိအောင်ရှုပုံ စသည်များနဲ့လဲ
 ထပ်တူပင် ဖြစ်တယ်၊ သြာယတနသံယုတ် မာလုကျိုးပုံသုတ်မှာ (န သော
 ရဇ္ဇတီ ရှုပေသု၊ ရှုပုံ ဒီသွား ပဋိသုသော စသည်ဖြင့်) မြင်ပြီးလျှင်ပြီးရှင်း
 အမှတ်ရသူမှာ တပ်မက်မှုရာဂက်းတယ် စသည်ဖြင့် ပြထားတာနဲ့လည်း
 ထပ်တူပါပဲ၊ ဒါကြာ့င့် ဘုန်းကြီးက ဂိပသုနာ ရှုနည်းကို ဒီလို ဆောင်ပုဒ်
 အကျဉ်းချုပ် စီထားပါတယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြားငါးကျိုးသိမြင်။

မဖြေဆင်းရဲ၊ ဤကိုယ်တဲ့ပေါ်လွှင်၊

အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မျက်စိက မြင်မှုပေါ်တိုင်း၊ နားကကြားမှုပေါ်တိုင်း၊ နာခေါင်းက
 နှုန်းမှုပေါ်တိုင်း၊ လွှာက အရသာသိမှုပေါ်တိုင်း၊ ကိုယ်က ထိသိမှုပေါ်တိုင်း
 (ဒီထိသိမှုကတော့ အင်မတန် ပြန်ကျယ်ပါတယ်၊ တစ်ကိုယ်လုံးက ထိသိမှုတွေ
 ထင်ရှားပေါ်နေတာပဲ)၊ စိတ်ကူးကြီးသိမှုပေါ်တိုင်း မြင်တယ် ကြားတယ်

၅၆

ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေစို့ပါပဲ၊ အဲဒီလို ပေါ်လာသမ္မာကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရင် သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါ သိရတဲ့ ရှုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်ကိုလဲ ဂိုင်းခြားပြီး သိရပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ သမာဓိနှင့် ဉာဏ်တစ်ဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါ ရှုသိရတဲ့ ရှုပ်ရော့၊ ရှုသိတဲ့နာမ်ရော့ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပြီး လျှင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရမယ်၊ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ မမြတ်တွေချည်းပဲ၊ ခဏမခဲ့ လျှင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့၊ ကြောက်စရာ ဆင်းရချည်းပဲ၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်လို့ အနိုးမရတဲ့ အနတ္ထ သဘောတရားချည်းပဲလို့၊ လက်နဲ့ကိုပ်ကြည့်ရသလိုပင် အထင်အရှား သိရပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုသိပြီး ဉာဏ်ရင့်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ရှုပ်နာမ် သရီရတွေ လုံးဝဆိတ်သွေးတဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့၊ ပြေားဝင်သွားသလိုပင် နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားတွေ့ရ သိရပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ အဲဒီဟာ ဂိပသာနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်နှင့် ဂိပသာနာဉာဏ်း၊ မင်း၊ နိုင်ဉာဏ် ဖြစ်ပဲ နိဗ္ဗာန်တွေမြင်ပုံကို ပြတဲ့ အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ပါပဲ၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊

ရှုပ်နာမ်နှစ်ပျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

မမြတ်ဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊

အနတ္ထ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မြင်ဆဲဆော် မျက်စိရှုပ်လဲ ထင်ရှားနေတယ်၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရှုပ်လဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်သိတဲ့ နာမ်လဲ ထင်ရှားတယ်၊ ဒီမျက်စိရှုပ် အဆင်းရှုပ် မြင်သိတဲ့နာမ်ဆိုတော့တွေကို အမြတည်ရှိနေသလိုလို စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲ

ဝိပဿနာဆိုတာဘာလ

၁၇

လင်းနိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခဏာတွေကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မပြတ်ရှုရတယ်၊
ထို့အတူပင် ကြားတိုင်းကြားတိုင်း စသည်များလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့
တရားတွေကို မပြတ်ရှုရတယ်၊ ဒီလိုက္ခတာဟာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
ဘုရားအလောင်းတော်များ ရှုပုံစသည်နှင့် အညီပါပဲ၊ အဲဒီတော့ မြင်တာ၊
ကြားတာစသည်များကို မရှုရဘူးလို့၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောလာရင်
ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်ကို ကန်းကွက်တားမြစ်ရာ ရောက်တယ်၊
ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒါနက္ခဏာကို ရှုပုံကတော့ မြင်တဲ့အခါ
မြင်တာကို ရှုရမယ်၊ မြင်တာကို မြင်တယ်လို့ရှုရင် ရဲခါမြင်ရတဲ့ အဆင်းရှုပ်ကို
သိရတယ်၊ (အဲဒါကို သိပုံကတော့ မြင်တယ်ဆိုတာဟာ ဒီကနေပြီး၊
မြင်မြင်သွားတာပဲလို့ ဒီလိုသိရတာပါပဲ)၊ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
ပရမတ်ရှုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်းသိတာပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခဏာတွေကို သိတာပဲ၊
အဲဒီလို ရှုပုံတ်လို့၊ သမာဓိဉာဏ်အား ရှိလာတဲ့အခါကျတော့ မျက်စိနဲ့
မြင်ရတာက တစ်ခြားစီပဲ၊ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာက တစ်ခြားပဲလို့ ဒီလို
ရှုပ်နာမ်ကိုခဲ့ပြီး သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ ရှုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရှုပ်
ပရိဇ္ဇာဉာဏ်ပဲ၊ သိသင့်တာတွေကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ပရိဉာဏ်ပဲ။

ထို့အတူပင် ကြားခဲ့မှာ ကြားတယ်ကြားတယ်လို့ရှုရင် ရဲခါ
ကြားသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်၊ ရဲခါ ကြားရတဲ့အသံကို ထင်ရှားသိ ရတယ်၊
ရဲခါကြားသိမှု၏ တည်ရာနှင့်ရာ နာမ်ရှုပ်ကို ထင်ရှားသိရတယ်၊ (အဲဒါ သိပုံကတော့
ကြားတယ်ဆိုတာဟာ ဒီကနေပြီး ကြားကြားသွားတာပဲလို့ ဒီလိုသိရတာပဲ၊

အသိဉာဏ်ထူးတဲ့သူကတော့ ဒီတစ်ခါ ဘယ်ဘက်နှားက ကြားတယ်၊ ဒီတစ်ခါ ဉားဘက်နှားက ကြားတယ်လို့တောင် ခွဲဗြားပြီး သိပါသေးတယ်)၊ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရမတ်ရှင်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာပဲ၊ ညပါဒါနက္ခဆာတွေကို သိတာပဲ၊ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှုလာတဲ့ အခါကျတော့ နားနဲ့ကြားသိရတာ ဒီ(၂)ခုက တစ်ခြားပဲ၊ ကြားသိတာနဲ့ ရှုသိတာ ဒီ(၂)ခုက တာခြားပဲလို့ ဒီလို ရှင်နာမ်ကို ခွဲဗြားသိရပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ရှင်နာမ်ကို ခွဲဗြားသိတဲ့ နာမရှုပဲ ပရိဇ္ဇာဒေသာယ်ပဲ၊ သိသင့်တာကို ပိုင်ခြားသိတဲ့ ဉာတပရီဉားပဲ။

နံဆုံးမှာ နံတယ်၊ နံတယ်လို့ရှုရင်လဲ ထို့အတူသိတာပဲ၊ အရသာ စာသိသုတေသန၊ သိတယ်လို့ရှုရင်လဲ ထို့အတူယင် သိတာပဲ၊ ထိုသိသုတေသနတော့ အလွန်ကျပ်ဖြစ်၏၊ များပြားပါတယ်၊ လက်ခြေတွေကရော၊ ခေါင်းကရော၊ ကျောသက်ကရော၊ ရင်သက်သက်ကရော၊ အတွင်းကရော၊ အပြင်ကရော ထိုသိမှုတွေကို အနဲ့အပြား ဖြစ်နေတာပဲ၊ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းတယ်၊ ဓက္ခးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လှပ်တယ် သေညြုဖြင့် ရှုံးတော့တွေလဲ ဒီထိုသိမှုနဲ့ ဆိုင်တာပဲ၊ ဒါကြောင့် ထိုသိရာကို ရှုံးဆိုကြိုး ထိုတယ်၊ ထိုတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ် ရှုံးတော့ရင် ရုံးခါ ထိုသိမှုကို ထင်ရှုံးသိရတယ်၊ ရုံးခါ ထိုသိမှု၏ တည်ရှုံးရာ ကိုယ်အကြည်ရှင်ကို သိရတယ်၊ (အဲဒါ ကိုယ်အကြည်ရှင်သိပုံကတော့ တွေ့ထိုတယ်ဆိုတာ ဒီကနေပြီး ထိုထိုသွားတာပဲလို့ သိရတယ်၊ လက်ထဲက ထိုတယ်၊ ခြေထဲက ထိုတယ်၊ ခေါင်းထဲက ထိုတယ်၊ ကိုယ်ထဲက ထိုတယ် သေညြုဖြင့်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟူ၍နှင့်ဉာဏ်ပရီညာ

၂၆

ထိရာဌာနက ရုပ်ကို သိရတယ်)၊ အဲဒါဟာ တကာယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပရမတ် ရှုပ်၊ မှော်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္တတွေကို သိတာပဲ၊ အဲဒီလို ရှုရလို့ သမဂ္ဂပိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါ တည်ရာမှိရာရှုပ်နဲ့ကြော်သိရတဲ့ရှုပ် ဒီ(J)ခုက တစ်ခြားပဲ၊ ကြော်သိတာနဲ့ ရှုသိတာ ဒီ(J)ခုက တြေားပဲလို့ ဒီလို ရှုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရှုပပရီဇ္ဈာဒဉာဏ်ပဲ၊ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ပရီညာပဲ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟူ၏နှင့် ဉာဏ်ပရီညာ

အဲဒီကနောက်သမဂ္ဂပိဉာဏ် တစ်ဆင့်တိုးတက် အားကောင်းလာတဲ့အခါ ကျွေးချင်တဲ့စိတ် စသောအကြောင်းကိုပါ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ ဒီကြောင့် ကျွေးဆန့်တဲ့အခါ၊ လူပ်ရှားသွားလာတဲ့အခါ စသည်မှာ ကျွေးချင်တယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လူပ်ချင်တယ်၊ လူပ်တယ်၊ သွားချင်တယ်၊ သွားတယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းကိုပါ ရှုမှတ်တယ်၊ အဲဒီလို အကြောင်းပါ ရှုမှတ်ရတဲ့အခါ ကျွေးချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ကျွေးတာက အကျိုးပဲ၊ ဆန့်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ဆန့်တာက အကျိုးပဲ၊ လူပ်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ လူပ်တာက အကျိုးပဲ၊ သွားချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ သွားတာက အကျိုးပဲ၊ ထိုင်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ထိုင်တာက အကျိုးပဲ စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားပြီးသိတယ်၊ ဒါက စိတ်နာမ်အကြောင်းနဲ့ ရုပ်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတာပဲ။

မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့အခါမှ မြင်စရာရှိလို့

မြင်တယ်၊ ကြားစရာရှိလိုကြားတယ်၊ မျက်စီရိလို့ မြင်တယ်၊ နားရှိလို့ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားပြီးသိရတယ်၊ ဒါက ရုပ်အကြောင်း နဲ့နာမ်အကျိုးကို သိတာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ မြင်ရှိလို့ မြင်တယ်လို့ ရှုံးတော်ရတယ်၊ ကြားမှုရှိလို့ ရှုံးတော်ရတယ်၊ ကြိုသိလို့ “ကြိုတယ် သိတယ် စသည်ဖြင့်” ရှုံးတော်ရတယ် စသည်ဖြင့်လဲ သိရတယ်၊ ဒါက နာမ်အကြောင်းနဲ့ နာမ်အကျိုးကို သိတာပဲ၊ သွားလို့သွားတယ်၊ ခြေကြလို့ကြွတယ် စည်ဖြင့် ရှုံးတော်ရတယ်ဆိတ်ဘဲ သိရတယ်၊ ဒါက ရှာစရာရှုပ် သိမှုနာမ်ဖြစ်ပုံကို သိတာပဲ၊ မရှုံးတော်မီလို့ နှစ်သက်သာယာမှု စသည်ဖြင့်တဲ့အခါမှာ မြင်တာ ကြားတာ စသည်ကို မရှုံးတော်မီလို့၊ အမှန်အတိုင်း မသိတာဘဲ၊ အမှန်အတိုင်းမသိလို့၊ နှစ်သက် သာယာတာပဲ၊ နှစ်သက်သာယာလို့ စွဲလမ်းတာပဲ၊ စွဲလမ်းလို့ တစ်စုံတစ်ခု ပြုချင်တာပဲ၊ ပြုမိတဲ့ကိုကြောင့် ဘဝဆိုးဘဝကောင်း အသစ်အသစ် ဖြစ်ရတာပဲ စသည်ဖြင့်လဲ အသိဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ ဒါက ပစ္စာသမ္မတကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ပါရမိဉာဏ်အားလွှာစွာ သိတာပဲ၊ ယခုပြောနေတာဘာ ပါရမိဉာဏ်ရှိသာလောက် အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိပုံပါပဲ၊ အဲဒီလို့သိတာဟာ ပစ္စာပရိဂ္ဂဟာဉာဏ်ပဲ၊ ဒါလဲ သိသင့်တာကို ပိုင်းစွားတဲ့ ဉာတ်ပရိဉာဏ်ပါပဲ၊ အဲဒီရိုင်နာမ်ကို ပိုင်းစွားသိတဲ့ ဉာဏ်ဆိတဲ့ ဉာတ်ပရိဉာဏ်ဖြစ်ပဲ ပြီးစီးပုံကိုရည်ပြီးတော့ (ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုံးတော်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်)လို့ ဆောင်ပုဒ်ဖိတားတာပဲ၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုံးတော်နေလျှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဘဉ�တ်နှင့် ဉာဏ်ပရီဉာ

၆၁

ယခုပြောတဲ့အတိုင်း မြင်မူ၊ ကြားမူ စသည်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေရင် သမဂ္ဂအားရှုလာသောအခါ ရပ်နှင့်နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြား သိတယ်၊ ဒါမေယ့် စပြီးရှုမှတ်စမှာတော့ မြင်မူကြားမူစသည်တွေကို အကုန်စွဲအောင်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးဘူး၊ ဒါကြောင့် ထင်ရှားပြီးရှုမှတ်လို့ လွှယ်တဲ့ ရပ်အမူအရာ တစ်ခုနှစ်ခုလောက်က စပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်ရတယ်၊ သွားနေတဲ့အခါ ဆုံးရင်တော့ “က္ခာဇာ ဝါ က္ခာမိတိ ပဇ္ဇနာတိ-သွားနေဆဲ မှာလည်း သွားသည်ဟု သိ၏”လို့ဟောထားတဲ့ သတိပြာနသုတ် တရားဓတ် နှင့်အညီ သွားတယ်သွားတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကြောယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချောယ် လို့ဖြစ်ဖြစ် စူးစိုက်ပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေရုပါပဲ၊ ထိုင်နေဆဲမှာလဲ “နိသိဇ္ဈာ ဝါ နိသိဇ္ဈာမှုတိ ပဇ္ဇနာတိ-ထိုင်နေဆဲမှာလည်း ထိုင်သည်ဟု သိ၏”လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပြာနသုတ်တရားဓတ်နှင့် အညီ ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်လို့ စူးစိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေရုပါပဲ၊ ထိုင်တာ တစ်ခုတည်းကြာရည်စွာ မှတ်ယူနေတော့ လွှယ်လွန်းသောကြောင့် ကြောင့်ကြိုစိုက်မှု ဝိရိယက အားနည်းနေသေးတယ်၊ ဒါကြောင့် တစ်နေရာက ထင်ရှားတဲ့ ထိုဗုနဲ့တွဲပြီး ထိုင်တယ်၊ ထိုတယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိုတယ်လို့ ဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေရင်လဲ သမဂ္ဂအားပြည့်ပြီး ရပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိနိုင်ပါတယ်။

ဘန်းကြီးတို့ကတော့ “ယထာ ယထာ ဝါ ပနသာ ကာယော ပထိပိုတောာ ဟောတိ၊ တထာ တထာ နဲ့ ပဇ္ဇနာတိ-ဖြစ်တိုင်ဖြစ်တိုင် ကိုယ်အမူ အရာဖြင့်လည်း ထိုရှုပ်ကိုသိ၏”လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပြာနသုတ်တရားဓတ်

၆၂ ဗုဒ္ဓသာသနဲ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

နှင့်အညီ ဝမ်းပိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လူပ်ရှားနေတဲ့ အမှုအရာကို ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်စီး ဉာဏ်ကြားနေပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဖောင်းတိုင်း၊ပိန်တိုင်း တောင့်တောင်းလူပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း လိုယ်ပိုင်ဥက္ကာတိုင်း သိအောင်လို့ ရှုမှတ်ရတာပါပဲ၊ အသက်ရှူး ဝင်လေကြောင့် ဖောင်းတက်လာတဲ့ ဝမ်းပိုက်ကို ဖောင်းတယ်လို့ သတိဥက္ကာတိုင်း ရူးလိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရတယ်၊ ရှူးထုတ်တဲ့ ထွက်လေကြောင့် ပိန်ကျသွားတဲ့ ဝမ်းပိုက်ရှုပ်ကို ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတာကို ပါးစပ်က ချတ်ဆိုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ စိတ်အသိသက်သက်နဲ့ ရှုမှတ်နေရဲ့ပဲ၊ ဒီလိုရှုမှတ်ရာမှာ အမည်ကတော့ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး၊ ဝါယောဓာတ်လို့၊ ရပ်လို့ဆိုတဲ့ ကျမ်းဂန်သုံး အမည်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတဲ့ ဖြန်မာအမည်ပဲဖြစ်ဖြစ် အမည်ဆိုတာ နာမပည်ချည်းပါပဲ၊ လိုရင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖောင်းတက်လာတဲ့သဘော၊ ပိန်ကျသွားတဲ့သဘောကို သတိဥက္ကာတိုင်း အမှတ်ရှုပြီး သိဖို့ကသာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်၊ ဘာအမည်မျှ မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှသိနေရင်လဲ ကိစ္စပြီးနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် အမည်တစ်ခုခု မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှ ရှုနေရင်တော့ ပိုင်းပိုင်းမြားမြား ပြတ်ပြတ်သားသားသိဖို့ မလွှာယ်ပါဘူး၊ ဆရာတုပုံ ရှင်းလင်းပြောဖို့၊ ဆရာကရှင်းပြဖို့၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အမည်တစ်ပျီးမျီးနဲ့ ရှုမှတ်ရန် ရည်ညွှန်းတာပါပဲ။

အဲဒီလို အမည်နဲ့ ရှုမှတ်ရာမှာလည်း ပါဌိုကျမ်းဂန်သုံးအမည်နဲ့ ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုရင်တော့ တစ်ချို့ရှုပ်မာမ်အမှုအရာတွေအတွက် တိတိကျကျ ပါဌိုသုံးအမည်ဖြင့် ရှုမှတ်ဖို့၊ မလွှာယ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က

ပစ္စပရိန္ဒာဉာဏ်နှင့် ဉာဏ်ပရိဉာဏ်

၆၃

အများသီလျယ်တဲ့ မြန်မာအရပ်သုံးအာမည်နဲ့ပင် ဖောင်းတယ်ပိန့်တယ်လို့ ရှုမှတ်ပေါ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အသက်ရှူးလေကို ဘာကြောင့် ရှုမှတ်ဖို့ မည့်နှေားသလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ အသက်ရှူးလေဟာလဲ ဝါယောဓာတ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပဿနာရှုကောင်းတယ်လို့။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်လဲ ယုံကြည့်ထင်မြင် ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဝိသုဒ္ဓမာဂ်စသော အဋ္ဌကထာများမှာ အာနာပါနကို သမထက္ခာဗြာနှင့် အဖြစ်ဖြင့်သာ ပြဆိုထားပါတယ်၊ အသက်ရှူးလေကို ရှုပြီး တော့ ရွှေနှင့်သမဂ္ဂ ရပုံ၊ အဲဒီရွှေနှင့်သမဂ္ဂကို အခြေခံပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က အာနာပါနကို ဝိပဿနာက္ခာဗြာနှင့်အဖြစ်ဖြင့် ဉွှေနှေားရင် မလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုန်းကြီးတို့၊ ဟောပြတာကို အဋ္ဌကထာများနဲ့ ဆန့်ကျင်တယ်ဆိုပြီး၊ ပယ်မြစ်ဖွေယ ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို့ ပယ်မြစ် ရှုတ်ချွင်းမှ ကင်းလွှတ်အောင်လို့၊ ဘုန်းကြီးတို့က အာနာပါနကို ရှုဖို့မည့်နှေားသဲ ဝင်းပိုက်မှ တောင့်တင်းလှပ်ရှားတဲ့ ဝါယောရပ်ကို အရင်ခံပြုပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ဉွှေနှေားပြသနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဖောင်းတာပိန့်တာကို ရှုမှတ်ဖို့ဉွှေနှေားပေမယ်လို့၊ ဒါကလေး နှစ်ခုတည်း ရှုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖောင်းတယ်ပိန့်တယ်လို့၊ ရှုမှတ် နေရင်း စိတ်ကူးကြီးစည်တယ် စသည်ဖြင့် သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒါက စိတ္တာနှုပသာနာ အစစ်ပဲ၊ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ အခံခက်တာ ဖြစ်လာရင်လဲ အဲဒါကို ရှုမှတ်ရတယ်၊ အဲဒါက အခံခက်တဲ့

၆၄

ဗုဒ္ဓသာသနုအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ခုကွေဝနာကိုရှုတဲ့ ဝဝနာနုပသုနာအစစ်ပဲ၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန့်တယ်လို့၊ ရှုမှတ်နေရင်း အသံကြားရင် ကြားတတယ်လို့၊ ရှုမှတ်ရတယ်၊ မြင်ရင်လဲ မြင်တယ်လို့၊ ရှုမှတ်ရတယ်၊ အနုန်တာစသည် ထင်ရှုးရင်လဲ နံတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်၊ လိုချင်ရင်လည်း လိုချင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ စိတ်ဆိုရင် လည်း စိတ်ဆိုတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ ဒီလိုကြားတာ၊ မြင်တာစသည်ကို ရှုမှတ်တာဟာ သဘောတရားကို ရှုမှတ်တဲ့ ဓမ္မာနုပသုနာပဲ၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန့်တာမှစပြီး ကိုယ်အမူအရာဟနာသမျှကို ရှုမှတ်နေတာကတော့ ကာယာနုပသုနာပဲ။

အဲဒီဖောင်းတာ၊ ပိန့်တာမှစပြီး ကိုယ်အမူအရာဟနာသမျှတွေကို ရှုမှတ်နေရင် သမဂ္ဂအားရှိတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်အမူအရာရပ်နဲ့၊ ရှုမှတ် သိတဲ့နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတယ်၊ အဲဒီဟာ နာမ်နဲ့ရှုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရှုပပရီဇ္ဈိဒ္ဓတ္ထကြောက်ပဲ၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ စိတ်ကူး ကြောည့်မှုတွေကို ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလ စိတ်ကူးကြောည့်မှုနာမ်နဲ့၊ ရှုသိတဲ့နာမ်က တြေား၊ ကြောသိမှုနာသိမှုနာမ်၏ တည်ရာမှုရှုပ်ကတြေား ဒီလိုပိုင်းခြား သိတယ်၊ ဒါလဲနာမ်နဲ့ရှုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရှုပပရီဇ္ဈိဒ္ဓတ္ထကြောက်ပဲ၊ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ ညောင်တာဟုဘာ၊ နာကျမ်ကိုဘို့ခဲတာကို ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလ အခံရခက်တာနဲ့ ရှုသိတဲ့နာမ်က တြေား၊ အဲဒီ အခံခက်တာနဲ့ ရှုသိမှု၏ တည်ရာမှုရှုပ်ကတြေား ဒီလိုပိုင်းခြားသိတယ်၊ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ရှုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရှုပပရီဇ္ဈိဒ္ဓတ္ထကြောက်ပဲ၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ မြင်တယ်လို့၊ မှတ်တဲ့အခါ မျက်စီနဲ့ အဆင်းကတြေား၊ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာကတြေား ဒီလိုပိုင်းခြားသိတယ်၊ ဒါလဲ နာမရှုပပရီဇ္ဈိဒ္ဓတ္ထကြောက်ပဲ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊

ပစ္စယပရိန္ဒဟာဉာဏ်နှင့် ဉာတ်ပရိညာ

၆၂

ကြားတယ် လို့ မှတ်တဲ့အခါ နားနဲ့ အသံကာတဗြား၊ ကြားသီတာနဲ့ ရှုသီတာက တဗြား ဒီလို ပိုင်းခြားသီတယ်၊ ဒါလဲ နာမရှုပပရိန္ဒေဒါးဉာဏ်ပဲ၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ တွေ့ထိတဲ့အခါ ထိတယ်၊ လူပ်တယ်၊ သွားတယ်၊ မောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်း ကိုယ်နဲ့ ထိသီရတာက တဗြား၊ ထိသီတာ ရှုသီတာကာတဗြား၊ ဒီလို ပိုင်းခြားပြီး သီတယ်၊ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ ရှုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရှုပပရိန္ဒေဒါးဉာဏ်ပဲ၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီကနောက် သမဂ္ဂဉာဏ်တိုးတက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါနာ ထင်ရှားသံပျော်လာသမ္မတို့ ရှုံးတိုင်း အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသီတယ်၊ အဲဒီက ပစ္စယပရိန္ဒဟာဉာဏ်ပဲ၊ အဲဒီကို ရွှေနားက ပြောဆုပြီ၊ အဲဒီလို ပျော်လာသမ္မတို့ ပြုတ်ရှုံးနေရင်း နာမ်ရှုပ် (၂)မျိုးနဲ့ အကြောင်းအကျိုး ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတ်ပရိညာ ဖြစ်ပုံကို အတိုချုပ် မှတ်ထားရအောင်၊ (ပျော်တိုင်းမပြုတ်၊ ရှုံးတ်နေလျှင်၊ ရှင်နှစ် နှစ်ပျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသံပြုပြုလို့) ဆောင်းပို့စီထားတာပဲ၊ အဲဒီဟာ ဘုန်းကြိုးတို့ အောင်ကြားထားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြတဲ့ယောကီတွေမှာ ကိုယ်တိုင်းထွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားတဲ့အသီဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပုံပါပဲ။

အဲဒီကနောက် သမဂ္ဂဉာဏ်တစ်ဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့ အခါမှာ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ကြိတာ၊ ထိတာ၊ မြင်တာ စသည်တွေကို မှတ်နေရင်း ဘယ်ဟာမဆို ဖြစ်ပျော်ပြီးတော့ ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့သီရတယ်၊ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်နေရင်း ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သီရတယ်၊ ကြိတယ်၊ ကြိတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်စနစ်ရင်းလဲ ကြိလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြိလိုက်

၆၆

ဗုဒ္ဓသာသနူးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ပျောက်လိုက်နဲ့၊ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သီရတယ်၊ မြင်တယ်လို့၊ မှတ်နေရာမှာလဲ လျှပ်ရောင်ကလေးများလိုပင် ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သီရတယ်၊ အဲဒါဟာ ဉာဏ်ယူယူလိုအပ်ဖြစ်ခိုက်မှာ ထင်ရှားပါတယ်၊ ဘင်္ဂဲ့ဉာဏ်ဖြစ်ခိုက်မှာကျတော့ သာပြိုထင်ရှားပါတယ်၊ အောင်တယ်၊ ပိန်တယ်၊ လှပ်တယ် စည်ဖြင့် မှတ်နေရာမှာလဲ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာမရောက်ဘဲ ဈေးတိုင်းဈေးတိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သီရတယ်၊ တံနိုက်ခုံယူလွှာနဲ့၊ လက်ခြေားယူလွှာနဲ့ စာည် မထင်ရှာဘဲ တရိုင်ရိုင်နဲ့၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သီရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့သီရတော့ ဆယ့်ဖြစ်ပျက်နေလို့ မဖြတ်တာချည်းပဲ ဘယ်အချိန်မဆိုသေခိုင်လို့ ကြောက်ဖွံ့ဖြိုးဆင်းရချည်းပဲ၊ အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ အနိုမရလို့၊ အနတ္တချည်းပဲလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရှားပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီလို အနိစ္စ၊ ခုံက္ခ၊ အနတ္တသောတွေ့ကို ထင်ရှာဘဲဖြိုးတော့ သမ္မတနှုန်းမှ သရီရေပေကျားမှု အထိချေပေါ်လာတဲ့အခါမှ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သရီရတွေ ချုပ်ပြိုးတဲ့ နိုဗ္ဗာန်အာရုံထဲကို အသိဉာဏ်က ကျရောက်ပြီးဝင် သွားပါတယ်၊ အဲဒီလို ပိဿာနှုန်းမှာ ကျရောက်ပြီးဝင်သွားတယ်၊ အဲဒီလို ဝိပဿာနှုန်းမှာ အရိယမင်း၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံကို (မမြေဆင်းရဲ့ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊ အနတ္တ၊ သီရနိုက်ဝင်လို့) ဆောင်ရွက်စိတ္တားတာပဲ၊ အဲဒီကို ခုံတင်က ဆိုခဲ့တဲ့ ရွှေ့ပိုင်း(၂)ထိုကိုပါ ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြုတဲ့၊ ရှုနှုတ်နေလွှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်ကျိုးသို့၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟူ၍၏နှင့် ဉာဏ်ပရီညာ

၆၇

မမြေဆင်းခဲ့၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်းဝင်။

အဲဒီရှုပံ့ရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခနာလီးပါးတို့၏အဖြစ်
အပျက်ကိုပြီး ဘုရားဖြစ်ရတယ်ဆိုတာနဲ့လဲညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်
ဘုရား)၊ သီလဝန္တသုတေသနတာဝန္တသုတေသနတို့နဲ့လဲ ထပ်တူညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဝေဇာ၊ စိတ်အမှုအရာ၊ သဘောတရား
များ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ဖြစ်နိုက်များ ရှုရမယ်ဆိုတဲ့ သတိပုံဌန်တရားတော်နဲ့လဲ
ညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ နောက်ပြီးတော့ ပိဿာနာဉာဏ်
ရင်သုန်ပြည့်စုံ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအနုလောမဉာဏ်၏ အခြားမျှ၌
ကောက်ဖြော်လုပ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီကောက်ဖြော်၏ အခြားမျှ၌ ဖက်ဉာဏ်၊
ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အသိဓမ္မပုံဌန်းဒေသနာတော်နဲ့လဲညီတယ်၊
ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်နှင့်
အညီကျင့်ရင် ဘုရားအလိုက်ကျ ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊
အဲဒီတော့ အဲဒီလို မရှုရာ၊ မူးတ်ရာ၊ အာမထုတ်ရာဘူးလို့ ပြောရင် ဘုရားအလိုက်နှင့်
ညီပိုမလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ ဘုရားဘာက်ကာ နေရာရောက်ပိုမလား၊ (မရောက်ပါ
ဘုရား)၊ အထူးသတိပြုရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ မာလုကျပုံဌန်းသုတေသန စသည်နှင့်လဲညီပါတယ်၊
ညီပုံဌန်း-

ရူပံ ဒီသွာ သတိ မူး၊ ပိယ နိမိတ္ထံ မနေသိ ကရောတော့။
ပိယ နိမိတ္ထံ-ချုပ်ဖွယ်အာရုံကို၊ မနေသိ ကရောတော့-နှုလုံးဘွဲ့း

၆၈

မုဒ္ဒသသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

မျှော်လင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရှုပံ့ ဒီသွား-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ သတိ မုဋ္ဌာ-အမှတ်မရဘဲ သတိမေ့သွားတော့သည်တဲ့။

ဒါက မာလုကျပုတ္ထသုတ်မှာ အကျဉ်းချုပ်ပြထားတဲ့ ရှုမှတ်မှုမရှိဘဲ လူတွေဟာ အများအားဖြင့် လုပတ်တယ်တဲ့ ချစ်စရာကိုသာ မြင်ချင် နေကြတာပဲ၊ ဟုတ်ရဲ့လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ချစ်ဖွယ် ကိုသာ မြင်ချင်နေကြတော့ ချစ်ဖွယ်ကို မြင်လျှင် မြင်နိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ မြင်သိမှု မြင်ရတဲ့အဆင်းသော်ကို အမှတ်မရဘူးတဲ့၊ ဟုတ်ရဲ့လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်တာကို ရှုမှတ်ပြီး သိရမယ် ဆိုတာ မကြားဖူးတဲ့လူတွေဟာ မြင်တယ်မြင်တယ်လို့ အမှတ်သတိဖြင့် ရှုမှတ်မိရဲ့လား၊ (မရှုမှတ်မိပါဘုရား)၊ ရှုမှတ်ရမယ်လို့၊ ကြားနာပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ သူမှာတောင်မှ အမှတ်သတိ အားမကောင်းသေးရင် တစ်ခါတစ်ရဲ မမှတ်မိဘဲ မေ့သွားသေးတာပဲ၊ ရှုမှတ်ရမယ်လို့၊ မကြားဖူးသေးတဲ့သူတွေ၊ ကြားဖူးသော် လည်း မယုံကြည်တဲ့သူတွေ၊ ယုံကြည်သော်လည်း အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေ မှာတော့ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မေ့နေတာချည်းပဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ တန်ည်း အနက်ပြန်လျှင်-ရှုပံ့ ဒီသွား-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ ပိဿံ နှစ်ဦး-ချစ်စဖွယ် အာရုံကို၊ မန်သီ ကရောတော့-နှစ်ဦးသွှေးသောသူအား၊ သတိ မုဋ္ဌာ-မြင်တယ်ဟု အမှတ်မရဘဲ မေ့သွားလေတော့သည်တဲ့၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းကို ချစ်စရာလို့ထင်နေရင် အမှတ်မရဘဲ မေ့နေတာတဲ့၊ ချစ်စရာလို့ ထင်နေရင် ဝိဟသုနာသတိဖြင့် အမှတ်ရသေးရဲ့လား၊ (အမှတ်မရတော့ပါ ဘုရား)၊ ထို့အတူပင် မှန်းစရာထင်ရင်လဲ မေ့နေတာပဲ၊ ချစ်ဖွယ်၊ မှန်းဖွယ်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဘဉာဏ်နှင့် ဉာတ်ပရိဉာဏ်

၆၉

မထင်ပဲ ပကတိသီနေကျအတိုင်း ထင်နေရင်လဲ မေ့နေတာပဲ၊ အဲဒါဟာ ရှုံးမှတ်ခြင်း မရှုံးတဲ့သူတွေမှာ ချုပ်ဖွယ်အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ မုန်းဖွယ်အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ ပကတိသီနေကျ သာမန်အားဖြင့်ဖြစ်စေ သိပြီး သတိမေ့နေပုံပါပဲ။

အဲဒီလို မေ့နေသူမှာ ချုပ်ဖွယ်ထင်ရင် ချုပ်ဆင်နှစ်သာက်မှူး ရာာကဖြစ်တယ်၊ မုန်းဖွယ်ထင်ရင် ဒေါသဖြစ်တယ်၊ သာမန်အနေဖြင့် ထင်ရင် မြှုတဲ့အနေ အတွေအနေဖြင့် အသိမှားတဲ့ ဟောဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို ရာဂ၊ ဒေါသ၊ ဟောဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ကိုလေသာဝှေ့ ဆင်းရဲဖြို့ပြီးတော့ ကမ္မဝ်းဆင်းရဲ့၊ ဝိပါကဝ်းဆင်းရဲတွေလဲ ထိုက်သည့်အားလျှော်စွာ ဖြစ်ဖြစ် သွားတယ်၊ အဲဒီလို ဝိုင်ဆင်းရဲတွေ မပြတ်ဖြစ်နေရင် ဆင်းရဲပြို့မြှုံးတဲ့နိုဗ္ဗာန်နှင့် နီးပါးမလား၊ (မနီးပါဘူးဘုရား)၊ အဲဒါဟာ အနာရောဂါဖြစ်ကြောင်း အစာကိုစားတိုင်း အနာရောဂါ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ရောဂါမပျောက်မပြို့တာနဲ့တူတယ်၊ မတူဘူးလား၊ (တူပါတယ်ဘုရား) ဒါကြောင့် အဲဒီ မာလုကျပုံတွေသုတေသနမှာ – ငံ အာစိန်တော့ ဒုက္ခာ အာရာ နိုဗ္ဗာန် ဝွေးတိ-လို့လဲ ဓာတ္ထားပါတယ်။

ငံ-ဤသို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒုက္ခာ အာစိန်တော့-မြိုင်ပြီးလျှင် အမှတ်မရဘဲ ကိုလေသာဝှေ့ဆင်းရဲ့၊ ကမ္မဝ်း၊ ဝိပါကဝ်းဆင်းရဲကို ဆည်းပူး စုစောင်းနေသော သူအား၊ နိုဗ္ဗာန်-ဆင်းရဲပြို့မြှုံးသည့် နိုဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာ- ဝေသည်ဟု၍၊ ဝွေးတိ-ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်တဲ့။

အဲဒီအေသနပါဌိုအရ မြိုင်ပြီးပြီးချင်း မရှုံးမှတ်ဘဲနေလျှင် နိုဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးတယ်လို့ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)၊ ထို့အတူ၎င်

၇၀

ဗုဒ္ဓသာသန္တအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ကြားပြီးလျှင်လဲ မရှုမှတ်သူမှာ နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးကြောင်း အဲဒီသုတ်မှာ အတိအလင်း ပြနိထားပါတယ်၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အပြည့်အစုကို သိချင်ရင် မာလုကျောဇ္ဈ သုတ်တရားတော် စာအုပ်မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ မြင်ပြီး ကြားပြီးလျှင် အမှတ်ရတဲ့သူမှာ နိဗ္ဗာန်နှင့်နှီးကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုပြုထားပါတယ်။

န သော ရွှေတိ ရူပေသု၊ ရူပံ ဒီသွာ ပဋိသုတော်။

ရူပံ ဒီသွာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ ပဋိသုတော်-တော်ဖန် အမှတ်ရသော၊ သော-ထိုသူသည်၊ ရူပေသု-မြင်ရသော အဆင်းတို့၌၊ န ရွှေတိ-မတပ်မက်တော့ပေတဲ့။

မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း၊ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့ အမှတ်ရသောသူဟာ အဲဒီမြင်ရသော အဆင်းတွေက ချဉ်ဖွယ်ကောင်းပေမယ့် အဲဒီအဆင်းတွေ၌ မတပ်မက်မနှစ်သက် မချစ်ခင်တော့ဘူးတဲ့၊ ထို့အတူပင် မုန်းဖွယ်အဆင်း တွေ သာမန်အဆင်းတွေ၌လဲ မုန်းခြင်း၊ မြတယ် စသည်ဖြင့် အသိမှားခြင်းလဲ ဖဖြစ်တော့ဘူးတဲ့၊ အမှတ်အသိနဲ့ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့အခါမှာ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ပျက်ပျက်သွားတာကိုသာ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်နေတဲ့အခါမှာဆိုရင် မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့တောင် အမည်တပ်ပြီး မမှတ်ရတော့ပါဘူး၊ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ အရှိန်ကြောင့် မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ဘယ်ဟာမဆို တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာတွေကိုချည့်း တွေ့နေရတယ်။

ဘုန်းကြီးညွှန်ပြချက်အတိုင်း ပထမကစ်ပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးညီးထဲက ဘုန်းကြီး အစ်ကိုဝင်းကဲ့ ဦးစီးချုံးဆိုတဲ့သူဟာ ဘင်္ဂဉာဏ်

သစ္ဓယပရိဂ္ဂဟူ၍၏နှင့် ဉာဏ်ပရိဉာဏ်

၄၁

ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဟိုဟိုသည်သည် လျှောက်ကြည့်မိရာမှာ သစ်ပင်
တွေရော၊ လူကိုယ်တွေရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက်နေတာကိုချည်း
တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီတော့ မူလက သူ့ထပ်မြောက်နဲ့ မကိုက်ညီလို့ အသိတွေများ
များနေသေးသလားလို့ သူ့မှာသံသယဖြစ်တယ်၊ မူလက သူ့မှာ ဆရာတွေပြု
ထားပုံက သစ်ပင်တို့၊ တုံးတိုင်တို့၊ မောက်းကျောက်ခဲတို့၊ လူရှုပ်ကိုယ်တို့
စသည်တွေဟာ အတန်ကြောမ သူ့အချိန်တန်မှသာ ပုဂ်က်တယ်၊ ကမ္မဇရှုစိတ္တာရှုပ်
တွေသာ အလျင်အမြန် ပုဂ်က်တယ်လို့ ပြောထားတဲ့အတိုင်းသူကာ ယဉ်ကြည်နေတာကို၊
ယနာတော့ ခုန်ချုပ်ပင် တရိပ်ရိပ်နဲ့ အလျင်အမြန်ပုဂ်က်နေတာချည်း တွေ့နေရတော့
သူကာယုံးဖြစ်ပို့ ဘုန်ခြင်းထံမှာ လာရောက်မေးပါတယ်၊ “အဲဒီလို သူ့သိနေပုံဟာ
များနေသလား”တဲ့ သူ့သိနေတာကို မှန်တဲ့အကြောင်း၊ ဘက်ဗျာ၍အသိ ထက်သနလို့
ဒီလို့ အလျင်အမြန် ပုဂ်နေတာကို သိရတဲ့အကြောင်း ရှင်းလင်းအားပေးပြီး
ပြောလိုက်ရပါတယ်၊ အဲဒီ ဦးမြို့ချုပ်ဟာ အဲဒီကနောက် ရက်အနည်းငယ်အတွင်းများပင်
ရှုပ်စာမျှပျုပ်တဲ့ နိုဗုန်ရောက်သွားပုံကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပြောကြားပါတယ်။

ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားသိရာ၊ ထိသိရာ၊ ကြာသိရာတွေမှာလ ကြားတယ်
စသည်ဖြင့် ချက်ချင်း အမှတ်ရတဲ့ ယောက်မှာ အဲဒီကြားရတဲ့ အသံ စသည်၌
တပ်မက်တဲ့ ရာဂစ်သော ကိုလေသာဝင်း ကင်းပြိုးပုံကို နည်းတူပင်ပြဆို
ထားတယ်၊ အဲဒီကိုလေသာဝင်းကိုမြို့ပြီး ဖြစ်ရတဲ့ ကမ္မဝင်း၊ ဝိပါကဝင်း
ဆင်းရဲတွေလ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ချုပ်ပြိုးတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလိုပေါ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြှင်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့
သယာကိုမှာ ဆင်းရဲပြိုးတဲ့နိုဗုန်နဲ့ နိုးနေတာပါပဲ၊ ရောက်ပျောက်ကြောင်း ဆေးကို

၇၂

ဗုဒ္ဓသာသနူအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

နိဝင်သုံးဆောင်တိုင်း ရောဂါပျောက်ဖို့ နီးနေသလိုပါပဲ၊ အဲဒါကိုလဲ ဒီလို နိဂုံးချုပ်ပြီး ဟောထားပါတယ်။

ငံး အပစိနတော် ခုက္ခာ၊ သန္တိကော နီဗုံးနှင့် ရွှေစွာတိ-တဲ့။

ငံး-ကျော်ဦးဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ခုက္ခာ အပစိနတော်-မြှင့်ပြီးလျှင် ပြီးချင် ရှုမှတ်၍ ကိုလေသောဆင်းရဲ့၊ ကမွှေဝှုံ ပိပါကဝှုံဆင်းရဲကို ပယ်ဖျက်နေသော သူအား၊ နီဗုံးနှင့်- ဆင်းခြော်ပြီးသည့် နီဗုံးနှင့်၊ သန္တိကော-နီးသည်ဟူ၍၊ ရွှေစွာတိ- ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်-တဲ့။

အဲဒီ မာလုံကျုပွဲသုတေသနအာရ မြှင့်ပြီးလျှင့်ပြီးချင်း စသည်မှာ မြင်တယ်စသည်ဖြင့် ချက်ချင်းအမှတ်ရနေပြီး သိနေတဲ့ ယောက်ကာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နီဗုံးနှင့်၊ နီးနီးသွားတယ်ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် နည်းသုစ်ထွေပြီးဟောတဲ့ဟိုရှိလိုပြီးကတော့ “ပိဿာရှု နေရင် နီဗုံးနှင့် ထောတယ်၊ မရှာဘဲနောမှ နီဗုံးနှင့် နီးတယ်”လို့ ဟောထားတယ်၊ အဲဒီဟာ ဘုရားအလို့တော်ကျ မာလုံကျုပွဲအသာနဲ့ ညီပါးလား၊ (မည့်ပါဘုရား)၊ ပြောင်ပြန်ဆန့်ကျင် မနေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်နေပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီဝါဒကို လက်ခံနေကြတဲ့သူတွေဟာ ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါမလား၊ (မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား)၊ ဒီလို ဘုရားအလို့နဲ့ ပြောင်ပြန် ဆန့်ကျင်ဘက် ဝါဒကွဲဗျားနဲ့ပဲပြီး အဲဒီ ဝါဒကွဲဘက်ကိုမလိုက်ဘဲ ဘုရားဘက်ကသာ တည်တည်တဲ့နေ့ပို့၊ မလိုတူဗျားလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် မြင်နိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်မှာ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရှင်၊ နာမ်တွေကို ကိုယ်တိုင်

ပစ္စယုပရိဂ္ဂဟူ၏နှင့် ဉာဏ်ပရီညာ

၇၃

ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ပြီး မမြဲ၊ ဆင်းခဲ့၊ အနတ္ထလို့၊ သိတိင်းသိတိင်း အဲဒီသိရတဲ့
အဆင်းဆသော ရုပ်၊ နာမ်တွေ့မှာ မြှုတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အတ္ထကောင်
အနေဖြင့် အထင်ဗျား အသီဗျားတဲ့ ဟောအတိန္ထဖြစ်ခွင့် မရှိဘဲ ကင်းပြိုးသွားတယ်၊
ဟော အတိန္ထ ကင်းပြိုးတော့ ရာဂ ဒေါသဓသော ကိုလေသာဝန်ဆင်းရဲတွေလဲ
ကင်းပြိုးသွားတယ်၊ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုလေသာဖြင့်ခွင့်
မရှိဘဲ ကင်းပြိုးသွားတော့ အဲဒီကိုလေသာကို ဖို့ပြီးဖြစ်မည့် ကံလ
ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကင်းပြိုး သွားတယ်၊ အဲဒီကံကြောင့် ဖြစ်မည့် ဘဝသစ်
ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ပိပါကဝန်ဆင်းရဲလဲ ကင်းပြိုးသွားထော့တာပဲ၊ အဲဒီလို့ ကင်းပြိုး
သွားတာဟာ ရှိပိတဲ့အာရုံး၊ ပိပါး ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့ ဝန်ဆင်းရဲတွေ ကင်းပြိုးသွားတာပဲ၊
အဲဒီကို တအံနိဗ္ဗာန်လို့၏တယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း
ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီ တအံနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နေတာပဲ၊ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊
(ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို့ တအံနိဗ္ဗာန်သို့၊ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း
ရောက်ပြီးတော့ သဒ္ဓရပေါ်ဘူး၏ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ အသီဗျား၏ အခြားမဲ့ဘာ
ရုပ်၊ နာမ်သဒ္ဓရချုပ်ပြိုးတဲ့ နိဗ္ဗာန်သီကိုညှတ်တဲ့ ဂေါ်ပြောဘူး၏ ဖြစ်တယ်၊
အဲဒီဂေါ်ပြောဘူး၏ အခြားမဲ့၌ သောတာပတ္တိမင်္ဂလာ၏ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံတဲ့
ပြေးဝင်သွားတယ်၊ အဲဒီမင်္ဂလာ၏ အခြားမဲ့၌ သူ၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိဖို့လဲ
ဘူ၏ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အားဖြင့်းဘတ်ကို ဆက်ပြီးအာရုံပြုတယ်၊ အဲဒီ အနလောများ၏၊
ဂေါ်ပြောဘူ၏၊ မင်္ဂလာ၏၊ ပိုလ်ဘူ၏ ဆိုတာတွေဖြစ်တာဟာ ဘာမှ မကြာပါဘူး၊
ရောက်ဆုံးအသီအနေနဲ့၊ အားဖြင့်းဘတ်ထဲ ရောက်သွားတဲ့ အနေဖြင့် တစ်ခက်
ကလေးပါပဲ၊ ဒီလို့သို့ ရောက်ပဲကို တကယ်တွေ့ရတဲ့ ယောက်များက ထင်ရှားပြော

၇၄

ဗုဒ္ဓသာသနားအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ကြပါတယ်၊ အဲဒီလို သောတာပုံးမင်း၊ ဖိုလ်ရောက်သွားရင် သောတာပန် ဖြစ်သွားတာပဲ၊ အပါယ်လေးပါးမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက်သွားဖိုး အင်မတန် နေရာကျတာပဲ၊ အဲဒီလို ရောက်သွားအောင် ရှူးမှတ်အားထုတ်ဖို့ အရေးကြိုးပါတယ်။ အရေးမကြိုးဘူးလား၊ (အရေးကြိုးပါတယ်ဘူး)။

သောတာပန်က ဆက်ပြီးရှူးမှတ်အားထုတ်သွားရင် သကဒါဂါမိမင်း၊ ဖိုလ်ရောက်ပြီး သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်၊ သကဒါဂါမိက ဆက်ပြီး ရှူးမှတ်အားထုတ်သွားရင် အနာဂတ်မင်း၊ ဖိုလ်ရောက်ပြီး အနာဂတ် ဖြစ်သွားတယ်၊ အနာဂတ်က ဆက်ပြီး ရှူးမှတ်အားထုတ်သွားရင် သံရပေကွာည် ရင့်သနပြည့်စုတဲ့အခါ ရောက်သွားတာကွဲ အရဟတ္ထုမင်းဖြင့် နိုးနှင့်အပြို့တတ်ကို မျက်များကိုပြုသွားတယ်၊ အဲဒီဟာ “ကုသလသု ဥပသမ္ပဒါ—ကုသိုလ်ဟုသမ္ပကို ပြည့်စုစေရမယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်အညီပါပဲ၊ ပြည့်စုစေရမယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်အညီပါပဲ၊ အဲဒီလို “ကုသိုလ်တရားဖြစ်မှားစုံစေ”လို့ ဆိုလိုတဲ့ အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ၊ အဲဒီကို “ကုသိုလ်တရားဖြစ်မှားစုံစေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒီကို ထပ်ပြီးဆုံးကြရမယ်၊

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်မှားစုံစေ

နောက်ပြီးတော့ သံစိတ္ထပရိယောဒပန်-မိမိစိတ်ကို ဖြူစာ်စေခြင်းက တစ်ပါးတဲ့၊ အဲဒီကတော့ “အရဟတ္ထုမင်း၏ အမြှားမဲ့မှာဖြစ်တဲ့ အရဟတ္ထုမိုလ် ရောက်ပြီးတော့ မိမိစိတ်မှာ ကိုလေသာအည်စာကြးး လုံးဝကင်းပြီး

မိမိစိတ်ဓာတ်ဆွတ်ဖြူ။၈၈

၇၂

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရမယ်”လို့ ဆိုလိုတာပဲ၊ အရဟတ္ထိလ် ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်လိုအာရုံကောင်းကို တွေ့ရပေမယ့် နှစ်သက်သာယာမှု တဏ္ဍာအည်စ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘယ်လို အာရုံဆိုးကို တွေ့ရပေမယ့် စိတ်ဆိုးပြစ်မှားမှု ဒေါသအည်စ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘယ်လိုအာရုံမှားမှု ဖောဟာ၊ မာနစ်သော ကိုလေသာ အည်စ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ အခါကာလ အားဖြင့်လဲ ဘယ်အခါမှားမှု ကိုလေသာအည်စ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး၊ စိတ်ဟာ အမြှတ်း ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေတော့တာပဲ၊ အဲဒီလို အမြှတ်း စိတ်စင်ကြယ် စေရန် “သစ်တ္ထပရိယောပပန်-မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်လို့” ဉာဏ်ကြား တော်မူတာပါပဲ၊ အဲဒါကို “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ။၈၈လို့” ဆောင်ပုဒ် စီထားတာပဲ၊ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရမယ်။

မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ။၈၈

အဲဒါဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ဥပါဒါနက္ခခြာ ရုပ်၊ နာမ်တွေ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို မပြတ်ရှုပျက် မဂ္ဂုံရှုပ်ပါး ပြစ်မှားစေပြီးတော့ အရဟတ္ထိလ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေစိုး ဉာဏ်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

တော့-အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုဘဲ ပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ဓာတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းဟူသော ဤသုံးပါးသည်၊ မူခိုန်-ဘုရားရှုပ်တို့၏၊ သာသန်-အဆုံးအမတော်ပါးပေတ္တုံးတဲ့၊ အဲဒါကို “ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ၊ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို အစကာဝပြီး ဆိုကြရမယ်။

၇၆

ဓမ္မသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

အကုသိုလ်များ၊ ရှောင်ရှားပယ်စလာ၊
ကုသိုလ်တရား၊ ဖြစ်ပွားစံစေ၊
မိမိစိတ်စာတ်၊ ဆွတ်ဆွတ်ဖြာစေ၊
၌၌သုံးပါး၊ ဘုရားဆုံးမပေါ့။

အဲဒီအခုံအမ သာသနာတော်နှင့်အညီ ပြည်ခုံအောင် ကျင့်နည်းကိုလဲ
သတိပြောနိဒေသနာတော် သေည်နှင့်အညီ “ပေါ်တိုင်း မပြတ်၊ ရှူမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ဖျူး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊ မမြှေဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊ အနတ္ထ
သိရနိဗ္ဗာန်ဝင်”လို့ အတိချိပ်ဆွန်ကြားထားတာပဲ၊ အဲဒီကိုလဲဆိုပြီး တရား
ပွဲသိမ်းကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှူမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ဖျူး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြှေဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္ထ သိရနိဗ္ဗာန်ဝင်။

(ဒီဆောင်ပုံနှင့်အညီ ရှူမှတ်နုံကိုလည်း အကျိုးချုပ်ပြောပြီ (၂)မီနှစ်ရှုံးတိ
စေသည်၊ မှတ်ချက်တိုင်း၌ သမ္မတိယာမမှစ၍ မဂ္ဂိုလ်ရှုံးပါး ဖြစ်ပွားပုံကိုလဲ
ပြောပြသည်။)

ဒကာထွန်းကျော်တို့ ယနေ့၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံယာနဲ့ စပ်ပြီး
လှူဒါန်းကြတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေလဲ များစွာဖြစ်ခဲ့ပြီး သီလဆောက်တည်
ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် အကုသိုလ်တွေလဲ ပယ်ခဲ့ပြီး တရားနာတဲ့ကုသိုလ်တွေ
ရှုံးတဲ့ပိုပသာသနာကုသိုလ်တွေလဲ ပွားခဲ့ပြီးပြီ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်

ဓိပိဋကတ်ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၄၄

ဘုရား)၊ အဲဒီကုသိုလ်တွေကို အမျှဝေပြီး တရားသိမ်းကြမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ယနေ့အထိ၊ ဉာဏ်ပိတ္တာ၊ ပြုစုံများများ အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်
ကောင်းမှုအပေါင်း၏ အထိုက်ကို အမိအဖတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊
အခွေအဖျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ ဉြှိအရပ်၍ ရောက်ရှိနေသော
လူပရီတ်သတ်၊ နတ်ပရီတ်သတ်အပေါင်းအား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ အမိအဖတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့သည် ဉြှိကောင်းမှုအပေါင်း၏ အထိုက်ကို အညီအမျှရကြ၍
ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

အမျှ-အမျှ-အမျှ ယူတော်မှကြပါကုန်လေ့။

သာရု-သာရု-သာရု။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာဓမည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြား ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ

အဉာဏ်	ကျမ်းစာအမည်	အာဇာပိုင်းပေါ်သည့်နေ့
၁။	ဂိပသုနာလမ်းညွှန်ကျမ်း	၁၃၀၀-ပြည့်
၂။	ဂိပသုနာရှုနည်းကျမ်း(ပထမ)	၁၃၀၆-၇
၃။	ကမ္မာဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း	၁၃၀၈-၇
၄။	ဂိပသုနာရှုနည်းကျမ်း(ဒုတိယ)	၁၃၀၉-၇
၅။	မဟာသတိပဋိနသုတိပါငြိနိသုယ	၁၃၁၃-၇
၆။	မဟာသတိပဋိနတရားတော်(အကျိုး ၄-ပိုင်း)	၁၃၁၃-၇
၇။	ရှင်းအကျယ် (ကာယာနုပသုနာပိုင်း)	၁၃၁၃-၇
၈။	ဝေဒနာနုပသုနာတရားတော်	၁၃၁၄-၇
၉။	နှုတ်ခွန်းဆက်ဖိန့်ခွန်းတရားတော်	၁၃၁၄-၇
၁၀။	မဟာဓမည်မူအေသာနာဆောင်ပုဒ်များ	၁၃၁၅-၇
၁၁။	ဂိပသုနာအလုပ်ပေးတရားတော်	၁၃၁၆-၇
၁၂။	ဂိသုဒ္ဓနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး	၁၃၁၆-၇
၁၃။	ဂိသုဒ္ဓဉာဏ်ကထာ(ပါငြိ)	၁၃၁၇-၇
၁၄။	ကမ္မာဌာန်းတရားအားထုတ်ရှင်းအကြောင်း	၁၃၁၈-၇

အခါ	ကျမိုးစာအမည်	ဓာတ်ပြန်ရရှိသည့်နေ့
၁၅။	ဓမ္မစကြာ အသံလွင့်တရားတော်	၁၃၁၉-၂
၁၆။	အနတ္ထလက္ခဏသုတ် အသံလွင့်တရားတော်	၁၃၁၉-၁
၁၇။	ဘဝပြဿနာ	၁၃၂၀-ပြည့်
၁၈။	အင်ဒီနီးရှား သာသနပြုမှတ်တမ်း	၁၃၂၁-၂
၁၉။	ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော်	၁၃၂၃-၂
၂၀။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂမဟာနိုကာ သမယန္တရိုင်း ဂဏိုနီသုယေ	၁၃၂၄-၂
၂၁။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂ မြန်မာပြန် (အခြေခံများနှင့်တက္က ဝိပဿနာရိုင်း)	
၂၂။	အရိယာဝါသတရားတော်	၁၃၂၅-၂
၂၃။	မဟာဓည် ဝတ်ချွတ်စဉ်	၁၃၂၆-၂
၂၄။	ဝမိကသုတ်တရားတော်	၁၃၂၇-၂
၂၅။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂမဟာနိုကာနီသုယေ (ပထမ)	၁၃၂၈-၂
၂၆။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂမဟာနိုကာနီသုယေ (ဒတိယ)	၁၃၂၉-၂
၂၇။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂမဟာနိုကာနီသုယေ (တတိယ)	၁၃၂၉-၂
၂၈။	ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်	၁၃၂၉-၂
၂၉။	ပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်	၁၃၂၉-၂
၃၀။	ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂမဟာနိုကာနီသုယေ (စတုတ္ထ)	၁၃၃၀-ပြည့်
၃၁။	ပဋိစ္စသမျှပိုဒ်တရားတော်ကြီး(ပထမ)	၁၃၃၀-ပြည့်

အမြတ်	ကျမိုမာရမည့်	ဆာဒုပ္ပန်ပေါ်သည့်
၃၂။	ပဋိစ္စသမျှပိုမိုတရားတော်ကြီး(ခုတိယ)	၁၃၃၀-ပြည်
၃၃။	မြို့ဟန်အသံလွင်တရားတော် ၄-ပိုင်း	၁၃၃၀-ပြည်
၃၄။	ဘာရသုတ္တန်တရားတော်ကြီး	၁၃၃၁-ပြည်
၃၅။	ရက်လည်ဆွမ်း အနဲ့မောဒနာတရားတော်	၁၃၃၁-၇
၃၆။	မဟာစည်သတိပြာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ	၁၃၃၁-၇
၃၇။	ကျောင်းအနဲ့မောဒနာတရားတော်	၁၃၃၂-၇
၃၈။	လောကခံတရားတော်	၁၃၃၂-၇
၃၉။	ဂါသုဒ္ဓမံပိုဒ်မာပြန်(စတုတ္ထတွဲ)	၁၃၃၃-၇
၄၀။	ဂါသုဒ္ဓမံပိုဒ်မာပြန်(ပထမတွဲ)	၁၃၃၃-၇
၄၁။	J2-ကြိုင်မြောက် ပူဇော်ပွဲ ဤပါဒကထာ	၁၃၃၅-၇
၄၂။	သရွေ့ခသုတ်တရားတော်ကြီး(ပထမတွဲ)	၁၃၃၄-၇
၄၃။	သရွေ့ခသုတ်တရားတော်ကြီး(ခုတိယတွဲ)	၁၃၃၅-၇
၄၄။	ဟောမဝတသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-၇
၄၅။	J4-ကြိုင်မြောက် ပူဇော်ပွဲ ဤပါဒကထာ	၁၃၃၅-၇
၄၆။	ကာမသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-၇
၄၇။	ဒုလ္လာဘဝနည်း ဤပါဒကထာ	၁၃၃၅-၇
၄၈။	ဂါသုဒ္ဓမံပိုဒ် (ခုတိယတွဲ)	၁၃၃၆-၇
၄၉။	ဂါသုဒ္ဓမံပိုဒ် (တတိယတွဲ)	၁၃၃၆-၇

အခါ	ကျမိုးစာအမည်	ဓရအုပ်စွဲကိပ်ပေါ်သည့်နှုန်း
၅၀။	မဟာစည်ဗြိုလ်ဒကထာပေါင်းချုပ် (ငွေရတုသဘင်)	၁၃၃၆-၄
၅၁။	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်ကြီး	၁၃၃၆-၄
၅၂။	ဓမ္မစကြံ့တရားတော်ကြီး	၁၃၃၇-၄
၅၃။	၂၆-ကြိုင်မြောက် ပူဇော်ပွဲ ဉာဏ်ဒကထာ	၁၃၃၇-၄
၅၄။	သီလဝန်သူတ္ထန်တရားတော်	၁၃၃၈-၄
၅၅။	တုဝမ္မကသုတေသနတရားတော်	၁၃၃၈-၄
၅၆။	ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်	၁၃၃၉-၄
၅၇။	အန္တာလက္ခဏသုတေသနတရားတော်	၁၃၃၉-၄
၅၈။	မြုပ္ပါဝါဟရတရားတော်	၁၃၃၉-၄
၅၉။	သမ္မာပရိဗ္ဗာနိယသုတေသနတရားတော်	၁၃၃၉-၄
၆၀။	တက္ထသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်	၁၃၃၉-၄
၆၁။	အနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၉-၄
၆၂။	မာလကျပုတ္ထသုတေသနတရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၃။	သက္ထပဋ္ဌသုတေသနတရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၄။	မဟာသမယသုတေသနတရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၅။	သာသနရိပ်သာ ငွေရတုတရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၆။	ဓမ္မဒါယာဒသုတေသနတရားတော်	၁၃၄၀-၄
၆၇။	ရွှေဝေဒရွှေသုတေသနတရားတော်	၁၃၄၁-၄